

NAPLÓ

Ünnepélyes zászlófelvonás a Gellérthegyen és a Parlament előtt

Hazánk felszabadulásának 41. évfordulója alkalmából csütörtökön reggel ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással felvonták a magyar nemzeti lobogót és a nemzetközi munkásmozgalom vörös zászlaját a Gellérthegyi felszabadulási emlékműnél.

Zászlófelvonási ünnepséget tartottak a Parlament előtt, a Kossuth Lajos téren is, ahol ugyancsak ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással vonták fel az állami zászlót. (MTI)

Hazánk felszabadulásának 41. évfordulója tiszteletére

Díszünnepség a Csokonai Színházban

Hazánk felszabadulásának 41. évfordulója tiszteletére csütörtökön este a Csokonai Színházban díszünnepség került sor. A színházépület előtt a Debreceni úttörőzenekar tisztelettel köszöntötte az érkezőket.

A díszünnepségen részt vett többek között Sikula György, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Postás Sándor, az MSZMP KEB tagja, a debreceni városi pártbizottság első titkára, dr. Szabó Imre, a Hajdú-Bihar Megyei Tanács elnöke, dr. Ács István, a Debreceni Városi Tanács elnöke és Rubik László, az MSZMP KB munkatársa.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után Sárközy Zoltán, a Csokonai Színház művésze Juhász Ferenc Enek hazámról című versét adta elő.

En követően dr. Juhász István, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte a résztvevőket: a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának jelen levő tagjait, megyénk országgyűlési képviselőit, Hajdú-Bihar megye párt-, állami, társadalmi szerveinek és tömegszervezeteinek vezetőit.

Külön köszöntötte I. G. Baljaszinszkij elvtársat, a Szovjetunió debreceni főkonzulját, a Vulturár Joan — a Bihar megyei pártbizottság titkára — vezetésével Debrecenben tartózkodó Román Szocialista Köztársaság megyei delegációját és a hazánkban ideiglenesen tartózkodó szovjet katonai alakulatok képviselőit, élükön Szamarin és Pilipcsuk főtisztekkel.

Dr. Juhász István ünnepi beszédében először a negyvenegy évvel ezelőtti április 4-re emlékezett. „Akkor kétszáz napos gírási harc után magyar földön hatalmas emberi veszteségek árán befejeződött a háború. A koncentrált német megszálló erő és a magyar uralgó osztály tehetetlensége és árulása, a politikai bal-

oldal bizonytalankodása meggátolta az általános antifasiszta harc kibontakozását. Az elmaradt történelmi jelentőségű lépés következményeit a magyar nemzetnek vállalnia kellett. Mint ahogy vállalnia kellett a felszabadító szovjet csapatoknak és az őket segítő bolgár és román katonáknak az ebből eredő nagyobb áldozatokat. A magyar nép ma is nagy hálával gondol az antifasiszta koalíció résztvevőire, mindenekelőtt a fő terhet vállaló, hazánkat felszabadító szovjet népre.” Az elmúlt negyvenegy esztendőről szólva hangsúlyozta, hogy „ez az út nem volt könnyű és nem is volt töretlen. De az immár több mint négy évtizedes eredményei önmagukért beszélnek. Hazai viszonyainkat, társadalmunkat alapvetően átforgalmazták. Páratlan gyorsasággal ment végbe az újjáépítés és jött létre az új rend. A népi demokratikus rendszer néhány év alatt évszázados mulasztásokat pótolott.

A demokrácia kibontakozása ismét hatalmas társadalmi alkotó és termelőerővé vált. Az emberek tudással, cselekvéseikkel ismét meghatározóvá váltak a történéseknek. Mi sem igazolja jobban a visszanyert bizalmat, népünk szocializmusa vetett hitét, hogy alig néhány évvel az 1956-os tragikus események után sikerrel végrehajtottuk a mezőgazdaság történelmi jelentőségű átszervezését úgy, hogy a termelés még átmenetileg sem csökkent.

Sőt olyan páratlan termelési, gazdasági, közösségformáló eredményeket értünk el a kollektivizálás óta, ami segítette a szocializmus elfogadtatását hazán belül és növelte az ország tekintélyét a határainkon túl.

Dr. Juhász István elmondta, hogy politikánk, társadalmi és gazdasági szándékaink összefüggésében demokratikus vitákban foglalkoztattuk meg, és az

MSZMP XIII. kongresszusán állt össze elfogadható, követhető programmá. „Ebben felváltuk múltunkat értékeivel és hibáival együtt éppúgy, mint az ellentmondásokkal és reményekkel egyaránt teljes jelenünk és jövőnk formálását.

Velünk tartanak közösséget és felelősséget vállalva a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában és a védelmi rendelkezésű Varsói Katonai Szerződésbe tömörült szocialista országok. Élükön a Szovjetunióval és kommunista pártjával, ahol éppen egy hónapja a XXVII. kongresszuson történelmi jelentőségű alkotó választ adtak korunk sorskérdéseire és megfogalmazták ezek járható útját. Mindannyian meg lehetünk győződve arról, hogy az új minőséget jelentő utat sikerrel járja végig a szovjet nép megújult politikai és társadalmi vezetésével.

Az MSZMP XIII. kongresszusának politikai, gazdasági és társadalmi határozatainak végrehajtását eddig nem törték meg az 1985-ös év szerényebb gazdasági eredményei. Jöhetnek, hogy a gazdasági megalapozás ránk vár, csakis ránk. Jó útemben halad az irányítási rendszer, a szocialista intézményrendszer továbbfejlesztése. A gazdaság új intézményei minden bizonnyal jó serkentői, fogadói és alkalmazói lesznek a tudományos, gazdasági, műszaki megújulásnak, az intenzív minőségi növekedésnek.”

A megyei tanács elnökhelyettese beszédének záró részében a következőket mondotta: „A felszabadulás ünnepe csak egy pillanatyit megállás, de vissza- és előretekintve világosan kirajzolódik az az út, amely hazánk pályáját jelzi, amint a hajdani szegény Magyarországból a társadalmi fejlődés élvonalában járó, nemzetközi tekintéllyel bíró, népének létbiztonságot

Az MSZMP Központi Bizottsága nevében Kádár János és Németh Károly koszorúz (Hauer Lajos felvétele — Telefoto — KS)

Koszorúzási ünnepségek Budapesten

Hazánk felszabadulásának 41. évfordulója alkalmából a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa csütörtökön délelőtt koszorúzási ünnepséget rendezett Budapesten, a szovjet hősök Szabadság téri emlékművénel és a magyar hősök emlékművénel a Hősök téréren. A Szabadság téren, ahol a zászlódíszszalaggal övezett emlékművel szemben felsorakozott a Magyar Néphadsereg disztingált, kürtszó harsant, amikor Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke — Kárpati Ferenc vezérrezdés honvédelmi miniszter kíséretében — a koszorúzás színhelyére érkezett.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után, Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és Minisztertanácsa nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attasé helyezte el. Ezután az emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el a társadalmi és tömegszervezetek képviselői: a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében Pozsgay Imre főtitkár, a Szakszervezetek Országos Tanácsa képviselőjében Gáspár Sándor elnök, a KISZ Központi Bizottsága nevében Hámori Csaba első titkár, a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége képviselőjében Ispánovits Márton főtitkár, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság nevében Apró Antal elnök koszorúzott. A Magyar Fegyveres Erők nevében Kárpati Ferenc, Karmay János belügyminiszter és Borbély Sándor, a Munkáspárt Központi Bizottságának koszorúját Kádár János, az MSZMP főtitkára és Németh Károly főtitkárhelyettese helyezte el. A kegyelet és a megemlékezés virágait a Szovjetunió budapesti nagykövetsége nevében Borisz Sztukalin nagykövet, Nyikita Darscsijev táncos, valamint Vlagyimir Zotov ezredes, katonai és légügyi attas

Díszünnepség a Csokonai Színházban

(Folytatás az 1. oldalról)

és javuló életkörülményeket teremtő szocialista ország lett. Ez olyan történelmi esemény, amelyre méltán lehetünk büszkéek.

Az évforduló alkalmából tisztelgünk mindazok előtt, akik részt vettek abban a küzdelemben, mely új történelmi névtárat nyitott meg népünk számára. A felszabadító hősök, a harcokban, a történelmi megpróbáltatásokban helytálló, életüket áldozó hazafiak és a békés építőmunkában maradtak előtt alkotók előtt egyaránt fejet hajtunk. Tet-

teinkkel legyünk méltók emlékükhöz, teljesítményeikhez, forradalmi eszményeikhez.

Az Internacionálé elhangzása után kulturális műsor következett. Először Muszorgszkij Borisz Gudonov című operájából adott elő ariát Wagner Lajos, a Csokonai Színház magánéneke-se. A Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekart Szabó László vezényelte. Gevork Emin Ave Maria című művét Karika Róza adta elő, majd Csajkovszkij V. szimfóniájának negyedik tétele következett. Kóti Árpád József Attila Hazám című

versét szavalta el. A debreceni Kodály Kórus Kodály: Békesség-óhajítás és Liszt: Ünnepe dal című műveit adta elő. Zongorán kísért Lak Sándor, vezényelt: Strausz Kálmán. Ismét egy vers következett, Nagy László Tűz című költeményét Jancsó Sarolta mondta el. Végül Kodály Zoltán Székelyfőnjából hangzot-tak el részletek. Hegyes Gabriella, Tas Ildikó, Soskó András, Kertész Tamás, valamint a Kodály Kórus és a Filharmonikus Zenekar közreműködésével. Az ünnepi műsort Kertész Gyula rendezte.

Kitüntetési ünnepségek a megyei tanácson

Április 3-án délután kitüntetési ünnepségre került sor a megyei tanácson is. A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után Porcsin László, a Csokonai Színház tagja mondta el Váci Mihály Azóta című költeményét. Ezt követően dr. Szabó Imre, a megyei tanács elnöke köszöntötte a résztvevőket, köztük Rubik Lászlót, az MSZMP KB munkatársát, Tóth Imrét, a megyei pártbizottság titkárárt, Fiák Lászlót, a megyei párt- és HNF megyei bizottságának elnökét, Németh Istvánt, a termelőszövetkezetek megyei szövetségének elnökét, valamint az szmt közalkalmazottak bizottságának képviselőjét, Kapros Istvánt.

Dr. Szabó Imre üdvözlő és köszöntő szavai után átadta az Április Negyediké Erdemrendet dr. Bujdosó Jánosnak, a megyei tanács közlekedési osztálya vezetőjének, dr. Nagy Sándornak, a megyei tanács gazdasági osztály vezetőjének, dr. Zsiros Lajosnak, a Hajdú-Bihar Megyei Vegyipari-cikk Kiskereskedelmi Vállalat igazgatójának.

A Munka Erdemrend arany fokozatát Czékány Imrénak, a Hajdú-Bihar Megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Szövetsége titkárhelyettesének, Polgár Sándornak, a Tóth Árpád Gimnázium igazgatójának, a megyei tanács tagjának, dr. Reszler Antalnak, a Debrecen Megyei Városi Tanács szervezési és jogi osztálya vezetőjének, dr. Soós Árpádnak, a megyei tanács kórház-rendelőintézeté osztályvezető főorvosának.

A Munka Erdemrend ezüst fokozatát Bauer Kálmánnak, a Debreceni Tárto-sítói Kombinat főosztályvezetőjének, Benczi Gyulának, a Debreceni Népi Együttes zenekarvezetőjének, Berczi Ferencnek, a megyei tanács művelődési osztálya csoportvezetőjének, Ecséri Antalnak, a Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat telepvezetőjének, Karacsony Imrénnek, a Nyírmártonfalvai Községi Tanács vb-titkárának, Kardos Jánosnak, a Püspökla-dányi November 7. Tsz el-nökhelyettesének, Radócz Jánosnak, a Balmazújvárosi Vörös Csillag Tsz gépkocsi-vezetőjének, dr. Rác Ist-vánnak, a berettyóújfalui Dr. Zöld Sándor Kórház-Rendelőintézet osztály-vezető főorvosának, Szűcs Istvánnak, a megyei tanács ipari osztálya vezetőjének, dr. Viktor Tibornak, a megyei illetékhivatal vezetőjének.

A Munka Erdemrend bronz fokozatát Dani Imrénak, a Körösszegapáti Nagyközségi Közös Tanács elnökének, Gyöngyösi Gé-zának, a Nagyhegyesi Vörös Október Tsz növényter-mesztő főágazat-vezetőjé-nek, Lőki Sándornak, a Hajdú-Bihar Megyei Tanács Építőipari Vállalat villany-szerelő brigádvezetőjének, Mészáros Sándornak, a Hajdúböszörményi Bocskai Tsz gépkocsi-vezetőjének, Nagy Imrénnek, a Debreceni Hunyadi Tsz raktárosának, Papp Antalnak, a megyei tanács hivatali étkedője

Dr. Zsiros Lajosné, a Hajdú-Bihar Megyei Vegyipari-cikk Kiskereskedelmi Vállalat igazgatója átveszi az Április Negyediké Erdemrendet dr. Szabó Imrétől

vezetőjének, Szabó Imrénak, a Hajdúnánási Városi Tanács pénzügyi, terv- és munkaügyi osztálya vezetőjének, Szilágyi Lajosnak, a megyei vegyipari vállalat püspökkladányi telepe tmk-művezetőjének, Szűcs Sándornak, a megyei tanács utépitő vállalat művezetőjének.

A megyei tanács végrehajtó bizottsága a társadalmi munkaversenyben kifejtett eredményes tevékenységük elismeréseként a Kö-zösségi Munkáért Emlékérm-et adományozta Daróczy Lajosnak, az MNB megyei igazgatójának, Főző Lászlónak, a megyei pártbizott-ság munkatársának, Nagy Károlynak, a Kokadi Lenin Tsz elnökének, dr. Papp Péternének, a megyei tanács tervosztálya főelőadó-jának, dr. Török Imrénnek, a HNF megyei bizottsága politikai munkatársának.

Ezek után felolvasták azok nevét, akik kitünteté-seiket Budapesten vették át: dr. Poór János, a Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium nyugalmazott tanára az Április Negyediké Erdemrendet; Mészáros Sándor, a Nádud-vári Vörös Csillag Tsz el-nökhelyettese és Papp László, a Báránai Új Élet Tsz elnöke a Munka Erdem-rend arany fokozatát; Bú-vár Géza, a nádudvári KI-TE igazgatóhelyettese és dr. Czirkák László, a Hajdú-sági Agráripari Egyesülés Igazgatóságának főágazat-vezetője pedig a Munka Erdemrend ezüst fokozatát kapta meg.

A kitüntetettek nevében dr. Zsiros Lajosné mondott köszönetet.

Az április 2-i apparátusi ünnepség keretében a megyei tanács elnöke a Minisztertanács által alapított Kiváló Munkáért és a Tanács Kiváló Dolgozója kitüntetések és egyéb elismeréseket adott át.

Eredményes munkájuk elismerésül a Minisztertanács által alapított Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült Gál Miklós, Görbe-háza Községi Tanács elnöke, Juhász Lászlóné, a megyei tanács testnevelési és sport-osztályának főelőadója, Kony-csis Ferenc, a megyei tanács kereskedelmi osztálya-csoportvezetője, Major-

os Imre, a megyei tanács pénzügyi osztálya vezetőjének, Nagy Ferencné, a megyei tanács költségvetési elnöke, Kádár Lajos megyei főépítésznek, a megyei tanács építési és vízügyi osztály helyettes vezetőjének, Nagy Líviának, a megyei tanács pénzügyi osztálya adminisztrátorának, Varga Ferencnek, a megyei tanács ellátó és szolgáltató szervezete dolgozójának.

A Minisztertanács által alapított Kiváló Munkáért kitüntetés a megyei tanács dolgozói közül Burázs Mihály, a tervosztály helyettes vezetője, Márton Lajos, a közlekedési osztály főelőadója Budapesten vette át. Ugyanezen elismerésben dr. Martonosi Árpád és dr. Nagy László, a megyei Al-látóegységügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomás szakállatorvosa, illetve kör-zeti állatorvosa és Oláh Bé-la, a megyei földhivatal főelőadója a munkahelyén részesült.

Kitüntetési ünnepség a megyei pártbizottságon

Hazánk felszabadulásának 41. évfordulója alkalmából április 3-án, csütörtökön délelőtt kitüntetési ünnepséget rendeztek az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottságán.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után Tóth Imre, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának titkára köszöntötte a résztvevőket. Az évforduló alkalmából ünnepe beszédet dr. Onosi László, a megyei pártbizottság titkára mondott. Történelmi visszaemlékezésében méltatta a 41 évvel ezelőtti sorsfordító eseményeket, amikor visszavonhatatlanul és végérvényesen kezükbe vették sor-suk irányítását a dolgozók.

Sikula György átadja a kitüntetést Rákosi Antalnénak

Ezt követően Sikula György, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizott-ság első titkára kitünteté-seket adott át a párt- és köz-eleti tevékenység során ki-emelkedő munkát végzők-nek.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa által adományszított Április Negyediké Erdemrend kitüntetésben részesült Kálmán Mihály, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának nyugalmazott osztályvezetője.

A Munka Erdemrend arany fokozatát kapta Rákosi Antalnén, a Debreceni Ruhagyár berettyóújfalui telephelyének polgárvédelmi előadója és Körtevényi Gyula, az MSZMP Debrecen Városi Bizottságának titkára.

A Munka Erdemrend ezüst fokozata kitüntetésben részesült: Németh Zoltán, a Nagyhegyesi Vörös Október Tsz pártvezetőjének titkára és Kelemen János, az MSZMP Biharke-resztes Nagyközségi Bizott-ságának titkára.

A Munka Erdemrend bronz fokozata kitüntetés vették át: Bényei Beláné, az MSZMP Debrecen Váro-

si Bizottságának politikai munkatársa, Fegyveres Im-re, a Hajdúböszörményi Asztalosipari Szövetkezet dolgozója, Szabó Péterné, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának politikai munkatársa, Bartha Csaba, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának gar-rárszervezője.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa Kiváló Munkáért kitüntető jelvényt adományozott: Belinszky Józsefnek, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottsága ügyintézőjének és Nagy Sándornak, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottsága gépkocsi-vezetőjének.

A Haza Szolgálatáért Erdemrem arany fokozatát kapta Reszegi Lajos, az MSZMP Hajdúböszörmény Városi Bizottságának első titkára.

A Haza Szolgálatáért Erdemrem ezüst fokozata ki-tüntetésben Arva Barna, a létavértesi községi pártbi-zottság titkára részesült.

A Haza Szolgálatáért Erdemrem bronz fokozata kitüntetés vették át: Sain Imre, az MSZMP Hajdú-Bi-

har Megyei Bizottságának politikai munkatársa, Honvédelmi Erdemrem-mel tüntették ki Török La-jost, a báránai községi párt-bizottság titkárárt, Bakóczy István alezre-des, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei honvédelmi bizott-ságának titkárhelyettese pe-dig dícséretben és jutalom-ban részesült.

A Magyar aranykoszorús MSZBT aranykoszorús plaket kitüntetésben részesült a püspökkladányi Hala-dás ÁFESZ kollektívája. (A kitüntetést Budapesten köz-ponti ünnepségen vették át.)

A kitüntetettek nevében Körtevényi Gyula mondott köszönetet.

Az ünnepségen részt vett Rubik László, az MSZMP KB munkatársa és dr. Szabó Imre, a megyei tanács elnöke is.

Az Internacionáléval és a Vénkert Általános Iskola énekkarának műsorával zárult a kitüntetési ünnepség a pártbizottságon.

Koszorúzás, kitüntetések, előléptetések a fegyveres testületeknél

Felszabadulásunk évfordulója alkalmából április 3-án délelőtt csendes koszorúzás zajlott le az első magyar vasútepítő hadosztály emlé-kéltáblájánál. A hadosztály egykori katonái nevében La-zarovits László, dr. Boros Béla és Nyeste Ferenc hely-zett el a koszorút. Gömöri János, a debreceni városi népfőbizottság, Débenyi Ágota az úttörőelnökség, dr. Szabó Tibor pedig a debreceni városi tanács nevében emlékeztet koszorúval a haj-dani vasútepítő katonákra. A Bocskai laktanya koszo-rúját Andrek László ezre-des, a laktanya parancsno-k, a városi munkásörsg koszorúját Erdei László pa-rancsnokhelyettes helyezte el az emléktáblánál.

Ugyanezen a napon dél-után ünnepi ülést tartottak a Bocskai laktanyában. A megjelenteket Diószegi Pe-renc alezre-des köszöntötte, köztük Erdélyi Gézát, a csa-patszóló adományozó deb-receni MÁV Járműjavító Üzem pártbizottságának tit-kárát, valamint a szovjet alakulatok képviselőit. Fel-szabadulásunk 41. évfordu-lójának jelentőségét Andrek László méltatta, majd ki-emelkedő munkájáért Kiss Imre zászlósnak a Haza Szolgálatáért Erdemrem arany fokozatát, valamint az önálló KISZ-alapszervezet-nek a KISZ KB dícsérő ok-levelét adta át. Az ünnepsé-gben még tizenegyen része-sültek elismerésben, illetve 11 főt előléptettek.

Ugyancsak április 3-án délután tartották ünnepsé-güket a Hadkiegészítési és Területvédelmi Parancsnok-ságon. A párt-, állami szer-veket, valamint a társ fegyve-res erők képviselőit Batiz Zoltán alezre-des köszöntötte, majd az ünnepe parancs

felolvasása után elismerések átadására került sor. A honvédelmi miniszter eredményes munkájukért soron ki-vül alezre-desé Janka Károlyt, Ivánka Tóth Józsefet, örnaggyá Csapó Lajost és Úveges Sándort léptette elő. A Haza Szolgálatáért Erdemrem ezüst fokozatát Kír-ály Ernő százados, bronz fokozatát Kovács János fő-hadnagy, a Kiváló Munká-ért kitüntetés Solyom Lászlóné és Cseke Gyözőné vehette át Mihálka János ez-redestől. A KISZ KB arany-koszorús jelvényrel tüntette ki Végh Tibort. A megyei parancsnok további 23 főt részesített elismerésben.

A debreceni Kossuth lak-tanya április 3-i ünnepi ál-lománygyűlésen Szentéi Jó-zsef alezre-des üdvözlölte a megjelent vendégeket, az elnökségben helyet foglaló-ka, a párt-, állami és társ fegyveres testületek, üze-mek, vállalatok képviselőit. A honvédelmi miniszter pa-rancsa értelmében előlépte-tesekre és kitüntetések át-adására került sor. Soron kívül előléptették Hercegh Márton örnaggyal alezre-desé, Pajor Miklós örnaggyal alezre-desé.

A Haza Szolgálatáért Erdemrem arany fokozatát hatan vehették át, ezüst fokozatát nyolcan, bronz foko-zatát szintén nyolcan nyert-ék el. Kiváló Munkáért el-ismerésben hárman része-sültek.

A honvédelmi miniszter díszparancsát Alföldi Sán-dor alezre-des ismertette. Az ünnepe csapatgyűlést köve-tően az Építők Hajdú tánc-együttese adott színvonalas műsort.

A rendőr-főkapitánysá-ga hazánk felszabadulásának 41. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepi állománygyű-vül alezre-desé Janka Károlyt, Ivánka Tóth Józsefet, örnaggyá Csapó Lajost és Úveges Sándort léptette elő. A Haza Szolgálatáért Erdemrem ezüst fokozatát Kír-ály Ernő százados, bronz fokozatát Kovács János fő-hadnagy, a Kiváló Munká-ért kitüntetés Solyom Lászlóné és Cseke Gyözőné vehette át Mihálka János ez-redestől. A KISZ KB arany-koszorús jelvényrel tüntette ki Végh Tibort. A megyei parancsnok további 23 főt részesített elismerésben.

Ezt követően Kollár János rendőr vezérőrnagy, megyei rendőrfőkapitány kitünté-teseket, elismeréseket adott át. A Magyar Népköztársá-g belügyminisztere soron kívül léptette elő hazánk felszabadulásának 41. év-fordulója tiszteletére a szolgálat terén elért kiváló eredményei elismeréséül rendőr alezre-desé Benke Gábor rendőr örnaggyal, rendőr örnaggyá Erdélyi Gyula rendőr századost.

A Haza Szolgálatáért Erdemrem arany fokozatával tüntette ki Mester István rendőr alezre-des és Molnár Jenő rendőr alezre-des.

Közbiztonsági Érem arany fokozatával Máró Andras rendőr főhadnagyot, Takács Kálmán rendőr hadnagyot, Szentesi István rendőr al-hadnagyot, Vajda János rendőr törzsőrmestert, Szán-tó János rendőr főtörzsör-mestert tüntette ki. A két kitüntetés különböző foko-zatát huszonhárom kapták meg. Több Kiváló Rendőr jelvényt, törzsgárdajelvényt adtak át, valamint szá-mosan részesültek dícséretben és jutalomban.

Szov...
veze...
a fel...

Kádár Já...
a Magyar...
főtitkára

Losonczy...
a Magyar...
Elnöki Ta...

Lázár Gy...
a Magyar...
Miniszter...

BUDAPEST

Kedves...
Magyar...
badulásán...
ból a Szó...
Központi...
Legfelsőbb...
jetunói M...
szívesen...
ságit kül...
gialista M...
gának, a...
női Tana...
nak, vala...
nek.

Több m...
az emlé...
amely fo...
történelm...
sereg vere...
felszabad...
nép előtt...
és elnyom...
új élet táv...

A szocia...
kommunist...
Szovjetunió...
cialista or...
dsében a...
leg rövid...
kai, társad...
tásokat ha...
nak a gazd...
tura fejles...
színvonal...
tós sikerei...
életerejét...
nyeit és m...
tőségeit biz...

A marx...
cialista int...
puló, barát...
csónós se...
megerősít...
szovjet—ma...
nek a szov...
egész szoci...

Mihail Sze...
elvtársnak...
a Szovjetu...
Központi B...

Andrej An...
elvtársnak...
a Szovjetu...
Elnöksége...

Nyikolaj I...
a Szovjetu...
elnökeknek...

MOSZKVA

Kedves e...
A Magya...
Központi B...
köztársaság...
tanácsa és...
ben köszö...
ünnepünk...
41. évfordu...
völzetükért

Magyaror...
évfordulójá...
rátság érzé...
népet. Népü...
szovjet hős...
szabadság...
Az elmúlt...
dön új társ...
hez méltó...
sadalom m...
ta ipar meg...
tá átalakul...
vívmanyok...
történelmén...

Ezen a n...
azt a szán...
sődjenek...
és leninizmus...
lizmus eszm...
dekeken, a...
ló, az élet m...
gyar—szovje...

Szovjet és magyar vezető testületek táviratváltása a felszabadulás ünnepén

Kádár János elvtárs,
a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára

Losonczy Pál elvtárs,
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Lázár György elvtárs,
a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke

BUDAPEST

Kedves Elvtársak!

Magyarország faszizmus alóli felszabadulásának 41. évfordulója alkalmából a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége, a Szovjetunió Minisztertanácsa, a szovjet népszivélyes üdvözlését és legjobb kívánságait küldi önöknek, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és Minisztertanácsának, valamint a testvéri magyar népnek.

Több mint negyven esztendő telt el az emlékeztető 1945. április 4. óta, amely fordulópont volt Magyarország történelmében. Miután a szovjet hadsereg vereséget mért a faszizmusra és felszabadította az országot, a magyar nép előtt megnyílt a kizsákmányolás és elnyomás minden formájától mentes új élet távlat.

A szocialista építés útjára lépve, a kommunista pártjának vezetésével, a Szovjetunióval és a többi testvéri szocialista országgal szoros együttműködésben a magyar dolgozók történelmileg rövid idő alatt mélyreható politikai, társadalmi és gazdasági átalakításokat hajtottak végre. Magyarországnak a gazdaság, a tudomány és a kultúra fejlesztésében, a dolgozók élet-színvonalának emelésében elért jelentős sikerei a marxizmus-leninizmus elterjedését, a szocialista rendszer előnyeit és messzemenő potenciális lehetőségeit bizonyítják.

A marxizmus-leninizmus és a szocialista internacionalizmus elvein alapuló, barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződéssel megerősített, dinamikus fejlődő szovjet-magyar kapcsolatok megfelelőnek a szovjet és a magyar nép, az egész szocialista közösség alapvető ér-

dekeinek. A Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság társadalmi és gazdasági fejlődésének meggyorsítására irányuló politika megvalósításában fontos szerepet játszik a kétoldalú gazdasági kapcsolatok és a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsán belüli együttműködés elmélyítése, a KGST-tagországok 2000-ig szóló tudományos-műszaki fejlesztés komplex programjának végrehajtása. A Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet állam — mint ahogy azt az SZKP XXVII. kongresszusa ismét megerősítette — a jövőben is következetesen folytatja a pártjaink, országaink, népeink közötti s az összes szocialista állammal fenntartott baráti kapcsolat és sokrétű együttműködés további erősítésére irányuló politikáját.

A nemzetközi fejlődés mai döntő szakaszában, amikor az imperializmus, mindenekelőtt az amerikai imperializmus reakciós erői fokozzák a nukleáris veszélyt, nagy jelentősége van a Varsói Szerződésnek, a világhelyzet gyökeres megjavításáért folytatott sikeres harc egyik legfőbb tényezőjének, a tagországok összeforrtasága megszilárdításának és cselekvési egységének. A Szovjetunió, a Magyar Népköztársaság és a szocialista közösség többi országának következetes béke- és együttműködési politikája szilárdan szemben áll az imperializmus agresszív politikájával. Új békekezdeményeink — a tömegpusztító fegyverek megsemmisítésének és a nukleáris veszély elhárításának programja — reális lehetőséget teremtenek a fegyverkezési verseny megfékezéséhez, a béke megőrzéséhez és megszilárdításához, és alapját képezik egy átfogó nemzetközi biztonsági rendszer megteremtésének.

A testvéri Magyarország nemzeti ünnepén újabb sikereket kívánunk önöknek, kedves elvtársak, a kommunistáknak, a magyar dolgozóknak az MSZMP XIII. kongresszusa határozatainak megvalósításához, a fejlett szocialista társadalom építéséhez.

**Az SZKP
Központi Bizottsága
A Szovjetunió
Legfelsőbb Tanácsa
Elnöksége
A Szovjetunió
Minisztertanácsa**

Mihail Szergejevics Gorbacsov elvtársnak,

a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága főtitkárának,

Andrej Andrejevics Gromiko elvtársnak,

a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége elnökének,

Nyikolaj Ivanovics Rizskov elvtársnak,

a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének

MOSZKVA

Kedves elvtársak!

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, Minisztertanácsa és az egész magyar nép nevében köszöntünk tejjel ki nemzeti ünnepünk, hazánk felszabadulásának 41. évfordulója alkalmából küldött üdvözlétekért és jókívánságaikért.

Magyarország felszabadulásának 41. évfordulója az őszinte tisztelet és barátság érzéseivel köszöntjük a szovjet népet. Népünk kegyelettel emlékezik a szovjet hősekre, akik életüket áldozták szabadságunkért.

Az elmúlt évtizedekben magyar földön új társadalom épül, amely emberhez méltó életet képes biztosítani a társadalom minden tagjának. A szocialista ipar megteremtése, a falu mélyreható átalakulása, a szociális és kulturális vívmányok Magyarország legújabb kori történelmének dicső fejezetei.

Ezen a napon ismét kinyilvánítjuk azt a szándékunkat, hogy tovább erősödjének és bővüljenek a marxizmus-leninizmus, a szocialista internacionalizmus eszméin, a közös célokon és érdekeken, a kölcsönös előnyökön alapuló, az élet minden területét átfogó magyar-szovjet kapcsolatok, hogy tovább

gazdagodjék a magyar és a szovjet nép barátsága.

Magyarország dolgozó népe megkülönböztetett figyelemmel kísérte az SZKP XXVII. kongresszusának munkáját, amely igényes, alkotó légkörben elemelte a Szovjetunió bel- és külpolitikáját, a világ mai helyzetét. Az SZKP XXVII. kongresszusán megfogalmazott, a Szovjetunió társadalmi és gazdasági fejlődésének meggyorsítására irányuló törekvések lelkesítik a társadalmi haladás, a szocializmus minden hívét Magyarországon és az egész világon.

Cselekvő támogatásunkról biztosítjuk a Szovjetunió következetes békepolitikáját, amelyet az SZKP XXVII. kongresszusa most ismét megerősített. Népünk is azt vallja, hogy a szocializmus nem a fegyverek, hanem a példa erejével bizonyítja fölényét. A Szovjetunió által előterjesztett leszerelési javaslatok a háborútól és a fegyverektől mentes világ megteremtésére kínálnak átfogó programot.

Megköszönve a nemzeti ünnepünk 41. évfordulója alkalmából küldött jókívánságaikat, újabb sikereket kívánunk a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének és Minisztertanácsának, a testvéri szovjet népek a fejlett szocialista társadalom építésében, az SZKP XXVII. kongresszusán a béke és az alkotás jegyében megfogalmazott történelmi jelentőségű program valóra váltásában.

Kádár János,
a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára,

Losonczy Pál,
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke,

Lázár György,
a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke

Ünnep és munka

**ÍRTA: SZABÓ ISTVÁN,
AZ MSZMP KB POLITIKAI BIZOTTSÁGÁNAK TAGJA,
A TOT ELNÖKE**

1945 tavaszának eseményei a magyar nép történelmének jeles napjai. Ünnepi érzéseink elválaszthatatlan része a barátság és hála, amelyet felszabadítónk, a Szovjetunió és népe iránt érzünk. Ettől a naptól érzünk itt mindent a magunkénak: a nemzet haladó hagyományait, értékeit, a társadalom gyarapítását szolgáló szellemi és anyagi javakat, közös munkánk erejéit, eredményeit, de tévedéseit, hibáit is.

1945. április 4-től számítjuk történelmünk népként számára legszínesebb fejezetét. A magyar nép felemelkedésének kezdete, a társadalom, a gazdaság forradalmi megújítása, az ember emberként kezelése vált kézzelfogható valósággá e tavaszi naptól. Feltételeit a szovjet nép és Vörös Hadseregének hős honvédő háborúja, nagyszerű katonái és politikai győzelmei teremtettk meg számunkra is.

A felszabadulás sorsforduló, melyet történelmi esély nyílt meg népünk és állama előtt az elmaradottság felszámolására, a fejlett népekhez és országokhoz való felzárkózásra, a világ haladó erőivel való együttműködésre.

Hogyan váltottuk valóra esélyeinket? A munkásosztály és pártja vezetésével begyógyítottuk a háború okozta sebeket. Rövid idő alatt százados mulasztásokat pótolunk, kielégítettük a néptömegek elnyomott és elfojtott igényeit. Valóra váltottuk a társadalmi igazságosság legfontosabb elveit.

A kezdet gyors sikerei, a hatalom birtoklása sajnos illúziókat is okozott: azt hittük, az előttünk álló út simább, az előrehaladás gyorsabb lesz. Nem számoltunk, történelmi tapasztalatok híján talán nem is számolhattunk a gazdaság és a társadalom törvényeinek szigorú, a tudomány és technika forradalmának hatásaival, a gyorsan kibontakozó globális problémákkal — s mindezek hatására a környező világ bonyolult helyzetével.

Mai valóságunk a munkásosztály és pártja, a vele szövetséges parasztság — a magyar nép, a társadalom nagy kollektív műve. Gondjaival együtt is olyan történelmi produktum és érték, amelyet szegyenkezés nélkül vállalhatunk, amit meg kell védünk, és tovább kell fejlesztenünk. Bizvást vállalhatjuk, hogy hazánkban ezekben az alapkérdésekben olyan nemzeti egyetértés — ahogy mondani szoktuk; közmegegyezés — alakult ki az utóbbi három évtizedben, mint történelmünk során csak nagyon ritkán.

Népünk nagy közös vállalkozásai: a tőkés rendszer felszámolása, a szocialista építés alapjainak lerakása, az iparosítás, a mezőgazdaság átszervezése, a gazdaságirányítási reformja, az új magyar értelmiség felnevelése, és más korszakos feladatok megoldása után rendszerünk ma új kihívások előtt áll. Egy új világgazdasági helyzet kemény gazdasági versenyben kell helytállni, bizonyítani életképességét és erejét.

A pártunk XIII. kongresszusán elfogadott határozat valójában ennek a helytállási és bizonyítási szükségességnek a mi viszonyainkra alkalmazott programja. Ennek jegyében kell javítani minőségi teljesítményünket és teljesítőképességünket, elsősorban a tudás, a szellemi kapacitás fejlesztése, a szervezési és munkakultúra radikális javítása útján. E feladat szolgálatába kell állítanunk, s javítanunk az anyagi érdekelttség rendszerét, fejlesztenünk a társadalom demokratikus intézményeit, az irányítási rendszerét és gyakorlatát. E célokat kell szolgálnia a szocialista vállalkozások legkülönbözőbb formáinak, a nagy állami trösztöktől a vállalatokon és szövetkezeteken át, a kis kollektívák és egyének vállalkozásáig. Erőfeszítéseink sikerességéhez elengedhetetlen az is, hogy folyamatosan megteremtjük a napi cselekvés és a hosszabb távú programok összhangját, megszüntessük a jó elvi követelmények és a mindennapi döntések ellentmondásait.

Hazánk fejlett mezőgazdasági ipari ország. Továbblépésünk kulcskérdése iparunk szelektív korszerűsítése, nemzetközi versenyképességének megteremtése azokon a területeken, amelyeken adottságaink és lehetőségeink viszonylag kedvezőek.

Az ország politikai és gazdasági stabilitásának igen fontos tényezője fejlett és eredményesen működő mező-

gazdaságunk. Rövid távú feladataink megoldása, hosszabb távú céljaink megalapozása szempontjából meghatározó, hogy a mezőgazdaságban ebben az évben milyen teljesítményeket érünk el.

A múlt évi feladatokat mezőgazdaságunk és élelmiszeriparunk nem tudta teljesíteni. Idén a mezőgazdasági termelés 3–3,5 százalékos emelését, ezen belül 16 millió tonna gabona, 700 ezer tonna körüli napraforgó, 1,8 millió tonna zöldség, 1,3 millió tonna vágósertés, több mint 500 ezer tonna baromfi megtermelését várja az ország, hogy csak a legfontosabbakat említsem.

Tudjuk: a VI. ötéves tervidőszak feltételrendszere nagymértékben igénybe vette mezőgazdaságunk eszközeit, irányítóit, szakembereit és dolgozóit, kimerítette tartalékait. A feltételrendszer egyes pontokon javításra, az eszközbázis pótlásra szorul. Néhány fontos döntést már meghoztunk. Javítottuk a baromfi- és sertéstartás, a kukoricatermesztés közzgazdasági feltételeit, erőfeszítéseket tettünk a háztáji gazdaságok néhány területén visszaesett termelési kedvének fokozására. Egy sor intézkedést még ezután kell megtennünk ahhoz, hogy mezőgazdaságunk és élelmiszeriparunk érdekelttségét ágazatonként is megvalósítsuk.

Az idej feladatok nagyok, de megoldhatók. Az agrártermelés vállalkozói szervezetei — a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok, élelmiszer-ipari vállalatok, háztáji gazdaságok, a termelési rendszerek és az integrátorok — életképesek és szilárdak. Képesek magasabb követelmények teljesítésére is.

A tervezett terméseredményekhez szükséges anyagok és eszközök rendelkezésre állnak. Erdekelttségi rendszerünk az agrártermelésben összességében elfogadható. A siker azon múlik, hogy napról napra szakszűrűn, késedelem és tévovás nélkül megtegyük mindazt, amit a technológiai követelmények diktálnak. Az adott helyzetben különösen nagy jelentősége van annak, hogy gazdaságaink most a lehető legnagyobb, a tavalyinál is nagyobb területen, a legalkalmasabb időben vessenek kukoricát.

Mezőgazdaságunk nagy ívű pályát futott be. Kivívta társadalmunk elismerését és rokonszenvét, ami fejlődésének lendítőerejévé is vált. Az elért sikereket és színvonalat azonban átértékeli az idő, de főként a közelebbi és távolabbi környezet fejlődésének új tényei és igényei. A múlt sikereiből tehát nem lehet megélni!

Lehetetlen észre nem vennünk agrártermékeink versenyképességi problémáit, a viszonylag magas önköltséget, esetenként a piac által kifogásolt minőséget is. Nem vehetjük tudomásul néhány fontos termelési mutató krónikus stagnálását, a takarmányok, az energiahordozók és a meléktermékek pazarló kezelését, a megtermelt értékek vesztéseit, a túlzott állatlétszámot, a termények tárolási, feldolgozási veszteségeit, vagy az olyan ésszerűtlen takarékoságot, amit a műtrágya, az öntözővíz, az elit vetőanyagok használatának mellőzése jelent. Mindez munkánk gyengeségeit, vagyis az emberi tényezőket minősíti elsősorban, de felveti az anyagi, pénzügyi feltételek javításának szükségességét is.

Mezőgazdaságunk és élelmiszeriparunk eszközutánpótlása sem fogható vissza tovább. Szelektív, takarékos, átgondolt, magas műszaki színvonalú fejlesztésre — de csak erre — van szükség. El kell hártani a beruházások, az innováció elé állított pénzügyi akadályokat. Kormányzatunknak politikai és gazdasági eszközökkel segíteni kell ágazatunk felvevőpiacainak megteremtését, bővítését is.

Mezőgazdaságunk és élelmiszeriparunk meglévő termelőeri — elsősorban a szakemberek sok tízezres, a dolgozók milliós tömege, ezek képességei és vállalkozó kedve, hazánk termékeny földje — csak így kerülnek ismét egyensúlyba az eszközökkel.

Április 4. ünnep. Ezen az ünnepen — itt és ma — Magyarországon főleg a munka dolgai juthatnak eszünkbe, tehát a múltira emlékezve a jövőre gondolunk.

Kitüntetési ünnepség a Parlamentben

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 41. évfordulója alkalmából, eredményes szakmai és közéleti tevékenység elismerésül, az állami és társadalmi élet különböző területein dolgozóknak és a fegyveres testületek tagjainak kitüntetések adományozott.

A kitüntetettek egy csoportjának Losonczy Pál, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács elnöke csütörtökön délelőtt, az Országház kupolacsarnokában nyújtotta át az érdemrendeket. Az ünnepségen megjelent Lázár György, a Minisztertanács elnöke, Havasi Ferenc, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, a Politikai Bizottság tagjai és Katona Imre, az Elnöki Tanács titkára.

Losonczy Pál rövid beszédében méltatta hazánk felszabadulásának történelmi jelentőségét, majd utalt arra, hogy a most kitüntetettek is nagymértékben hozzájárultak az elmúlt évtizedek országépítő munkájának eredményeihez. Ezt követően az Elnöki Tanács elnöke átnyújtotta a kitüntéseket.

A kitüntetések átadása után az Elnöki Tanács fogadást adott a kitüntetettek és a vendégek tiszteletére.

A Munka Vörös Zászló Érdemrendjét kapta:

Györi Imre, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottságának tagja, az Országos Közművelődési Tanács elnöke.

A Szocialista Magyarorszáért Érdemrendet kapta:

Arany Tóth Lajos, az MSZMP gyulai járási bizottságának nyugalmazott első titkára, dr. Bagota Béla, az MSZMP Központi Bizottsága osztályvezető-helyettese, Batke Alajosné, az Állami Pincegazdaság nyugalmazott ellenőre, Benyák Béla, a Borsod Megyei Moziüzemi Vállalat nyugalmazott igazgatója, Bogárné Károly, a Kossuth Könyvtudományi Központ szerkesztője nyugalmazott vezetője, dr. Borics Gyula, igazságügyi minisztériumi államtitkár, Brachna János, a Bács-Kiskun megyei Mezőgazdasági Hivatal elnöke, Csollák Gábor, a Minisztertanács Hivatala főosztályvezetője, Devecsis Miklós, a Nógrád Megyei Tanács elnöke, dr. Juhász Zoltán belkereskedelmi miniszter, Kenyér István, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetője, Klenovics Imre, az MSZMP Somogy Megyei Bizottsága első titkára, dr. Lédér Ferenc nyugdíjas, az MTI volt főszerkesztője, dr. Lukács Tibor, az Igazságügyi Minisztérium főosztályvezetője, Molnár Gusztáv, a Gyöngyös-dómosi Állami Gazdaság nyugalmazott párttitkára, Molnár Lajos, a Szentesi Május 1. Tsz elnöke, Nagy István, a Tejipari Vállalatok Trószjtje vezérigazgató-helyettese, dr. Pál Károly, az MSZMP soproni járási bizottsága nyugalmazott első titkára, Sallai Sándorné nyíregyházi nyugalmazott pedagógus, dr. Scholcz Rezső, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetője, dr. Szalóki László, a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság nyugalmazott vezetője, Szegedi Sándor, a Nógrádi Szénbányák nyugalmazott vágára, dr. Szlamenicki István, a Fogászati Szövetkezetek Országos Tanácsa elnöke, dr. Tari Antal állami díjas, a Csepel Művek ipari központja elnöke, Tengerdi István, a Kohó- és Gépipari Minisztérium nyugalmazott fő-

előadója, Tóth Lajos, a Somogy Megyei Állami Kereskedelmi Felügyelet nyugalmazott kereskedelmi felügyelője, Trombitás István, a Kőolaj- és Földgázüzemeltetési Vállalat vezérigazgatója, dr. Ungvár Gyula mk. vezérőrnagy (Budapest).

A Magyar Népköztársaság Aranykoszorúval Díszített Csillagrendjét kapta:

Knopp András, az MSZMP Központi Bizottsága osztályvezető-helyettese, Kovács László, az MSZMP Központi Bizottsága osztályvezető-helyettese, Makk Károly Kossuth-díjas, a Magyar Filmgyártó Vállalat filmrendezője, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze.

A Magyar Népköztársaság Kardokkal Díszített Csillagrendje kitüntetését kapta:

Farkas Gábor vezérőrnagy (Budapest), Varga József ezredes (Tata).

A Magyar Népköztársaság Csillagrendjét kapták:

Csala László, a Déli Hirlap főszerkesztője (Miskolc), dr. Egerszegi Ferenc, az MSZMP KB Politikai Főiskolája docense, Gritz Viktor, az Űvegipari Művek salgótarjáni öblösüveggyára vasésztérgályosa, Gyebrozszi Andrásné, a Habselyem Kötöttáruipari Vállalat vezérigazgatója, Király Lajos, a Fémipari Vállalat kiskunhalasi gyára üzemvezetője, dr. Kiss Pál, a Magyar Nemzeti Bank elnökhelyettese, dr. Kovács József, az MSZMP Központi Bizottsága munkatársa, Lister Sándor, az MSZMP Dunaújvárosi Városi Bizottsága titkára, Mészáros Józsefné, a Taurus Gumiipari Vállalat pártbizottsága titkára, Nagy János, az MSZMP Vas Megyei Bizottsága Oktatási Igazgatósága helyettes vezetője, dr. Nagy Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese, dr. Palkovits Rezső, a Magyar Nemzeti Bank elnökhelyettese.

Április Negyedik Érdemrend

Kitüntetését kapott többek között: Kálmán Mihály, az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottsága nyugalmazott osztályvezetője, Kiss Sándor, a MÁV Debreceni Igazgatóság osztályvezetője, Nagy János, a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat osztályvezetője, Tóth Ferenc, a Magyar Gördülőcsapág Művek fődíszpécsere.

A Vörös Csillag Érdemrendet kapták huszonhároman.

A Munka Érdemrend arany fokozatát

kapta többek között: Erdei István, a Debreceni Közüti Építő Vállalat igazgatója,

Nagy Sándor, a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyártó Vállalat tiszacsegei gyáregysége igazgatója, dr. Szegedi Gyula, az orvostudományi kandidátusa, a Debreceni Orvostudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Munka Érdemrend ezüst fokozata

Kitüntetés adományozták többek között Bolodár Alajosnak, a Debreceni Orvostudományi Egyetem főtitkárának, Danyi Gyulának, a Biogal Gyógyszergyár gyógyszerfermentáló nyersfeldolgozójának, dr. Jékli Pálnak, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Számoló Központja osztályvezetőjének, Koltay Edénének, a fizikai tudományok kandidátusának, az MTA Atommagkutató Intézetéé, tudományos csoportvezetőjének, Kónya Sándornak, a Hajdú Volán forgalomvezetőjének, dr. Kürthy Gyulának, a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat főosztályvezetőjének, Makó Albertnek, a Debreceni Postaigazgatóság osztályvezetőjének, Papp Lászlónak, a Debreceni Űvegipari Szövetkezet főkönyvelőjének, Rákosi Miklósnak, a kémiai tudományok kandidátusának, az MTA Antibiotikumkémiai Tanszéki Kutatócsoport tudományos osztályvezetőjének, Szabó Józsefnének, a Magyar Gördülőcsapág Művek főosztályvezetőjének, Szántó Albertnek, a Debreceni Ruhagyár vezérigazgató-helyettesének, Tischler Andrásnak, a Debreceni Cípgyár műszaki igazgatóhelyettesének.

A Munka Érdemrend bronz fokozatát

adták át többek között Acs Jánosnak, a MÁV Debreceni Igazgatóság csoportvezetőjének, dr. Bernád Ernőnek, a Debreceni Béke Tsz főállatorvosának, Deák Ferencnek, a Hajdúsági Iparművek beállított lakatosának, Földvári Károlynak, a Magyar Gördülőcsapág Művek díszpécserejének, Galambos Andrásnak, a Magyar Gördülőcsapág Művek gépbeállítójának, Gencsi Tibornak, a Hajdú Volán tehergépjármű-vezetőjének, Gyuro Lászlónak, a Debreceni Ruhagyár műszerészének, Hevesi Imrénnek, a Hajdúsági Iparművek villanyszerelő csoportvezetőjének, Jónás Józsefnak, a Derecskei Fa-, Fém- és Építőipari Szövetkezet elnökének, Kun Lajosnak, a Biogal Gyógyszergyár művezetőjének, Márton Bélának, a Hajdúsági Iparművek termelési főmérnökének, Parázs Bélának, a Nagyaloldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat üzemegység-vezetőjének, Pintye Lászlónak, a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyártó Vállalat lakatosának, Szakács Ferencnek, a Magyar Gördülőcsapág Művek bolti csoportvezetőjének, Zakar Istvánnak, a Nagyaloldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat termelőmesterének. (MTI)

Ipari szövetkezeti dolgozók kitüntetése

A felszabadulás évfordulója alkalmából április 3-án az ipari szövetkezetek székházában dr. Tóth János, a KISZÖV elnöke megnyitotta a kitüntetéseket adótt. Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetésben részesült Bőr Anna, a Debreceni Művészeti Fotó Kiszövetkezet fényképésze, Fülöp László, a Hajdúböszörményi Asztalos Ipari Szövetkezet elnöke, Méhes Károly, a Berettyóújfalui Ruháipari Szövetkezet szalagvezetője és Veszprémi Gyula, a Debreceni Ruszol Kiszövetkezet elnöke.

A KISZ KB Vörös Vándorzászlójával tüntették ki A VEGYIPARI SZAKKÖZÉPISKOLA KISZ-SZERVEZETÉT

Csütörtökön, április 3-án délelőtti iskolai ünnepségen vette át az Erdey-Grúz Tibor Vegyipari Szakközépiskola KISZ-szervezete a KISZ KB által adományozott legmagasabb szervezeti kitüntetését, a Vörös Vándorzászlót.

Az iskolai ünnepségen részt vettek dr. Baranyi Béla, a megyei pártbizottság, Magyar Lászlóné, a Debrecen Városi Pártbizottság osztályvezető-helyettesei és Tarr László, a Debrecen Városi Tanács művelődési osztályának vezetőhelyettese.

Felszabadulásunk 41. évfordulója alkalmából emlékező beszédet dr. Cs. Nagy Gábor, az iskola igazgatója mondott. Ezt követően dr. Juhász Lévai Katalin, a KISZ Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának titkára méltatta az iskolai KISZ-szervezet munkáját.

A vegyipari szakközépiszkolában a KISZ-szervezet tevékenységét jellemzi az újítások iránti érzékenysége, nyitottsága és a mozgalmi munka jó hagyományainak ápolása. Két évvel ezelőtt — hagyományozási szándékkal — hirdették meg a „Grúz-teaház” elnevezésű komplex vetélkedősorozatot. Az alapszervezetek közötti versenget serkentően hatott a mozgalmi, tanulmányi és öntevékeny diákköri munkára. E program során szinte vala-

Gulyás Judit átvette a zászlót

ennyi KISZ-tag megtalálta a számára sikerélményt jelentő feladatot, s javult a tanulmányi munka is. A tanulói KISZ-szervezetnek jó kapcsolata van az iskolai párt- és a pedagógus KISZ-szervezettel. Közös nagy gondot fordítanak a KISZ-tagga nevelő tevékenységre. Az értékelő szavak után a megyei KISZ-bizottság titkára átadta a KISZ KB Vörös Vándorzászlóját Gulyás Juditnak, az iskolai KISZ-bizottság titkárának, aki a KISZ-tagjelöltek és ünnepi későbbiekben aranykoszorús

KISZ-jelvény kitüntetésben is részesült. KISZ KB dícsérelveletet kapott Kelemen Anikó, ugyanazt a kitüntetését kapta meg a József Attila KISZ-alapszervezet.

A kitüntetések átadása után 17 oktatási intézmény és a BIOGAL KISZ-szervezetnek képviselői kötötték szalagot a zászlóra. Az ünnepség a Grúz-teaház vetélkedő eredményhirdetésével, a KISZ-tagjelöltek és ünnepi galamotéttel és ünnepi kultúrmműsorral zárult.

Hélium-cseppfolyósító berendezést adtak át az Atomkiban

Csütörtökön, április 3-án délelőtt hélium-cseppfolyósító berendezést adtak át a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Atommagkutató Intézetében. Az Atomkiban az első hélium-cseppfolyósító 1973-ban kezdte meg működését, teljesítménye óránként nyolc liter volt. Azóta a felhasználók köre bővült, így szükségessé vált egy új, nagyobb teljesítményű berendezés üzembe állítása. A Magyar Tudományos Akadémia, a Kossuth Lajos Tudományegyetem, a Biogal és a Tiszavasvári Alkaloida Gyógyszergyárak (melyek szintén felhasználók) anyagi támogatásával az Atomkiban 5,5 millió forint beruházás eredményeként egy korszerű, nagy teljesítményű szovjet gyártmányú hélium-cseppfolyósító kezdte meg működését.

Az üzemrészt átadásán többek között jelen voltak Csurgai Árpád akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese, dr.

Szombati Béla, a megyei pártbizottság osztályvezetője, dr. Sárdi Tibor, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság tanácsadója, dr. Bárdi Ida, a Debrecen városi pártbizottság munkatársa, továbbá a partnerintézmények vezetői. Berényi Dénes akadémikus, az Atomki igazgatója bevezetőjében hangzott az új üzemrészt jelentőségét, egyben rámutatott, hogy milyen fontos a regionális együttműködés az ügynövezett tudományos-műszaki parkok kialakításában. Az új üzemrészt Csurgai Árpád adta át. Utalt arra, hogy a magyar tudománypolitikában a csendes, de határozott reformok korszakát éljük, megemlítette azt a hat komoly határozatot, amelyeket az elmúlt hetekben egymással szerves összefüggésben történt. Ezután Berényi Dénes jutalmakat adott át a berendezés körül legjobb munkát végzett tudományos kutatóknak és dolgozóknak,

majd dr. Mészáros Sándor, az Atomki hidegfizikai csoportjának vezetője elmondta, hogy a korszerű tudomány és technika bizonyos területeit nem lehet művelni hidegfizikai és -technikai háttér nélkül. A hidegfizikai kutatásoknál alkalmazott hűtőközeg a folyékony hélium. Ennek előállításához iparilag gyártott hélium-cseppfolyósítókat szolgálnak. Az új hélium-cseppfolyósító megteremt annak lehetőségét, hogy a hidegfizikai kutatások és eredmények tudományos vagy gyakorlati célra történő alkalmazásához hűtőtechnikai feltételei adottak legyenek. Az új berendezés nagy teljesítményű, óránként 40 liter folyékony hélium előállítására képes, így lehetővé teszi, hogy az említett kutatások és alkalmazások a jövőben lényegesen kibővíljenek. Az új üzemrészt bemutatása, illetve megtekintése után a beruházó szervek vezetői jegyzőkönyvet írtak alá az együttműködés elveiről.

Folytatja munkáját a BKP kongresszusa

Szofia, 1986. április 3. (MTI) — Csütörtökön plenáris ülésel kezdte meg második munkanapját a Bolgár Kommunista Párt XIII. kongresszusa.

A több mint 930 ezer bolgár kommunista képviselőjében tanácskozó csaknem 2700 küldött folytatja a vitát a központi bizottság beszámolójáról, kifejté véleményét azokról a társadalmi-gazdasági fejlesztési területekről, amelyek Bulgária IX. ötéves tervidőszakának legfontosabb céljairól szólnak.

A kongresszus első munkanapján felszólalt többek között a Plovdiv megyei pártbizottság első titkára, aki elmondta, hogy egyelőre még nem sikerült a megye gazdaságának általános intenzifikálása, csak lassan emelkedik a termékek műszaki színvonala és minősége, nem hatékony a fontos anyag- és energiakészlet felhasználása. Kifejtette, hogy nem lehet mindenért

a szárazságot vagy más objektív körülményt hibáztatni a lemaradások elmezésében. „A hibák jelentős részét mi követjük el, amikor nem voltunk képesek arra, hogy az egész fronton megfelelő szervezési és állandó ellenőrző rendszeri hozunk létre a végrehajtásnál, dinamikus munkastílust és módszereket honosítsunk meg a pártstruktúra és a politikai rendszer minden láncszemének a munkájában.” Csaknem valamennyi felszólaló méltatta azokat a sikereket, amelyeket Bulgáriában értek el az élet minden területén a legutóbbi kongresszus óta eltelt időszakban.

A Magyar Szocialista Munkáspárt küldöttsége, amely Maróthy Lászlónak, a Politikai Bizottság tagjának, a Minisztertanács elnökhelyettesének vezetésével részt vesz a Bolgár Kommunista Párt XIII. kongresszusán, csütörtökön délután — a többi külföldi

delegációval együtt — korszorúziási ünnepségen vett részt. Elhelyezte a tisztelet és megbecsülés virágait Georgi Dimitrovnak, a bolgár és a nemzetközi kommunista mozgalom kimagasló személyiségének mauszó-leumán.

Ezt megelőzően Maróthy László és a magyar delegáció tagjai részt vettek azon a fogadáson, amelyet Gyovai Gyula, hazánk szofiai nagykövete adott nemzeti ünnepünk, április 4-e alkalmából a nagykövetségben. Bolgár részről a fogadáson megjelent Pencso Kubadinszki, a BKP KB Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Front Országos Tanácsa irodájának elnöke, Sztóján Mihajlova, a központi bizottság titkára és mások.

A magyar küldöttség ezt követően vidékre utazott. Rövid látogatást tesz Gyabrovóban, ahonnan pénteken délelőtt tér vissza.

A t... ÍRTA:

Április 4-é közelítésből keln, mit is a negyvenéti felszabadulási székben elhangzik, honpon teljes lett az ország: alföldje folyóival, vártvaival. Ez ténepi napon érdemes gond hogyan tud az a kinimmár négygunkénak Gazdagabbá telmüen, vagmeglevő éformáltuk, környezetünk ember legfőbbgálja, vagy olyan hibákáros követkősbő rendkívjövátennünk?

A környezetszétvédelem években viládeklódés elő Nem kell hoz nek lenni sermagunk, hogydaságunk számtalan eseszét visszazsagyütt. A nagvégek óhataágás is imindennapi egyre nagykapnak a veg

termőföld romlásához vtorizáció nehető következő szennyezőma már nápotenciális v lentkezik, neletszik — nenünk kell. A kérdése csaktünk a termé

károsodása ellNyugati orszor érkezik h ról: a hivatali a kormányza kemény küzznak a terméprofitall kell harckukat, a kisebbséggel viselik a töbmészét kincseimögörzini akálialista társad zete a humapul, ebből köhálunk a körrmészétvédelem hincs, nem éllentmondás és az uralkod zött. S az egy menően, éppergazdaság tervszése, irányít tőve, hogy a te kek védelem, legrangosabb tok között kap

Vannak eredmény

Tudom, mit ingatják a t van, mi az o lunk — a szak közvélemény

mégsem érvén déktalanul a az a nézet, am tünk védelmé hirtéri. A pr fel lehet sor den tettünk az elmúlt Hadd maradjak zánk, Hajdú- területén, inne néhány példát több-kevesebb erőfeszítésünk

Evek óta folyik a termő me és visszán ötéves terv idő dől csak a H rárpari Egyesü és a Berettyó t ezer hektár korációs munkáit s a következő kerül az és téség termőfő társára is. Rendl területén meg vizek minőségé Hajdú-Biharban természetes, ho külterületi telep ság kivételével lakosság jó ivóv

A természet és a társadalom harmóniája

ÍRTA: DR. SZABÓ IMRE, A MEGYEI TANÁCS ELNÖKE

Április 4-én sokféle megközelítésből szoktuk értékelni, mit is jelent nekünk a negyvenéves évvel ezelőtti felszabadulás. Ünnepi beszédekben számtalanszor elhangzik, hogy ezen a napon teljes egészében miénk lett az ország. Magyarországot: alföldjével, hegyeivel, folyóival, városaival és falvaival. Ez tény — s az ünnepi napon egyszer azon is érdemes gondolkodni, vajon hogyan tudunk gazdálkodni azzal a kincsel, amelyet immár négy évtizede magunknak mondhatunk. Gazdagabbá tettük egyértelműen, vagy pusztítottuk meg a természeti értékeit? Úgy formáljuk, formáljuk-e környezetünket, hogy az az ember legfőbb érdekét szolgálja, vagy elkövetünk olyan hibákat, amelyeknek káros következményeit később rendkívül nehéz lesz javíttatnunk?

A környezet- és természetvédelem az utóbbi években világszerte az érdeklődés előterébe került. Nem kell hozzá szakembernek lenni sem, láthatjuk mi magunk, hogy életünk, gazdaságunk modernizálása számtalan esetben a természet visszaszorításával jár együtt. A nagyszabású építkezések óhatatlanul fák kivágását is igénylik, hogy mindennapi életünkben egyre nagyobb szerepet kapnak a vegyszerek, a víz, a termőföld minőségének romlásához vezethet, a motorizáció nehezen elkerülhető következménye a levegő szennyeződése. Mindez ma már nálunk sem csak potenciális veszélyként jelentkezik, negatív hatásait, jelszót — nem tesszük, érezzük kell. A jelen és a jövő kérdése csak az, mit tehetünk a természeti környezet károsodása ellen.

Nyugati országokból sokszor érkezik hír hozzánk arról: a hivatalos szervekkel, a kormányzattal szemben kemény küzdelmet folytatnak a természetvédők. A profittal kell megvívniuk a harcukat, a profittal élvező kisebbséggel szemben képviselik a többséget, a természet kincseit élvezni és megőrizni akarókat. A szocialista társadalom világnézetét a humanizmuson alapul, ebből következik, hogy nálunk a környezet- és természetvédelem kérdésében nincs, nem is lehet valódi ellentmondás az emberek és az uralkodó politika között. S az egyetértésen túlmenően, éppen a szocialista gazdaság tervszerű megszervezése, irányítása teszi lehetővé, hogy a természeti értékek védelme, fejlesztése a legfontosabb állami feladatok között kapjon helyet.

Vannak eredmények

Tudom, minderre sokan ingatják a fejüket, ha így van, mi az oka, hogy nálunk — a szakemberek és a közvélemény szerint — mégsem érvényesül maradéktalanul a gyakorlatban az a nézet, amely környezetünk védelmének fontosságát hirdeti. A problémáknak fel lehet sorolni, mi mindent tettünk már eddig is, az elmúlt évtizedekben. Hadd maradjak szűkebb háttérben, Hajdú-Bihar megye területén, innen hozva fel néhány példát az eddigi, több-kevesebb sikert hozó erőfeszítéseinkből.

Evek óta eredményesen folyik a termőterület védelme és visszanyerése. A VI. ötéves terv időszakában például csak a Hajdúsági Agrárripari Egyesülés területén és a Berettyó térségében 52 ezer hektár komplex meliorációs munkát végeztünk el, s a következő öt évben sor kerül az észak-hajdúsági térség termőföldjének javítására is. Rendkívül jelentős eredmény, hogy megyénk területén megállt a felszíni vizek minőségének romlása. Hajdú-Biharban ma már természetes, hogy néhány külterületi település és kertészek kivételével megoldott a lakosság jó ivóvízzel való el-

látása. Tudnunk kell értékelni azt a tényt is, hogy bár jelentős iparral rendelkezik, Debrecen levegője más nagyvárosokhoz viszonyítva ma is a legtisztább. S településeink tisztaságával ugyan gyakran vagyunk elégedetlenek, mégis sokat mondhat az a tény, hogy a hasznosítható hulladékok gyűjtésében — ezek a hulladékok is a környezet rendjét, tisztaságát rontoták! — megyénk 1984-ben országosan második helyezést ért el, 1985-ben pedig mi lettünk az elsők.

A természet védelmének szempontjából kiemelkedően fontos, nemcsak nekünk, hanem az egész országnak, amit a tájvédelemért tesszünk. A Hortobágyi Nemzeti Park a Föld különböző részein kijelölt bioszféra-rezervátum-hálózat része, minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy sikerüljön e területen a gazdálkodás és a nemzeti kincs védelmének összhangját megteremteni, biztosítani. A debreceni Erdőpuszták még

A szigor önmagában kevés

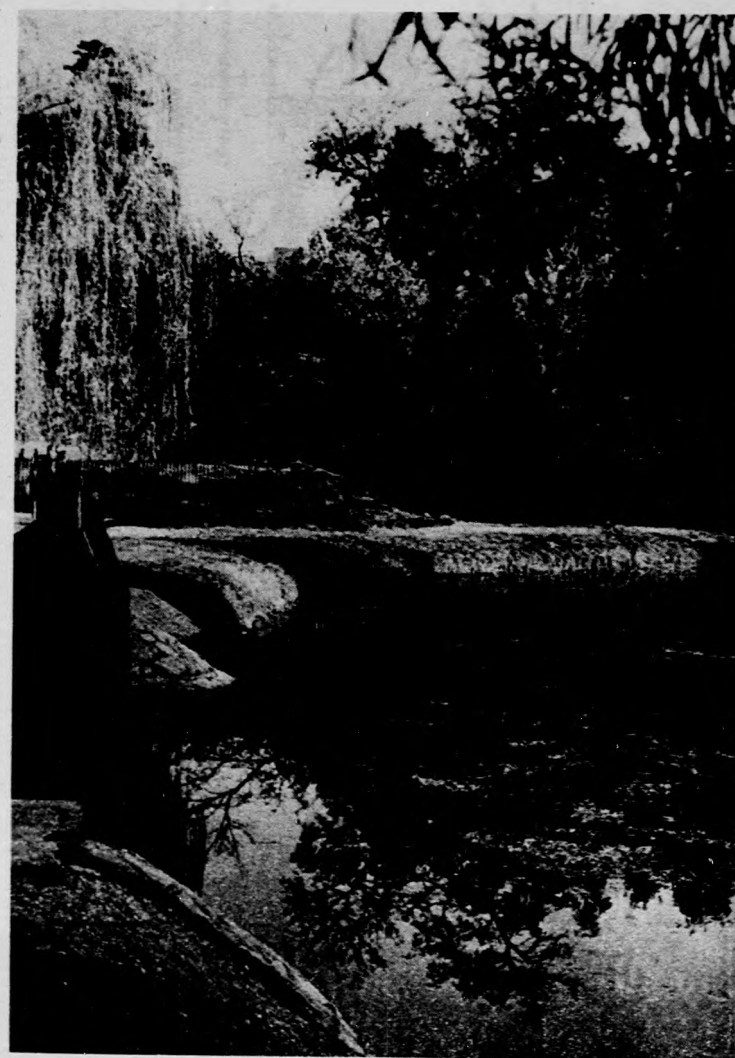
Volna tehát mivel dicsekednünk, ha nem látnánk magunk is, mennyi tennivaló vár még ránk a környezet és természet védelmében. Legtöbbször maguk az eredmények hoznak olyan problémákat, amelyekkel szembe kell néznünk. Az például, hogy megyénkben elsőként megoldottuk a vezetékesvíz-ellátást, óriási mértékben megnövelte a vízfelhasználást, amivel viszont anyagi erő hiánya miatt nem tud lépést tartani még ma sem a csatornahálózat kiépítése. Ennek következtében fennáll a vizek és a talaj szennyeződésének veszélye, s a korábbiaknál is jóval több gondot okoz a belvíz. A forgalom megnövekedése zajosabbá tette már nemcsak a városok, hanem egyik-másik község életét is. Az ipari termelés nagy mennyiségű hulladék keletkezésével jár, ennek egy része nehezen megsemmisíthető, úgynevezett veszélyes hulladékok, amelyeknek tárolása, elégetése különleges berendezéseket igényel. De megváltozott a háztartási szemét összetétele is, napjainkban egy falusi háztartásban is sok műanyag válik feleslegessé, amit a szemétdörög természetes „élete” nem tud megsemmisíteni, elszállításáról, gyűjtéséről, tárolásáról, elpusztításáról korszerű eszközökkel, intézményesen kell gondoskodni.

Ezeknek és a hasonló problémáknak a megoldása természetesen jelentős anyagi ráfordítást és munkát igényel. Nem véletlen, hogy a VII. ötéves tervben kiemelten szerepel országosan és megyénkben is mindaz, ami a természeti környezet védelmét, minőségének meg-

őrzését szolgálja. Törvényünk is van, amely előírja a környezet és természet védelmét, a hatóságok — tanácsnak — joga és kötelessége a szankcionálás az előírások megszegése esetén. Szigorra, büntetésre valóban szükség van, hiszen közérdeket sért meg, aki nem ügyel életfeltételeink tisztaságára, egészséges voltára. Meggyőződésem azonban, hogy a bírságolásnak csak akkor lehet igazi haszna, ha tudatváltozással is párosul. El bennünk egyfajta kettség. Mint egyénben, mindannyiunkban megvan a természetes vágy, hogy egészséges, tiszta, szép környezetben éljünk, s el is várjuk, hogy ezt megteremtse, biztosítsák számunkra. Amikor azonban nekünk magunknak kellene tenni érte, vagy éppen viselni a következményeit annak, hogy nem tettük meg a ránk bízottakat, akkor nagyon sokan azonnal úgy vélekednek, nem is annyira lényeges dolog a környezet- és természetvédelem. Vagy: mások sokkal többet ártnak, károsítanak, ha mi is a megengedett szennyezettebb világot engedjük a szabádba, az már úgysem számít. Így gondolkodunk akkor is, ha magánemberként megbírságol a környezetvédelmi őr, mert a fűvön parkolunk autóval, de nagyon gyakran így, felelős gazdasági vezetőként is. Ez utóbbiak előszeretettel hivatkoznak a termelés érdekeire, a népgazdaság igényeire, s ezzel igyekeznek magyarázni, hogy miért nem fordítanak nagyobb gondot a környezetvédelemre.

Csak hogy a népgazdaság érdekei összetettek. Lehet, hogy pillanatnyilag fontos

szabbnak tűnik a tervteljesítés, ám ha ennek az az ára, hogy néhány év múlva ihatatlanná válik a vízünk, vagy dolgozók tömegének kell később hónapokot táp-pénzen tölteni olyan betegséggel, amely a megromlott környezeti hatások következménye, akkor nem nehéz kiszámítani, hogy az effajta takarékoskodik tulajdonképpen megengedhetetlen, feleltelen pazarlás, pótolhatatlan értékeink pocskolása. Bár a környezet minőségromlásának következményeit nem könnyű egyértelműen számba venni, mégis ma már a szakemberek által jól ismert tény, hogy a környezetvédelmi beruházások költsége viszonylag rövid időn belül megterül — legfeljebb nem abban a vállalati kasszában, amelyből kifizették.

Mindenki felelős

A környezetvédelem azonban semmiképpen sem korlátozható egyetlen behatárolt területre. Nemhogy megyei, de országos méretekben is csak ritkán lehet mérhető eredményeket elérni. Ha valahol, e kérdésben nélkülözhetetlen a nemzetközi együttműködés, ez viszont nem csökkenti, hanem növeli a felelősségünket. Hiszen lehet, hogy Magyarország viszonylag kis ország, szűkítve a kört, vannak megyénkben is nagyobb és kisebb gazdaságok, intézmények, vannak jelentősebb hatáskörrel rendelkező vezetők, s van sok ember, akinek csak a maga háza tájára korlátozódik az intézke-

szemetet. Már sikerült eljuttatnunk oda, hogy minden település határában van kijelölt személtároló hely, a tapasztalat szerint azonban most is sokan — nemcsak magánszemélyek — illegálisan máshova viszik a törmeléküket. Hiába csinálunk hasznos, jó dolgokat, ha nem sikerül azt elfogadtatnunk, szokássá formálnunk. Ez tudatformálás, nevelés kérdés, hiszen nem állíthatunk őr mindenki mellé, hogy megbüntesse, ha szemetel.

Életünk örömdetes változásai közé tartozik, hogy az emberek válláról levetítették, intézményessé tettünk egy sor feladatot. Néha azonban úgy tűnik, egy kicsit túlságosan is sokat várunk a hivatalos szervektől. Nagypapánk, nagyanánk elképzelni sem tudta volna, hogy a saját háza előtt más tartásrendben a vízvezető árkot, átérteszt, kis virágoskertet. Ma sem vagyunk abban az anyagi helyzetben, hogy ezt a hagyományt elvethetjük, inkább még keresni kell azokat az újabb formákat, lehetőségeket, amelyekben teret kap az öntevékenység. Az államnak nincs pénze arra, hogy minden problémát megoldjon — bár a lehetőségeken belül mindent megtesz —, nagyobb részt kell vállalni a gazdasági egységeknek, és az egyes embereknek is. Ne tekintsük ezt kényszerű kötelességnek, hanem gondoljuk végig: mint élő embernek, a természet részének, mindannyiunknak létkérdése, hogy a környezetünk az emberi élet számára megfelelő, optimális legyen.

Elválaszthatatlan fogalmak

A környezetvédők gyakran hajlamosak rá, hogy csak felháborodjanak, sírassák azt, ami elpusztul, károsodik. Az értékeket valóban kár — de keserűséggel nem sokra megvinnak. Progresszíven kell hozzá látni a tenni-valóhoz, megtenni azt, amire lehetőségünk, pénzünk van, és kivédeni azokat az ártalmakat, amelyeket előre láthatunk. Ha például harmincöt évvel ezelőtt nem szerencsés döntés értelmében olyan helyen létesítettek gyógyszergyárat, ahol az ma sok gondot okoz, ne azon rá-gódjunk, miért éppen ott van, hanem azt keressük, hogyan lehet a meglévő és keletkező problémákat csökkenteni. De éppen így meg kell keresni a módját — fel-sőbb szerveknél is szorgalmazva — hogy a Hortobágyi Nemzeti Park nemzetközileg is fontos funkcióit és az ott gazdálkodó egységek érdekeit ésszerű kompromisszummal összehangoljuk. Törvényünk van, programunk is, nincs szükség rá, hogy most találjuk ki, csak a kisebb és nagyobb feladatokat végrehajtva, a törvény szellemében, a programban foglaltaknak megfelelően cselekednünk kell azért, hogy természeti környezetünk túró-képességét ne lépjük túl, miközben életünket modernizáljuk, gazdaságunkat fejlesztjük. Erre mozgósít nemcsak a tanács, hanem a közelmúltban hozott határozattal a megyei párt-végrehajtóbizottság is.

A magyar emberben hagyományosan él egyfajta kettősség. Egyrészt a földet, vizet, levegőt, napfényt, erdőt természetesnek tekintjük, amelynek nincs igazi értéke, másrészt munkál bennünk az ösztönös óvása is a környezetnek, hiszen egy falusi asszony sohasem öntötte volna a mosólevet oda, ahova majd zöldséget akar ültetni. A huszadik század végén meg kell tanulnunk, hogy a természet érték és pótolhatatlan tehát minden darabkájára megkülönböztetett gondot kell vigyáznunk. A természet és a társadalom harmóniája megteremthető, ha tudatosul, hogy ez a két fogalom elválaszthatatlan egymástól.

A BARÁTSÁG PILLANATAI

Rendszeres a kétoldalú találkozók országaink vezetői között. A képen Kádár János és Mihail Gorbacsov az 1985 szeptemberében lezajlott moszkvai tárgyalásukon. (Fotó: MTI — Pálfai Gábor felvétele — KS)

Melyik kép a leginkább jellemző? Nehéz volna választani. Lényegében mindegyik. Hiszen mindegyik betekintést nyújt a szovjet—magyar kapcsolatok mélységébe, sokoldalúságába, a két ország, a két nép összetartozásának, barátságának, együttműködésének ünnepeibe és hétköznapijaiba. Immár negyvenegy éve járunk egy úton — ezek a képek egy-egy pillanatát idézik fel ennek a közös útnak.

Orenburg. Magyar munkások is részt vettek a Szövetség földgázvezeték felépítésében. A képen a csővezeték szerelők Huszton. (Fotó: MTI — Hadas János felvétele — KS)

Szovjet—magyar esküvő. Sok magyar fiatal dolgozott Uszty-Ilmszkben a cellulóz kombinát építésén. S ahogy e kép is bizonyítja, jó néhányan ott leltek rá életük párjára. A fotós azt a pillanatot örökítette meg, amikor az ifjú feleség és férj helyi szokás szerint pezsgővel köszönti egymást a városkapunál. (Fotó: MTI — Benkő Imre felvétele — KS)

Egy kis tapasztalatsere. Szovjet és magyar újitók az esztergályos szakma fortélyairól, mesterfogásairól cserélnek véleményt a Csepel Művekben. (Fotó: MTI — Fehér József felvétele — KS)

Séta Lvovban — magyar egyetemisták előadás után (Fotó: APN — KS)

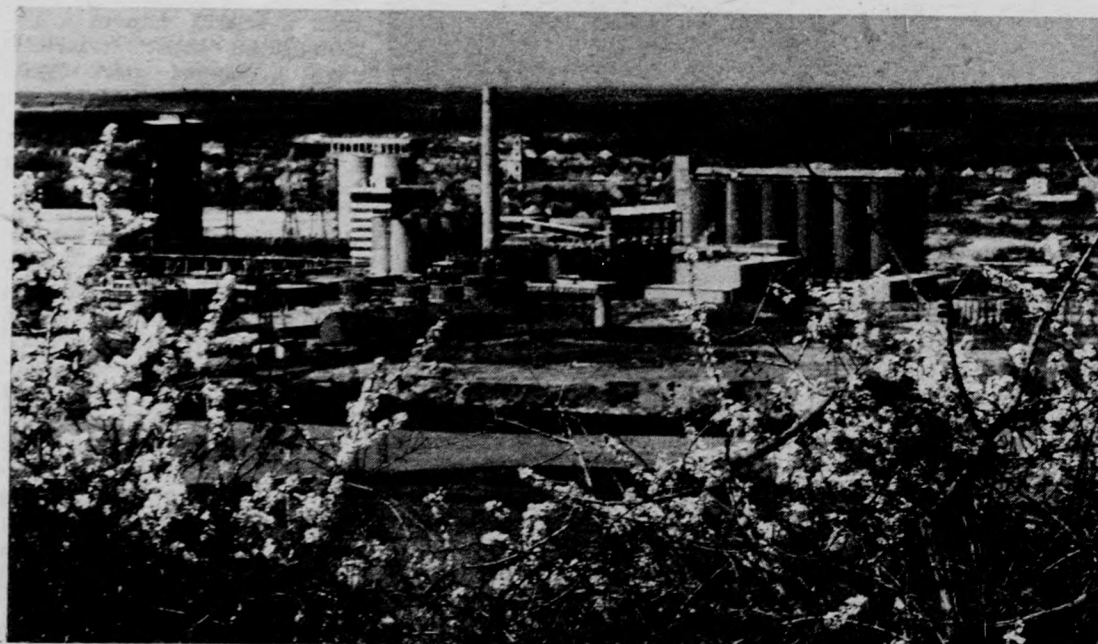
Olga Lepesinszkaja világhírű szovjet balettmester magyar tanítványival (Fotó: APN — KS)

A visontai hőerőmű az első szovjet űrhajós, Gagarin nevét viseli. A képen a szovjet közreműködéssel épült erőmű központi kapcsolóterme. (Fotó: APN — KS)

Az Interkozmosz-program keretében magyar űrhajós is feljutott a világűrbe. A képen Farkas Bertalan Valerij Kubaszovval

Tavaszi idő pillanat. Távolban az aknai tíföldgyár, amely a magyar—szovjet tíföld—aluminium egyezmény keretében épült (Fotó: MTI — Kovács Sándor felvétele — KS)

Szovjet közreműködéssel épült fel hazánk első atomerőműve Pakson. A képen az erőmű vezénylőterme (Fotó: MTI — Gottvald Károly felvétele — KS)

„SZ
KERT

Hihetetlen, térsz Gyula, ház operare pokban ünne desének har dulóját. A szonkettő D Az indulás pesti évei ut ratársulatáva magát, s ez már végérvé hető. Onként kérdés: az megtelepedés nyíber befoly kotókedv éb

— A he Budapest zőbb — fele hatodik em ablakán kite ott ez a terr Mikó András tagja az Ádám Ottó minc éve v Színház stát rasztaló érte a vidéki szí csolotban sz A vidéki vá lenül kötni gárdájukat, s érthető törek getlenül mag lem, a tartós ség nem egé kellene műk nak. En egy járok Pécsre is.

— Budapes színházakról hogy majdne oda vezet, ak lapítás az or nélkül érvény zés úgy veze operatagozato ber tudja: n fővárost céloz kérdése az ig sek elvándor

A város m sággal terem mális élet illü hétel a felsz amikor az or gatiib tájain csaták, éledé magáról a sz rábban elleg az iskolai éle sürgető felhí tek; könyvesb iskolák hírelük relik a mest mindenkinél rajtuk múlik lesz-e elegend list, ruhane évei alatt kiv enben. De há

Nyitnak

Küszködve, mégis napról többan szedi erejét a felsz város. A szára s benne igen művészet. Po filmforgalmazá filmgyártás me nek nem ké raktáron lev egyre nagyobb nak a „Mozgó Meteor-mozgó. telén, 45 első válogathat a d gár: melyik m s mit néz m francia, szovjet bel magyar fi ban képtelen nem lenne az a et dokumentur dokumentumfil borús híradók, a világban m Szakszervezetek tonai vezetők sek beszélnek bukásáról, a gitól különböző élet szükségess filmszínházakba rendszer, a föld rivilág hőseinek történeteit nézi a kikapcsolódás roslakó. No me sémafilmeit szovjet importb A sajtóból ny hető első jelzé ben természetes rosan összefügg borítván. Nem k lysiség ír kriti Ukrajnáért címü jet alkotásról, n

„SZÍNHÁZPÁRTI VAGYOK” Hadháztéglási önismeret

MÚLTIDÉZŐ DOLGOZATOK

Hihetetlen, de igaz: Kertész Gyula, a Csokonai Színház operarendezője a napokban ünnepelte pályakezdésének harmincadik évfordulóját. A harmincből huszonkettő Debrecenhez köti. Az indulás szegedi és budapesti éveit után a város operatársulatával jegyezze el magát, s ez a házasság most már végérvényesen tekintendő. Önkéntlenül adódik a kérdés: az ilyen végleges meglepedések vajon mennyiben befolyásolják az alkotóképv ébren tartását?

A helyhez kötöttség Budapestten sokkal jellemzőbb — feleli Bethlen utcai, hatodik emeleti lakásának ablakán kitékintve — csak ott ez a természetes állapot. Mikó András negyven éve tagja az Operaháznak, Adam Ottó is legalább harminc éve van a Madách Színház státusában. Elmarasztaló értelemben ezt csak a vidéki színházakkal kapcsolatban szokták említeni. A vidéki városok kétségtelesen kötni igyekeznek törzsgárdájukat, s ez teljességgel érthető törekvés. Ettől függetlenül magam is úgy vélem, a tartós helyhez kötöttség nem egészséges, jobban kellene működni a rotációnak. En egyébként gyakran járok Pécsre és Budapestre is.

Budapest: ha a prózai színházról elmondható, hogy majdnem minden út oda vezet, akkor ez a megállapítás az operánál feltétel nélkül érvényes. Milyen érdekes úgy vezetni egy vidéki operatársulatot, hogy az ember tudja: minden vágy a fővárost célozza, s csak idő kérdése az igazán tehetségek elvándorlása?

Nagyon fárasztó állapot, mert állandóan mindent előlről kell kezdeni. Ugyanakkor jóleső érzéssel tölt el, hogy a távozók mind elismerőleg szólnak az itteni munkáról, mint olyan műhelyről, ahol sokat tanulhattak. Bizony, a vidéki rendezőnek tanár bácsinak is kell lennie, s nem tagadhatom, hogy a felgyülemlett indulatok engem néha elragadnak. Ideges reakcióim azonban hamar túleszem magam, s talán ezért is mondhatják rólam kollégáim, hogy „igazságos vagy, veled lehet dolgozni”.

Mi jut eszébe, ha az elmúlt harminc évre gondolsz?

Az, hogy hol ápoló voltam, hol ápoló. Kevesen vagyunk ilyen hosszú szolgálattal, a velem egykorúak egyre-másra hullanak ki közülünk.

Most éppen ápoló vagy ápoló?

Jó kérdés... Ez naponta változik. Tény, hogy sokszor elcsüggedek.

Mi csüggeszti el?

Gyakran nagyon nehéz körülmények között dolgozunk.

Az operatársulat helyzete olybá tűnik a kívülálló számára, mint állam az államban.

Igen, kicsit elkülönül a prózai és az operaszeg, de ez természetes. A probléma a magyar színházi élet egészére jellemző: az impreszáló rendszerű vezetési gyakorlatra kellene áttérni, menedzser típusú igazgatókkal, erős művészeti irányítókkal. A múltkor összeszámoltam: felügyeleti szinten a mi színházunkkal 23 ember foglalkozik munkaköréből adódóan.

Jut tehát elég bába a gyerekre. Színházon belüli elkülönültségük milyen önállósággal jár?

Lényegében a zenei vezetés javaslatát alapján veszi fel az igazgatóság az új tagokat. A kiválasztás abszolút a hangkvalitások szerint történik, s mi minden jelentkezőt meghallgatunk, lehetőleg a teljes vezetés előtt. Egy időben alábbhagyott, most hál' istennek újra megindult a mozgás. Sokan jelentkeznek hozzánk kórusokból; a főiskolát végzettek elcsábítják Budapestre.

A három évtizedre visszatekintve milyen csúcspontok és mélypontok tudna megnevezni az életben?

A mélypontok mindig akkor következtek be, amikor olyan vezetők álltak a színház élén, akik nem hagyták létezni az operát, hanem olykor kifejezetten gyűlölködő irigységgel figyelték. Az egyik főrendező például a Hunyadi László bemutatója után egyenesen sárgaságot kapott. Számomra érthetetlen, ostoba dolog ez a szembenállás. A színház nemcsak a prózát bírja el. A prózai részlegnek nem velünk kellene versengenie, hanem a kaposvári, miskolci színházakkal; mint ahogy nekünk is inkább Pécsre, Szegedre kell figyelniük.

Es a csúcspont?

Mindig az énekesi állománytól függtek. A színházat a színészek, az operát az énekesek csinálják igazában. Nagyszerű garitőrának kell ahhoz lenni, hogy szép előadás születessen. A rendező dolga az, hogy a színház megtegye a színház művészi kérdéseivel kell

foglalkozni ahhoz, hogy megszerveződjön egy előadás. Tudatában kell lenni annak, hogy az operát nem a rendezőknek és a karmestereknek, hanem az énekeseknek és a zenekarnak írják.

Ez rendezői ars poetikának is felfogható?

En színházpárti vagyok, a színház ismérve pedig a színpad és a közönség kapcsolata. Figyelje meg, hogy a nagy rendezőknek mind zseniális társulataik vannak. Nálunk most derül ki, hogy a rendezők önmagukban semmire sem mennek. Hol vannak a színészek? Nem a pénzen múlik a dolog, hanem a kiválasztódáson, a képzésen és a felkészültségen. A több pénz nem hozna nagyobb művészi eredményt.

Öt éve, amikor negyedszázados jubileuma alkalmából beszélgettünk, még megrágnivaló témának lehetett az opera válsága, amiről akkortájt elég sok szó esett. Azóta a kérdés mintha lekerült volna a napirendről.

Megbukott a teória. A művészetben az egyik legnehezebb dolog megkülönböztetni a divatot a haladástól, a felszínt a lényegtől. A válságelmélet mestersegesen szított úgy volt, amiben sajnos az újságírók, kritikusok az élen jártak. A közönség erre azóta alaposan rácsafolt. Az alapvető emberi értékek, mint a zene és a szép hang, soha nem vesztik érvényüket. Ha jól emlékszem, öt évvel ezelőtt is ennek megállapításával zárult beszélgetésünk.

Turi Gábor

A város meglepő gyorsasággal teremti meg a normális élet illúzióját. Néhány héttel a felszabadulás után, amikor az ország más, nyugatibb tájain még folynak a csaták, éledek és jelt ad magáról a színház, még korábban ellepik a Néplapot az iskolai élet megindulását sürgető felhívások, rendezések; könyvesboltok és nyelviskolák hírelt magukat. Hírelt a mesterek is, persze, mindenkinél előbb, hiszen rajtuk múlik jórészt, hogy lesz-e elegendő élelem, cipő, liszt, ruhanemű a háború éveit alatti kivérzett Debrecenben. De hát illúzió ez

FILM A ROMOKON

Családunk szegénye (Mály Gerővel). A sajtó mindenestre megpróbál irányítani. A december 14-i számban például azt olvashatjuk, hogy a „közönség tomboló lelkesedéssel nézte végig” az Apollóban a *Sziarvany* című szovjet filmet, melynek főszereplőjét, az „orosz anya monumentális alakját” a mi Jászai Marinkhoz hasonlítja (gg.). Az utolsó dal december 15-én ezt kapja (ag)-tól: „Jávort, mint rozszant Boyer, Sárdy meg az ifjú Jávort utánozó jampegységben nem emelték túlságosan a rendezés hibáit. Simor Erzi legalább önmagát játszotta, bár ripacsos mesterkedésben ő sem szenved hiányt”. Azért Az utolsó dal még jó

ideje a vásznon marad, bár társul hozzá a *Lenin 1918-ban*, illetve marad mellette a *Sziarvany*. Karácsonykor *A kerületi párttitkár* című szovjet filmet tekinthetik meg a nézők, januárban a *Sziarvanyt* — magyar szöveggel: de a január 14-i Néplapban megjelent a *Sziarvany* című magyarul beszélt, spányol film hirdetését — az első „nyugati” fecske. Látható még „Debrecenben először” a *Hazáját védi* című „hatalmas orosz film”, s békében elfér mellette a *Vigszínház mozgóban* a *Behajtani tilos* című magyar vigjáték. A *Hazáját véd* címetől alábbi kritikán kívül a *Sziarvany* is jön: „A szereplők kiváló emberábrázolással az életet adják. A darab friss, lüktető, tökéletesen tükrözi a háborús élet mozzanatait.” Január végén vásznon kerül a *Hypplit a lakáj*, és a *Te vagy a dal* című ugyancsak honi film.

Nyitnak a „mozgók”

Küszködve, keservesen, mégis napról napra biztatásban szedi össze maradék erejét a felszabadult nagyváros. A szórakoztatóipar is, benne igen fűrgén a filmművészet. Pontosabban a filmforgalmazás: merthogy filmgyártás még nincs, filmek nem készülnek, de a raktáron levő készletből egyre nagyobbakat markolnak a „mozgók”, főképpen a *Meteor-mozgó*. 1944 őszén-től, 45 első heteiben már válogathat a debreceni polgár: melyik moziba tér be, s mit néz meg: amerikai, francia, szovjet vagy békebeli magyar filmet. Valójában képtelen helyzet: ha nem lenne az a néhány szovjet dokumentum- vagy féldokumentumfilm, meg a háborús híradók, azt híhetnék: a világban minden a régi Szakszervezetek, városi, katonai vezetők, hadijelentések beszélnek a régi rendbuktatásról, a minden eddigőtől különböző új minőségű élet szükségességéről: s a filmszínházakban a régi rendszer, a földesúri, dzsentilvilág hőseinek izgalmas történeteit nézi körömrágvá a kikapcsolódásra vágyó városszél. No meg az új élet sémáit — egyelőre szovjet importból.

Géza. A mű a béke mozzanatait örökíti meg, a „termékeny szovjet föld kiapadhatatlan bőségét”, a „nótás aratómunkát a kolhozokban”, a „táncos tornaünnepet”. Aztán „megindulnak a repülő”, s a bombaövezetben „vigyorgó, horogkeresztű zsványokat, menekülő embereket” láthat a közönség. A film is, a kritika is leplezetlenül agitativ: „minden élni akaró népnek haladéktalanul meg kell kezdeni a romokon az újjáépítést”. A dokumentumműfaj alkalmas agitátor.

December harmadikán viszont már a *Menekülő ember* című filmet hirdeti a *Meteor*, Tolnay Klári-val, Ajtay Andorral a főszerepben (később már így: „gyönyörű magyar film”), s ötödikén már kritikát is olvashatunk. Kritizáló kritikát: „... a sekélyes színvonalú, gyenge technikájú film nyomán természetesen megrúgott fel a kérdés: nem volna-e megoldható, a fejletlen magyar filmgyártás termékei helyett orosz és amerikai filmek behozatala? Mert e filmek bemutatása megadná a helyes irányt a háború utáni magyar filmipar és művészet számára”. Pontosan így történik majd, amennyiben feltűnnek hamarosan a nyugati és az orosz művek: az persze nagy kérdés, többségükben mennyivel mutatnak majd jobb és helyesebb utat, mint *Az utolsó dal* (1941) (a ragyogó Makláry Zoltánnal), vagy a

Édes egyveleg a mozikban

Még néhány békebeli, háború előtti film feltűnik a filmszínházak műsorán, a *Késő* című alkotás például Jávorról, Bullával, Sárdyval, Murati Lilivel, azután a *Zendai fogoly*, s a régi Vigszínház-mozgóból lett Petőfi-mozgó március 15-én az új orosz híradó után a Karády Katalin főszereplésével készült *Külvárosi orszobát* játssza.

Am egyre inkább teljesülni látszik a külföldi filmek áhító kritikusa vágya: az első spanyol filmet gyors tempóban követi a többi külföldi alkotás. Március 11-én „világhírű és időszerű” amerikai filmet hirdeti a Vigszínház-mozgó, a *Kenyerharot*; március 18-án az Apolló mozit Chaplin „brillians amerikai vigjátékát”, a *Modern idöket* vetíti; március 22-én Michel Simon főszereplésével az 1937-es *Nápoly a csökök tüzeiben* című francia filmet. Április 4-én a színház *Gül babáját*, valamint az Erzsébet cukrászda „szemes kávé, vaj, tej, cukrot, mézet, diöveget veszek” tartalmú szövegét közhírré tevő kereset hirdetés között az Apolló a *Két lány az utcán* című „nagy magyar filmet” ajánlja — csak 16 éven felüliek-

Könyvtárunkban szívesen adunk helyet dokumentumkiállításoknak. Legutóbb igen nagy sikere volt a negyvenedik évfordulóra készült történelemvallató anyagnak — siet a tájékoztatással *Szentpéteriné Zeller Edit*, a Hajdú-sági Iparművek művelődési intézményének vezetője, amikor értésére adom: az összevont település honismereti, helytörténeti tevékenységére vagyok kíváncsi. Szentpéteriné „rezidenciájára” azért jövünk, mert itt van találkozási pont Molnár Jánossal, akinél ez idő szerint talán senkit sem izgat jobban Téglás múltja és jelene. Tizenegy vastagra hízott dossziéjában régi okiratok másolatai, könyvekből kijegyzett adatok, újságkivágások, fényképmások, egyebek sorakoznak időrendben.

Az adalékalmazban találjuk Csokonai Bekk Pálhoz (téglási földbirtokoshoz) írott leveleinek szövegét. 1804. november 10-én a beteg költő elnézést kért mecénásától, hogy „... személyes udvarlásomat is a Tekintetes Úrnál nem tehettem, s a jó Isten tudja csak, mikor tehetem? Mert az orvoslás módja lassú is, hosszas is: fő regulája pedig az, hogy a külső érre a szobából ki ne menjek (...). Hogy mégis az orvoslás alatt való idő tölem hiába ne múljon, minden rendbéli munkáimat typographia alá tisztázatom. De már ebből is kivert az idő.”

Molnár János szakmája a lakatosmesterség, egy ideje pedig a polgári védelemben van inkább hasznára a nagyobb közösségnek.

A hatvanas évek végén láttam hozzá a helytörténeti adatok gyűjtéséhez — keltezi érdeklődése ébredését.

Az asztalra kerülnek a közelmúltban írt dolgozatok, amelyekhez a helytörténetessé avanzsált lakatos rendre kommentárt fűz. Kezembe veszek egy a HIM szűves fennállása alkalmából kiadott reprezentatívnak szánt propagandanyagot, amely a sikerületlen jelzöt kapta beszélgetőpartneremtől. A HIM története — ez a címe Lengyel Zoltán és Orosz András munkájának, amely 1967-ben az üzemi lapban sorozatban napvilágot látott. Érdekes adat kínálkozik idézésére az írás első negyedében. „A felszabadulás előtt három kocsmá volt a községben, a fiatalok itt szórakozott. A pénz legtöbb esetben illegálisan szereztek meg a szüleiktől. Sört egy helyen, a Százta szövetkezet vendéglőjében mértek. Amikor egy hangyateres horodt csapra vertek, egy hétig tartott, olyan kevés volt a fogyasztás.” A Téglás község felszabadulása című kézirat munkát rengeteg fotómásolat illusztrálja. Az egyik oldalra fontosnak látták lejegyezni Gulyás Pál a téglási vonaton című versét. Csak egy strófát belőle: „Robog a vonat Téglásra, / Ott feketélik rakásra, / a sok ember, tömegtelen, / a keserves történelem”. A Népszabadságból idegépelt cikk azt mondja el, milyen gerincesen viselkedett a népi demokrácia rendőre 1956-ban, amikor visszatértek a kiosztott földek egykori urai.

„Tokajnál futóárkot ástunk a németeknek, bal vállam eltört, leestem egy szakadékba” — ez az idézet egy elhúrt zsidó leveleleiből való. Megemlítendő, hogy Molnár Jánosnak komoly adattára van a helybeli zsidók történetéről, 1944-től 160 esztendőre lát visszafelé az a gyűjtemény. Dr. Levencsik József szintén nem kis érdemeket szerzett a település múltjának megismerésében, Téglás történetét (a kezdetektől napjainkig) vázolta dolgozata. Barabás Gyula a HIM kulturális életét (1954-től 1980-ig) regisztrálta több ezernyi adat papírra vetésével. A nyugdíjas villanyyszerelő igyekezetének sokat köszönhetnek a falubeliek. Kocsis Mihály a felszabadulást követő évtized történéseit vette számba tüzetesében.

Sajnos nem nagyon ismerjük Téglás néprajzát. Senki sem akad közöttünk, akinek elegendő jártassága, ambíciója lett volna elvégezni ezt a munkát. A közeli jövőben viszont az országos néprajzi pályázatra rekonstruálni akarom a téglási lakodalmaszt — hallom Molnár Jánostól.

HAJDÚK RÉGISÉGE

S milyen dolgozatokkal dicsekedhet Hajdúhadház? A búsza hajdúvárosi múlt magyarázója a publikációk nagyobb számát. Hajdúhadház múltja és jelene — találkozik egy ilyen című kötetet a Földi János Könyvtárból. Am sokkal azelőtt is született könyv a település századairól, Nagy Sándornak, a Debreceni Református Kollégium gimnáziumi vallásánarának a munkája 1928-ban jelent meg. E füzetecske Mihály Sándor (Simon Károly és a hajdúhadházi filia) és Antal Gyula (a hajdúhadházi állami elemi népiskola története az alapítástól 1948-ig) írását fogja egybe. A Hadház-ismeret gyarapítása nagyban köszönhető É. Kiss Sándornak, aki az ócska templomról írott dolgozatában sok más régi épület pusztulását sajnálja, többek között a Sargaháznak, az ócska városházának, a Granárium és Magazinnak, Földi János egykori lakóházának s a későbbi Postaháznak az eltűntét. Nagy tiszteltnék örvend a faluban doktor Földi János, aki nem Hadház szülötte ugyan, de tíz esztendeig a hajdútelepülésen élt, előidéve így sok költő, író, természettudós látogatását. Az iskolamesteres modorú, tárgyilagos karakter (akinek temperamentumához „több só és olaj” kívántatott volna az egyik kortárs szerint) utca, iskola névadója, s évekket ezelőtt a községi könyvtár is az ő nevével vette fel. Áldásos életművet mérte meg az 1978-ban megjelent emlékkönyv, amelyben Földi nemcsak mint költő s nyelvtanári érdemeit meg, hanem mint orvos, s az állattani szaknyelv megteremtője is.

Akombákomos füzetek kerülnek le a polcokról. Ilyen álagú a Gyenge János régi tréfamester viselt dolgait megörökítő anekdotákat tartalmazó füzetecske, s ilyen a hadházi kenyér történetét leíró munkácska is, a Veress Sándor tollából való. Egy külön lenyomat akad a kezembé, Enyedi József publikációja a káposztafeldolgozásról.

Ha jelentős produktumokat tulajdoníthatunk is a téglási és hadházféglási munkának, ott sem zibadozhat senki sem az elégedettségtől. A felsorolt dolgozatok ugyanis nem éppen napjaink termékei. A legszorgalmasabb múltvallatók a legidősebbek közül kerültek ki, akiknek némelyike mára örökre eltávozott. Jó lenne fokozottabban társadalmisítani ezt a munkát, s a fiatalokat minél nagyobb számban bevonni. Ajánlatos lenne nemcsak a történelemre koncentrálni, hanem — egyebek mellett — nagyobb figyelmet szánni a népi hagyományoknak is.

Erdi Sándor

SZAVAK SZOBRÁSA

9. A nagyerdei Tóth Árpád-émlékü

Az Ady Társaság nem feledkezett meg az emlékműről, ami nem valósulhatott meg 1930-ban, az valóra vált 1934-ben. Méghozzá igen rangos rendezvénysorozat keretében. Debrecen város 1934. június 2-től június 10-ig rendezte meg a debreceni hét elnevezésű programját, amelynek fénypontja a Hány János szabadtéri bemutatója volt a Kolégium udvarán, Ferencsik János dirigálásával, Kodály Zoltán jelenlétében. Az impozáns, országos visszhangot kiváltó rendezvénysorozat utolsó napján avatták fel a nagyerdei Tóth Árpád-émléküvet.

Mint arról beszámoltunk, 1930-ban, a költészek előteremtése céljából rendezett ünnepségen a szükséges pénznek csak egy kis hányada gyűlt össze. Most egy budapesti újságíró, v. T. Á. százötven pengőt adományozott. Az Est Lapok is hozzájárult a költségekhez, így az Ady Társaság „a városól csupán az emlékműhöz szükséges klinkertéglát kérte... A város polgármestere, hogy az emlékműnek a kitűzött határidőre elkészülését biztosítsa, a szükséges számú klinkertéglát a városi téglagyárból kiutalta... A városi téglagyár 124 pengő 70 fillér értékű klinkertéglát adott ki az Ady Társaságnak... (Közgyűlési legyzököny 205/1934. bkgy). A tervezést és a munkát Popper Ferenc építész, Tóth Árpád egykori barátja és budapesti lakótársa díjazta el. A három debreceni napilap közül kettő, a Debrecen és a Debreceni Függelék az Újság többször és méltó terjedelemben irányította az olvasók figyelmét az eseményre. A Debrecen az

Atkozuk önmagunkat... gyilkol a vad való. De az ő gyöngybe hulló szavát epedve hallja. Betört hitünk... Vigasztaló az édes Szóaló. A DFU már július 3-án az emlékműnek szentelte szokásos vasárnapi glosszáját (Új borona). Az eseményt kulturális távlatba helyezte. A cikk hangneme természetesen szatirikus: „Értésülésünk szerint hivatalos irodalmi köreinkben igen nagy a sürgés-forrás. Meg fogják ugyanis akadályozni azt, hogy Tóth Árpád nagyerdei emléktáblájának leleplezése kizárólag csak az Ady Társaság és az új Debrecen intellektuális fiatalsága számára legyen ünnep. Részt kérnek belőle a hivatalos, országos magyar társaságok is, és az irodalmi agastyánok meg is cirkalmazták már szemrehányó levelüket... hogy Tóth Árpád kegyeletének... ökö adózhassanak először.” A névtelen glosszáíró megcsipkedte Berzeviczy Albertet, a Kisfaludy-, és Pekár Gyulát, a Petőfi Társaság elnökét, majd így folytatja: „Mindennek betetőzésekként pedig az emléktábla-leleplezés napján az emlékművet a debreceni Csokonai Társaságnak (helyesen: -körnek B. E.) — a Tóth Árpád emlékére alakult és a Csokonai-Földi-Fezekas tradícióhoz mai módon méltó — önkéntes díszorsége fogja őrizni és megvédelmezni a profán tömegek szemérmetlen megrohamozásával szemben...” Egy hét múlva, az avatás napján látott napvilágot Kardos Albert *Tanár* és a Debreceni Függelék *Tanár* című fontos mozzanatokat tartalmazó emléke-olvasók figyelmét az eseményre. A Debrecen az

roly dr., Mitrovics Gyula dr., nyilvános rendes egyetemi tanárok. Csobán Endre városi főlevéltáros, Oláh Gábor, Kardos Albert, Salusinszky Imre, az Est Lapok főszerkesztője, Tóth Árpád özvegye édesanyja, a költő felesége és Eszter nevű kislánya... A Debrecen megörökítette Ady Lajos ünnepi beszédének néhány gondolatát: „A márványból és bronzból kiforgott halhatatlanságra nem a költőnek van szüksége, hanem nekünk, akik itt maradtunk. Boldog vagyok, hogy a kegyeleti terv megvalósulhatott, ezért illesse köszönet Debrecen városát, Tóth Árpád helyett a Debrecenbe látogató Herczeg Ferencet, a „legnagyobb magyar író” üdvözölte. Tóth Árpád tehát emlékművet kapott Debrecenben. Néhány évvel később Juhász Géza *A magyar szellem vándorúja* című irodalomtörténeti áttekintésében a legnagyobb elismerés hangján szól róla, a zsidó gimnázium nyolcadik osztályos tanulója Kardos László irányításával 1939-ben kiadja *Bírálatok és tanulmányok* címen Tóth Árpádnak huszonhárom dolgozatát, Molnár Pál Debrecen *A magyar irodalom történetében* (1941) című kitűnő könyvében felső fokú minősítést költészetét, Kaplonyi György *Debreceni ércapostolbók márványjegyek* (1943) című színes tanulmányosorozatában a feltétlen szeretet hangján emlékezik meg róla. Időközben Debrecen városa még egy gesztuális adta megbecsülésének: a városi tanács az 1938. március 11-i közgyűlésén a Kécskes utcai lakosok kérésére és dr. Kőlcsey Sándor polgármester határozott javaslatára — a műszaki bizottság ellenében — a Kécskes utcát „a Debrecenben nevelkedett, országosan ismert kiváló költő és műfordító, néhai Tóth Árpád nevére” Tóth Árpád utcára változtatta. A címjegyzékben és a térképeken 1939-től már az új utcanevet szerepelt. Minthogy a Kécskes utca a háborús pusztítás martaléka lett szinte teljesen, az első Tóth Árpád utca valósággal eltűnt. Debrecen városa a felszabadulás után ismét utcát nevezett el Tóth Árpádról, ezúttal az egykori Reáliskola utcát rendezte a költő nevéhez.

Bakó Endre

Tóth Árpád szobra a nagyerdei szoborparkban. Borsos Miklós alkotása

ban Tóth Árpád helyett a Debrecenbe látogató Herczeg Ferencet, a „legnagyobb magyar író” üdvözölte. Tóth Árpád tehát emlékművet kapott Debrecenben. Néhány évvel később Juhász Géza *A magyar szellem vándorúja* című irodalomtörténeti áttekintésében a legnagyobb elismerés hangján szól róla, a zsidó gimnázium nyolcadik osztályos tanulója Kardos László irányításával 1939-ben kiadja *Bírálatok és tanulmányok* címen Tóth Árpádnak huszonhárom dolgozatát, Molnár Pál Debrecen *A magyar irodalom történetében* (1941) című kitűnő könyvében felső fokú minősítést költészetét, Kaplonyi György *Debreceni ércapostolbók márványjegyek* (1943) című színes tanulmányosorozatában a feltétlen szeretet hangján emlékezik meg róla. Időközben Debrecen városa még egy gesztuális adta megbecsülésének: a városi tanács az 1938. március 11-i közgyűlésén a Kécskes utcai lakosok kérésére és dr. Kőlcsey Sándor polgármester határozott javaslatára — a műszaki bizottság ellenében — a Kécskes utcát „a Debrecenben nevelkedett, országosan ismert kiváló költő és műfordító, néhai Tóth Árpád nevére” Tóth Árpád utcára változtatta. A címjegyzékben és a térképeken 1939-től már az új utcanevet szerepelt. Minthogy a Kécskes utca a háborús pusztítás martaléka lett szinte teljesen, az első Tóth Árpád utca valósággal eltűnt. Debrecen városa a felszabadulás után ismét utcát nevezett el Tóth Árpádról, ezúttal az egykori Reáliskola utcát rendezte a költő nevéhez.

Bakó Endre

KÖNYVJELZŐ Hajdú-Bihar megye negyven éve

A közeli napokban újabb kötetekkel gyarapodott Hajdú-Bihar megye helytörténeti irodalma. A kiadvány az a jelen számos egyéb aktuális, társadalmi, tudományos hetek előadásainak anyagait tömöríti.

Az esemény rendező szervezője — az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága, a Hajdú-Bihar megyei munkásmozgalom-történeti bizottság, a Debreceni Akadémiai Bizottság, a TIT megyei szervezete, a Hafazias Népfőnt Hajdú-Bihar Megyei Bizottsága, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa és a KISZ megyei és Debrecen városi bizottságai közreműködésével — ezzel a rendezvénnyel is hozzá kívántak járulni hazánk és megyénk felszabadulása 40. évfordulójának méltó megünnepléséhez.

Mint ahogyan a szerkesztői bevezetőből is megtudjuk, a megyeszerte megrendezésre kerülő tudományos felolvasóülésekkel és előadásokkal a magyar újjászülés, mindenekelőtt szűkebb hazánk, Hajdú-Bihar megye felszabadulása 40. évfordulójának méltó tisztelgettek.

Tudatos volt a rendezvénysorozat időpontjának megválasztása — október 8-tól 31-ig —, amely kezdő és záró dátuma a szűkebb pátriánk felszabadulásának. Bizonyára nem véletlen az sem, hogy e kiemelt történelmi esemény 41. évfordulóján veheti kézbe az olvasó a „Hajdú-Bihar megye negyven éve” c. tanulmánykötetet.

A kiadvány a tudományos felolvasóülések előadásait összegezi. Szerkesztete a rendezvénysorozat programjaira épül. A kilenc helyszínen — az MSZMP Hajdú-Bihar Megyei Oktatási Igazgatóságán, Hajdúszoboszlón, Berettyóújfaluban, a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, Hajdúböszörményben, a Magyar Gördülőcsapágy Művekben, a Kőlcsey Ferenc Művelődési Központban, a MÁV Járulékvizsgáló Üzemben és Hajdúnánáson — elhangzott előadások tematikája igen széles skálán mozogott, és az előző szerint „sokoldalú áttekintést ad az elmúlt négy évtized politikai, társadalmi,

kulturális, tudományos-technikai fejlődéséről, s nem utolsósorban a közelmúlt és a jelen számos egyéb aktuális kérdéseiről”. A kötetben ezekről a kérdésekről politikai, társadalmi, tudományos életünk helyi személyiségei vallanak. Így ötvöződik egy-egy kiadványon belül a történet-, közgazdasági- és politikatudomány, a szociológia.

A feldolgozások egy része már korábbi kutatási eredmények felrészítése, míg más része új ismereteket közöl. A debreceni és a kihelyezett ülések előadásai nem csupán helytörténeti témához kapcsolódnak, pl.: „Hajdú-Bihar megye 40 éves fejlődésének főbb eredményei, jellemzői”; „Hajdú-Bihar megye közelműködése”; „Debrecen ideológiai, kulturális és tudományos életéről”;

„Hajdúböszörmény a népi demokratikus forradalomban 1944-től 1949-ig”, hanem felvállalják az egyetemes, állami kérdések, fejlődés és átalakulás témakörét is. Ime néhány ezek közül: „A szocialista nemzeti egység értelmezéséhez”; „A szocialista demokrácia fejlesztésének aktuális kérdései”; „A gazdaságirányítási változások főbb társadalmi politikai összefüggései”; „Az értelmiség helye, szerepe a szocialista társadalomban”.

A tanulmányok többsége igen értékes, tudományos feldolgozás, amely egzakttá teszi a közéleti megválasztott témákat.

A pozitívumok mellett szólni kell azonban egy hiányosságról is. A tanulmányok többsége nélkülözi a felhasználható irodalmi jegyzéket, amely az olvasók számára megnehezíti az eligazodást és a problemák továbbgondolását, esetleges vizsgálatát. Ettől eltekintve társadalmi életünk minden lényeges területét érintő és átfogó feldolgozásban valamennyi olvasó megtalálhatja az őt érdeklő témakört.

Varga László György

A nagyerdei Tóth Árpád-émlékü

avatás napján részletes előzetet közölt. Az eseményt nagy jelentőségű, kegyeleti ünnepnek minősíti. Megemlíti, hogy az emlékoszlop Popper Ferenc építész, Tóth Árpád egykori barátja és budapesti lakótársa díjazta el. A három debreceni napilap közül kettő, a Debrecen és a Debreceni Függelék az Újság többször és méltó terjedelemben irányította az olvasók figyelmét az eseményre. A Debrecen az

En mint ikertestvére az elmúlt drága Jónak, Tőle szakadtan sírom árvult hitem dalát. Vele már halhatatlan vizen suhan a csónak, Szomorú szép szemével örök Napokba lát. Mi az innessé parton, három halálba halva

DÉKÁNY KÁLMÁN:

Választóvonal

Megérezte az ágy puha melegét, elcsigázott, csontig aszalódott testét befogadó simogatását: nem kiszolgáltattott többé! Alom és félalom hullámzó zibbadságában lebegett. Behuny szemhéja mögött az önkívület örvényen forgó emlékfoszlánnyal. Talán nem is vele történt. S nem itt, ezen a planétán. Azt hitte, örökre megszabadult a tegnapi árnyaitól. Mikor pusztulnak el végleg? S mitől?

Test test mellett préselődik a szalmán. G. egy hát és egy mellkas között szorong az oldalán, mert csak így fér el ott, „élére” fordultan. Kétfelől csontok nyomják, borda, lapocka. Valamikor úgy tanulták: a lapocka voltaképpen csont, szárnycsőkevény. Röhej. Repült valaha ember a tulajdon szárnyával? Persze, a másé, a madáré, a madáré, a madáré. Ez itt akkor most miféle másé?

Hajszás hajnali sorakozó. Fűrés, ásó, fejsze a vállon. Tántorgó munkaosztag. A kurta éjszakai pihenő sem hoz már frissülést. A fáradtság inaikba száradt.

„Húznák magukat, a sorokat egyenesre a szögletes, feketeállú SS parancsára. Rémlüt igyekezett hiába-való, hogy kedvére tegyenek, nincs velük megelégedve. Föl-alá rohangál, ordítózik, hadonászó kezében pisztoly.

Térdük beroggyan, talpuk csúszkál a jégge dermedt sáron. A sorok

amit beszél, aki nem süket. Saját hangját talán még a süket is hallja. — Nővérke, ugye azt még a süketek is hallják? Sülytalan zuhanás hűtötte ki újra az ágy melegét. G. öntudata vacog, didereg. A behavazott, hideg erdőben megzúmarasodik a lehetetlenség levegőben, s megroppannak a fák. Hárfazik az orosz tég, pengeti az erdőt. A fejsze visszapattan a fagyos fatörzsről. G. újra meg újra nekivelekedik, mert a parancs őr, de kezéből kiesik a szerszám. Főléje borulnak a fák, az erdő a levegőben táncol. Összekoccanó jégcsapok csendülnek a szélben.

Az SS állán ráncot vet a fekete ragtapasz: fegyvelmetlenség miatt kikötöttei „a laszálót”. G. csak eleinte fázik a gúzsban, aztán fokozatosan áttűszesedik. Később minden érzés elhal, eltompul az agya. Külső szemzuga lassan behomályosodnak. Az oldalról vetülő síkok és körvonalak leszakadoznak. G. világa megpreped — csupán előre lát.

Kezek motoznak, a kötlél lazul. Ö tovább áll ott mereven, az oszlophoz ragadva, noha mozdulni nem bír. Hisz engedélyezték. De ő csak áll tovább — emberré fagyva.

A kép elfakul, G. emelkedik. Esőcsikók üres filmkockák futnak. Ennek zökkenés vet véget.

Nyészörgő hangok a földéreg fehérségben. A szürkére kopott ég helyén boltosított mennyezet. A fásult érzéketlenség felolvadt. Itt G. biztonságban van. A kórházi ágy mendedék.

Szempillái résén át leselkedett. A szomszédos ágyból nézték. Furcsa.

ÉS

Legalább

Legalább hogy a világban szinte n... retekkel vagy nek fölverte rendjen van, kellene tanulni, de a gyakorlósítanunk ah romlás folyán hasuk, s a... — bármily t... — eredménye... sági gyarap... pasztalhasuk

Nemrégiben politikai tájékoztató nagy hangsúlyt a munkakultúra ságairól mint gunk nem lé... ról. Ezt köv... vélemények h... az egyik... mondta: ördögünk, csapda... szent fejlett... csakis az ált... ság alapján... márpedig na... nálunk a kö... kultúra, a m... legjobb esetb... rábbi szinten... fejlődésről ne... hetünk.

Ezzel a me... tán az előad... (miközben, j... a rendezvény... közül mind t... ködni kezde... tek), hangzot... kulturális be... ráfordítás az... szerint is... költsék, am... megtérülését... fejezhető ha... ugyan felm... nélkül nem k... működő társ... vésbé pedig... sadalom. Az... azonnali ny... keszgető, de... tolas szerint... len anyagi á... külön elszám... ben kellene... Am ettől me... gyunk.

Miközben... takarékosság... nyereségesség... a közművelő... rában, a m... megfogalmazó... nyítás részér... érintettek is... tesznek — s... ik nyomán is... rúbb, felelős... érdekében, n... nak aránytév... lások. Amiko... ház az öntev... csoportok kö... ja le” draszt... értékes kult... rendezvények

ÉS A MŰVÉSZET?

Legalább tíz esztendeje, hogy a világ — s a népgazdaság helyzetével kapcsolatban szinte naprakész ismeretekkel vagyunk kénytelenek foglalkozni. S ez rendben van, sőt még többet kellene tanulnunk, főleg pedig a gyakorlatban megvalósítanunk ahhoz, hogy a romlás folyamatait megállítsuk, s a talpon maradás — bármily tiszteletré méltó — eredményen túl a gazdasági gyarapodás jeleit tapasztalhatjuk végre.

Nemrégiben egy gazdaságpolitikai tájékoztató az előadó nagy hangsúllyal beszélt munkakultúránk fogyatékosságairól mint elmaradottságunk nem lényegtelen okáról. Ezt követően kérdések, vélemények hangoztak el, s az egyik hozzászóló azt mondta: ördögi körben vagyunk, csapdában vagyunk, hiszen fejlett munkakultúra csak az általános kulturáltság alapján képzelhető el, márpedig napjainkban, itt nálunk a közművelődés, a kultúra, a művészet pozíciói legjobban eseten is egy korábbi szinten rekedtek meg; fejlődésről nemigen beszélhetünk.

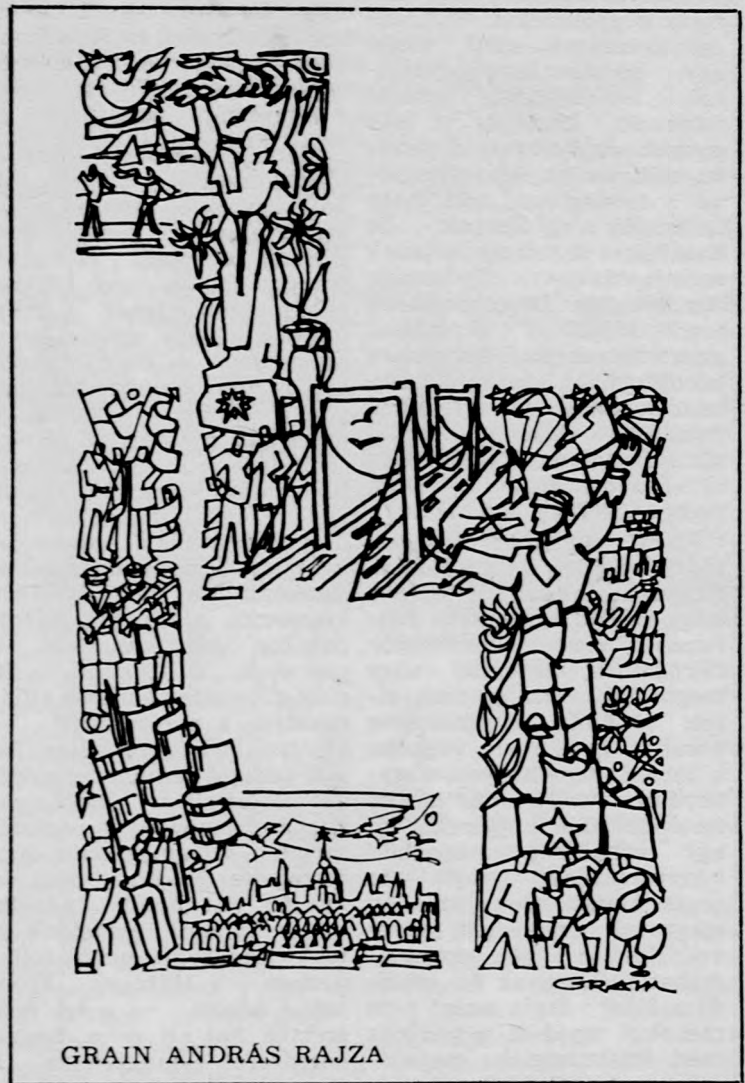
Ezzel a megállapítással aztán az előadó is egyetértett (miközben, jellemző módon, a rendezvényen részt vevők közül mind többen szedelőzködni kezdtek, útnak eredtek), hangoztatva, hogy a kulturális beruházás, anyagi ráfordítás az ő megítélése szerint is létkérdés: olyan költség, amelynek közvetlen megtérülését, forintban kifejezhető hasznát nem lehet ugyan felmérni, de amely nélkül nem képzelhető el jól működő társadalom, legkevésbé pedig szocialista társadalom. Az ilyen típusú, azonnali nyereséggel nem keesztető, de józan megfontolás szerint nélkülözhetetlen anyagi áldozatot sajátos, külön elszámolási rendszerben kellene elkönyvelnünk. Am ettől még messze vagyunk.

Miközben — helyesen — a takarékos, gazdaságosság, nyereségesség követelményei a közművelődésben, a kultúrában, a művészetben is megfogalmazódnak az irányítás részéről, s maguk az érintettek is egyre többet tesznek — saját felismerésük nyomán is — egy észze-ribb, felelősebb gazdálkodás érdekében, nemegyszer adódnak aránytvesztések, torzulások. Amikor a művelődési ház az öntevékeny művész-csoportok költségeit „faragja le” drasztikusan, vagy az értékes kultúrát terjesztő rendezvényekét. S nézzünk

épp két olyat, amely a legnagyobb tömegekkel érintkezik — komoly veszedelem fenyeget. Az egyik ilyen „hátrányos helyzetű” ág a filmgyártás, amely máris — kénytelen-kelletlen — csökkentette a darabszámot, a fekete-fehér filmszalagon elkészített művek jelzik egyre gyakrabban a gazdasági nehézségeket. Ráadásul a magyar nemzeti filmgyártás, filmművészet egy sor alkotói gonddal is küszködik: nagymértékű nemzedékváltás zajlik, stílisis útkeresések válnak jellegzetessé, kevés a meggyőző teljesítmény. De nem is lehet más-ként! Képtelenség volna csupa remekművek gyártására berendezkedni; jó munkák csak bizonyos számú mezőnyből emelkedhetnek ki. Bonyolultabb a társadalmi valóság is, nem csoda, hogy ábrázolása nagy próbatétel a művész számára, akit az alkotás megritkult lehetőségei egyébként is nyomasztanak. Am ha a kevéssé sikerült művek láttán még jobban megvonjuk a bizalmat filmesektől, a helyzet tovább romlik; ez is egy ördögi kör mechanizmusa.

Gond van mostanában a

Nehéz gazdasági helyzetben a művészre költött milliók sokak szemében tűnhetnek pazarlásnak, tékozlásnak. Pedig érdemes meg-gondolni: lehet-e, szabad-e „szénszünetet” hirdetni a művészeti alkotó tevékenységre vonatkozólag? Nem károsodnék-e ily módon a társadalom? Hiszen az el nem készült műalkotásokkal valamennyien szegényebbekké válunk, mert azok rólunk, múltunkról, jelenünkéről, jövődőlbeli esélyeinkről szö-ltak volna. Szerencsére azonban végletes visszatorzítás-ról nem beszélhetünk. De két művészeti águnkat —

GRAIN ANDRÁS RAJZA

Köháti Zsolt

közterti szobrásszal is, melynek anyagi szükséglete nagyságrendben a filméhez hasonlítható. Pedig az utóbbi évtizedekben rendkívül látványos eredmények születtek; szinte átförmálódtek az ország közterei, kis településektől a legnagyobbakig. Egy korszerűbb izlés, vizuális eszmény tört utat, és ma már egyre ritkább az értetlenkedés egy-egy új, szokatlan, nem a fotografikus felismerhetőség, hanem a gondolat- és érzelmekeltés szándékával készített szobor körül. Természetes környezetünkbe kezd válni a térszobrászat. Nos, ez az örvedetes folyamat szakad meg, ha az anyagi támogatás forrásai elapadnak.

Mindezek a nehézségek a művészeti életben, a művészek közterében is tükröződnek. S talán már a társadalom egésze is kezdi észrevenni a művész létformával, a kereseti lehetőségekkel stb. kapcsolatos legendák, hiedelmek elvülését. (Korábban sem voltak ezek oiy mértékben indokoltak, ahogyan a közvélemény tartotta.) A gazdaság- és vállalkozásközponti gondolkodás legújabbban oly módon jelentkezik az alkotó művészek körében, hogy a legjavukat tömörítő szövetségek jellegét akarja megváltoztatni. Alakítsunk egyesületeket, módot ad rá a törvény — vélik némelyek. Ez az egyesületi felaprózódáshoz vezet, a klikkesedés folyamatát segítheti. Pedig az MSZMP Politikai Bizottságának korábbi állásfoglalásai félreérthetetlenül jelzik a művészeti szövetségek korszerűsödésének idő-ről időre adódó lehetőségeit. Például a kulturális kormányzattal való partneri együttműködés terén. Mostanában, amikor a párt XIII. kongresszusa nyomán a művészeti szövetségek közgyűléseinek előkészítése a soron levő feladat, érdemes összegezni a belső és külső feltételek javításának teendőit, józan és felelős programmal lépni a nyilvánosság elé. Helyes, hogy a politikai vezetést már jó ideje nem túlozza el a művészet társadalmi szerepét, nem avatkozik bele az alkotás ügyeibe, de a művészeknek sem célszerű — egy vélt függetlenség, nagyobb mozgásteret hamis ígéretében — a szükség-ségnél messzebbre távolodni a politika szférájától. Agyonpolitizálás és politikafeletlenség szélsőségei között igenis van hasznos középút: amilyen azok járnak, akik a szocialista művész, az elkötelezett művész megjelölést nem sértésnek, hanem megtiszteltetésnek veszik.

CSANÁDI IMRE:

Hazaszállingózók

Zámoly népe három hónap múlva szállingózatott vissza Zámolyra, Nadapról már, meg ki tudja honnan, elcsigázott, rongyolt csapatokban.

Hüzkodták a szekeret, — hisz marha nem maradt: azt fölélte-fölfalta vagy a had, vagy maga az éhes nép... Új életet kezdeni no tessék!

Mentek, mint az Igéret földjére... Pusztá falut letek odaérve.

Úgy nagyjából állnak már a házak, fölösleges minden magyarázat: arcuk üres, sem ajtó, sem ablak, — eszelős-ijesztőn tátogatnak.

Fogadtatás? a küszöbön lődög, — az őriz egy istentelen gödröt, benn, az egyik tar szoba közepén, — rányerit a gazdára: jövevény!

Bútor? no, azt vígan föltuzelte sokféle náció, amíg lelte. Fűrészelni majd bolond lett volna! mászkálni ki a favágótóra!

Dunya, vánkos tollát a határban szél kergeti, bunkerok sorában; az ajtó is oda vándoroltak, onnan hordja, aki amit hordhat.

Éhes tyúk, lúd, gazdasszony szavára, dehogyan szalad, — pedig az ől tárva. Ne itélje megse lakatlanok házázt senki: patkányok surrannak.

Hogy bődülne istállóban barom? Csak kutya sem ugat az udvaron. Egész falu félvad kutyát hármát számlál, — ez az összes háziállat.

Dob neszére fejüket fölvetik az érkezők: Közhírré tétetik, holnap vasárnap, húsvét mégpedig, ki-ki ünnepöljön... Tudattatik továbbá, hogy hétfőn rendes robot, — Dibi-dobi, pontot rak rá a dob.

SZEMJON GUDZENKO:

1945 utóhangja

Alkalmi útitársak, hát megint találkozunk a front útvonálan. Szülőházunkra gondolva, most újra biztatjuk az elszánt sofőröket, és előre a fény szerint bolyongunk, átkozva ezt a nagy magyar síkságot, ahol csak szél fúj, fagyottak a kékék, tőkök szedetlen, mint a lövedékek, s büszke királyok emlékművei, akik rövid vaskardokkal ülnek meg lomha, lusta, kövér lovaikat.

Pihenő jön. Szénapadláson alszunk, vagy palotabári bársonypamlagon. Ha nincs vizünk — hát parfümmel mosakszunk a fűtést rummal „igazítjuk helyre”.

S indulás újra. Gyerünk, sofőr, gyerünk!

Nem Kolumbusz Kristófnak útja ez, mégis új országok nyílnak előttünk, megyünk előre új határokig. És megismétlődnek a rohamok, bombázások, védelem, szanitécek, felderítők kutatása az éjben.

Hatalmas várost házanként veszünk be, sőt lakásonként. Karfáról lelő egy idegen géppuskás katona. És mindez ismétlődik.

Bécs alatt az úton lovak bíbor vérbe fagyva. Hatalmasak, mint egy-egy rőt halom. A parlamentben német rohamosztag zászlói s köpenyei szanaszét. A foglyok pedig még a harc hevéből káromkodnak, izzadnak és remegnek. Nem turistákként megyünk mi most Bécsbe, nem múzeumba, nem kirándulás ez.

Nem is zenekar tagjai vagyunk. Csak gyalogosok. Ámde Beethoven koszorúkat kapott a századunktól. Alkalmi útitársak, hát megint találkozunk a front útvonálan.

Szülőházunkra gondolva most újra biztatjuk az elszánt sofőröket, és előre a fény szerint bolyongunk, a messzi hadjáratból hazatérve. Alkalmi útitársak, katonák

első vonalból, első szerelvényből! a világháború befejeződött. Várnak ránk otthon!

Gyerünk, sofőr, gyerünk!

Szokolay Károly fordítása

könyörgő tekintet az ott. Az áll szögletes, rajta fekete folt. G. megpróbált fölülni. Nem sikerült. Csak a mellkasa dörömbölt örületes, vad ujjongással: A fekete-áll! Ó az, biztosan ő. Maguk közt becéztek így a ragtapaszáról. Szinte nem hisz a szemének. A hatalmától megfosztott SS itt már tehetetlen. Foglyok mind a ketten.

G. azonban hiába erőlködött, képtelen volt mozdulni, vagy bármit cselekedni. Hát csak nézett arrafelé, merőn, a könnyezésig. Csorba látómezején megnyúlt, hegyesedett az áll. Nincs arc, csak ez a könyörtelen szírt csontszikla. Csúszott, billent, de G. már nem félt tőle, Hóhér és áldozat közt eltűnt a választóvonal.

Kínzójuk ágyhoz láncolva. Sose láthatták ágyban. Milyen, amikor éppen nem kínzó. Tud aludni egyáltalán? Áldozatai, a meggyötörtek, bezeg tudnak!

A feketeállú tekintetét szorongás fákította.

— Föld? — szólalt meg ugráló ádámcsutkával az álla alatt. Egyetlen erős roppantás a nyakon örökre elnémitaná. G.-ben megrögződött a kép és a gondolat. Hirtelen nevet-hetnékje támadt, ahogy rávágta: — Nem én! — De közben öklöbe rándult a keze a takaró alatt.

— Köszönöm — suttogta a fekete-állú. — Nem tehettem másként. Így volt parancsban. Maga ezt megérti. Különb, mint a többi. Erősebb: túlélte a többieket. Az erős ember megbocsátó.

G. megvetően nézte az SS-t.

— Hallgasson! — kiáltotta undorral és gyűlölettel. Hányinger gyötörte. De tovább faggatódzott.

— Megsebesült?

— Bár úgy lenne. Tifusz. Lehet, hogy nem élem túl — tette hozzá érzelegve a feketeállú.

G. most a legfontosabbat akarta megtudni, ami az ítékezéshez szükséges. Beszél-e az SS oroszul?

— Csak anyanyelvemen — felelte amaz.

Így akartatok hát hódítani! — gondolta G. A válasz azonban kedvező. Meglepte, hogy milyen tiszta az agya. Jó, hogy ilyen világosan fog. Nem, ezt a kínzóit csakugyan nem adja föl. Ha soha máskor, most helye van az önbíráskodásnak.

Egész nap készült, tervelt. Várta az éjszakát. Arra sem akart gondolni, hogy gyűlöli a feketeállút. Hideg fejjel kell ítélni s hideg szívvel. Az indulat beszennyezi az elszánt-ságot.

Forró nyomást érzett a halántékán.

— Szégyellem, Andi. — A múltból szól a hang. Irma arca fölmerül, tekintete szétszórt, tétova. Meghurcolták, pedig Irma keresztény. Igaz, kabátjára fölvarrta a sárga csillagot, azzal járt az utcán. Valaki besúghatta, hogy csak tüntet.

Irma mit szól, ha megtudja, hogy kétfelelő a külső szemzuga hályogos? Hányszor mondta akkoriban; szégyelli, hogy keresztény! G. fölajánlotta neki a választ. Könnyen elintézhették volna, akár egyetlen óra leforgása alatt föbontották az efféle házasságokat. Irma választul fölvarrta a sárga csillagot.

Nem — határozta el G. Most még nem szabad megtudnia, mi történt a szemével. Nem írja meg neki. Majd később, odahaza, amikor egy kissé talán már felejtetni is tudnak.

A kórterem besötétedett. Az álom-

ba készülők sóhajától meglebbent a csend.

Aludt a feketeállú.

G. fölkel, erősnek érezte magát. A fekete áll föl hajolt, kezét a nyakára fonta. Feszülő ujjakkal, minden izomzatával átmarkolta az alvó nyakát. A kifulladásig szorította.

A feketeállú szabályosan tovább szuszogott, mint minden alvó.

G. kimerülten megpihent, aztán újra kezdte a fojtogatást. Hüvelykuját a hegyes gégére nyomta. Semmi hatás. G-t elöntötte a veríték. Lihegve hátrált az idegen ágytól. Üristen! Miféle nyak ez? Mintha szobrot fojtogatott volna.

G. szeme ebben a pillanatban becsukódott.

Mire fölnyitotta, megint nappal volt. Az ágy melletti szekrényke te-tején gözölő csésze és keksz.

Ágyszomszédja fölült. Úgy mosolygott rá, mint aki most látja őt először.

— Beszél németül? — kérdezte.

G. megzavarodott. A káprázat játszik vele? Az az áll ott csupasz, semmi tapasz rajta. Német és mégsem ugyanaz.

Az ápolónő lépett az ágyhoz. Mindkettőjüket megittatta. G. kérdéseket tett föl a nővérnek, hogy miért van ő itt tulajdonképpen. Az annak rendje-módja szerint megnyugtatta: nem komoly a baj, csupán súlyosan leromlott a szervezete, hát fölerősítik.

G. fagyományos, püffedt kezére meredt. Am alighogy fölemelte, azonnal visszahullt a takaróra. Nem bírta tartani a saját kezét. Feje a párnára hanyatlott.

Lehet, hogy csakugyan szobrot fojtogatott?

„A gerinc gyönyörűen követhető”

Két fejezet az emberről és a csendről

EGY

Milyen szívszorítóan komoly ez a csend a debreceni Szülészeti Klinika terhesambulanciáján, amikor a vizsgálaton fekvő kismama enyhén deborodó hársára ráhelyezik az ultrahangkészülék vizsgálófejét, és a műszer segítségével a képernyőre vetítődik a terhes méh keresztmetszeti képe.

Az ultrahangvizsgálatot végző Kőrödi Ilona figyelmesen követi a képernyőre kirajzolódó újabb és újabb alakzatokat. A kismama szemében aggodalommal csak lopva mer a képernyőre pillantani. Jó ideig ő is, én is csendben figyeljük a számonkra megfeszített képeket.

— Ez itt a magzat koponyája — töri meg kisvártatva a csendet Kőrödi Ilona —, jól látható az arcél is. — Aztán mozdul a vizsgálófej — 44 milliméter — és nekem száma az információt mondja: — A műszer mér is. — Aztán megnyugtató hangon újra a kismamához fordul. — Ez a méret a kiszámított terhességi időnek megfelelő. Az a pici pont, látja, az ott a füle.

Újabb képek, és folytatódik a magyarázat is. — A gerinc gyönyörűen követhető, a magzat hasfala zárt, jól funkcionálnak a vesék is.

És ezzel kész is a fájdalommentes vizsgálat. Oldódik a feszültség a kismama arcán is, hiszen ami a legfontosabb: kóros elváltozás nincs. A vizsgálat szakmai része tehát befejeződött, de Kőrödi Ilona még nem kapcsolja ki a készüléket, néhány percig elidőz, s mosolyogva mondja: — Ez a bal lába — és mutatja a kismamának —, látja, most mozdult. Ezeket a gyenge, finom mozgásokat most még nem éretheti. Majd csak 20 hét után.

Dr. Takács Zoltán tanáreggéllel békés csendről beszélgetünk.

— Ez a csend — mondja — azért nem igazán csend. Viszonylagos, hiszen igen bonyolult, s a magzat számára lényeges változások zajlanak le az anyaméhben, az anya szervezetében. Ahhoz, hogy ez a csend békés legyen, s a magzat optimálisan fejlődjön — a genetikai adottságok mellett —, igen fontos, hogy az anya egészséges, és lelkileg kiegyensúlyozott legyen. Ez nyilván függ a környezeti tényezőktől, az őt körülvevő világtól. Nemcsak az egészségügyi ellátásra gondolok, hanem, hogy a családban, a társadalomban, a természetben tudunk-e számukra nyugodt körülményeket biztosítani.

— Miért szoktak azt mondani, addig van jó dolga a születendő gyerekeknek, amíg az anya szervezete védi?

— Azért, mert ez így igaz. Az élet folyamán az anyaméhben biológiai folyamatok biztosítják a magzat zavartalan fejlődését, s akárhogyan is, számára ez a legvédehetőbb világ.

— Mi a tapasztalatuk, milyen hatást vált ki a terhes kismamákban a genetikai szűrés?

— Előjáróban talán annyit, hogy a genetikai szűrés Szabolcs-Szatmár, Szolnok és Hajdú-Bihar megyében valamennyi kismama számára biztosított. Ennek része — amit korábban láttam — az ultrahangvizsgálat is. Kettős célja van a genetikai vizsgálatoknak: egyrészt kiszűrni a kóros eseteket és megfelelő kezelésben részesíteni, vagy a súlyosabbnál megelőzni az értelmetlen terhesség tovább viselését. Másrészt a kismamák — korábban már hangsúlyoztam — lelki nyugalmának megteremtése, a magzathoz való kötődés,

az anyaság érzésének kialakítása a célunk.

Kiss Lajosné Hajdúbogosról utazott Debrecenbe a vizsgálatra. És akárhogyan is bátorította magát, egész úton szorongást érzett, ha arra gondolt, rendben lesz-e minden. Most, ahogy kilép a vizsgáló ajtaján, mosolygósan az arcán, kérdezni sem kell.

— Nagyon jó érzés, hogy egészséges a gyerek. Olyan megnyugtató — és mindezt úgy mondja, hogy szinte érkezőleg, ahogy a „nagy kő legördül...” — Hogy fiú lesz vagy kislány, az mindegy. Fontos, hogy egészséges legyen... Nagyon várjuk.

És amit még kérdeznék, és amit még elmondhatna, szavakkal már nehezen lenne kifejezhető. Ezért aztán csak mosolygunk.

KETTŐ

Itt egészen másféle csenddel és mosollyal fogadnak. A meleg sárga színű ülgarnitúra, az asztalon a friss napi- és hetilapok, a könyvek a polcon, a festmények — közöttük egy Holló László-kép is — s a házigazda macskós alakja, amint egyensúlyozva behozza a tálcán a kávét, mind-mind hozzájárulnak ehhez a másféle fogadtatáshoz.

Ebben a Simonyi úti lakásban egyszerre van jelen a bizalmat ébresztő, s az idegenhez is bizalommal közeledő nyitottság, nyugalom. Jól tudom, mindez a lakástól ilyen.

— Gondolkodtam én azon, amit maga mondott, a béke csendje — mondja dr. Kolozsvári Lajos, a háziorvos —, s talán jól érzem azt is, amire gondolt: a lelkiismeret csendjére, békejére.

Hosszú beszélgetés előzte meg az elhangzott mondatot. Az volt az egyezségünk dr. Kolozsvári Lajossal, a Hajdú-Bihar Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának nyugalmazott titkárával, hogy leülünk, és csak beszélgetünk. Aztán majd én döntök el, mit használok fel az elhangzottakból. Így aztán mindenféléről beszélgettünk. A szemorvos fiáról és a szociológus lányáról, akiknek napi gondjairól éppúgy tud most is, mint gimnazista korukban. Na és az unokákról. Ha érezték, hogy beszélgetésünk apró részletkérdésekbe bonyolódott, nevetve mentegődtünk: ez is hozzátartozik a béke csendjéhez.

Életének eseményei egyetlen szátra felfűzött gyöngy-sort juttattak eszembe. Az apró gömböknél színből és nagyságban összeillő, harmónikus rendjét, — Apám vörösakatona volt, s amikor a románok bejöttek Debrecenbe, anyamtól tudom — bujkálnia kellett. Ez a tény aztán érződött az egész család

légkörében, később pedig meghatározta politikai hovatartozásomat. Tudom, divatos dolog most erről beszélni, de higgye el, ezekre az érdemekre nekem már nincs szükségem. A felszabadulás után ösztöníttem, hogy egy új világ kezdődik, és szívvel-lelélek igyekeztem ezt az új világot szolgálni.

1950. október 22-én dr. Kolozsvári Lajos megválasztották a megyei tanács végrehajtó bizottsága titkárává és 33 évig, 63 éves koráig élvezte a megyei kasszájának bizalmát.

— Szívesen dolgoztam tovább. De azért rájöttem, hogy az emberi túróképeségnek is vannak határai. Valahogy a napi felesleges nyugók jobban kezdtek bosszantani.

A vb-titkár munkáját elismerés — kitüntetések sora — kísérte. Köszönetet mondó, meleg hangú leveleket bönözgetünk. Aláírók közül néhány: Borbándi János, Faluvégi Lajos. Aztán egy levél Mikepércséről, Kiss Lajos bácsitól: „Az újságból értesültem, hogy egy hazát, nemzetet szerető ember jól megérdemelt nyugállományba helyezte magát.” Nyugállománya persze viszonylagos, hiszen a Hazafiszi Népfőnt alelnöke, a Debreceni Akadémiai Bizottság jogtudományi bizottságának elnöke, vizsgáztat az Állam- és Jogtudományi Főiskolán és sorolhatnám.

— Mindez lehetőséget ad számomra, hogy ne tartalmatlan eljek — mondja, aztán elneveti magát —, és ez is hozzátartozik a béke csendjéhez. — Aztán megint komolyra fordítja a szót. — Tudja, a vb-titkár a törvény legfőbb öre, de az ügyek mögött én mindig emberi arckokat, emberi sorsokat láttam. És hittem abban, hogy az emberek alapjában véve jók.

A beült csend alkalmaznak látszik, hogy megköszönjem a beszélgetést. Most mégis úgy érzem, valami hiányzik, valamint nem sikerült elmondanom. Nem beszéltem a feleségéről, aki most épp a húsvéti előkészületeket végzi a konyhában, de nagyon csendben jár-ke, hogy ne zavarjon bennünket a beszélgetésben.

Béke és csend. Rokont-ható fogalmak éppúgy, mint az ember és a természet, s ilyenkor, tavasszal, érdemes meghallgatni egy pillanatra az ébredező erdő csendjét is. Leülni egy kidőlt fatörzsre, és hallgatni a madarak hangját. Figyelni a kora délután fényeit, ahogy a kopár fák ágai között beér a napsugár, és vidám zöldde színezi a fák törzsét védelemzően betakaró mohát.

Tatár Éva

HONNAN JÖTTÉL?

Olvasgatom a történelmi kiadványokat, a finnországi állandó rokonságban vagy inkább az onogur-bolgár törzsek játszottak hajdani életünkben meghatározó szerepet? Ebben a kérdésben nem tudok állást foglalni, nekem talán elég lenne az is, ha választ kaphatnék rá, vajon saját őseim közül akad-e valaki az Árpáddal együtt lovaglóktól táborában.

Cziczkovicz nevű dédanyám családjából aligha. Cipszer származású apai nagyanyámnak a neve is német volt, ő viszont egy magától jászának valló huszár-örrmester felesége lett, s szüli neki hét fiút, majd a legkisebb — apám — világra jötté után szinte azonnal megözvegyült és saját erőből vitte véghez a legnagyobb termelési, mind a hét fiút taníttatta. Amelyik gyerek a lábára állt, segítette a kisebbeket, a sor végén apámra a szép kort megélt édesanya gondozása maradt.

Egy másik dédanyámról megőrizte a családi krónika, hogy levert felkelés után hazánkba vetődött lengyel emigráns lánya volt — ám bár a Morava név nekem gyanús, talán lengyelhonnál valamivel közelebb kell keresni a gyökereket. Ő tizenegy gyereket adott életet egy bácskai falu jegyzőjének feleségként, nyolcat felnevelt közülük, s 1919 nyarán naphosszat a fészület előtt teltel így váltogatta a fohaszt: „Add, hogy Lajoskák győzzenek, de Bandiék se szenvedjenek vereséget! — Győzzenek Bandiék, de Lajoskák se essék baja!” A történelem nem volt megértő, Lajoskára börtön, majd az újabb tartóztatástól való féltében önkézelv elősegített halálát, Bandika tábornokságát vitte, a felszabadulás után pedig ejeliorre avaszt.

Anyai nagyapámról egyetlen fényképet láttam, annak magyarázatát tudom, hogy az ifjú agrónómus hajlamos lehetett a konvenciók felrágására, kortársai nagy megbotrányozására nem véselt szakkál. Harmincéves korában győzte le végképp a tébecé, nem hagyott nagyanyámra mást, mint három fertőzött tüdőgyermekeket és egy roskadásg megpakolt könyvszekrényt, rajta az orosz klasszikusok minden magyarul megjelent művel. Halálom ágyán sem gondolhatta, hogy az én családom 1944 őszén azért nem menekül majd el a pánikba esett értelmiségiek csapatával, mert szüleimet a legvadabb propagandá sem tudta megintani Tolsztoj népének humanizmusába vetett hitében.

Mindezeket gyerekkoromban hallottam és felnőt fejfel kezdtem megérteni. Sajnos, akkor már nem volt kit faggatnom újabb részletekért családom krónikájából. Így nem tudom, hogy az erdélyi származására büszke nagybátyám Pakot nevé nem valamilyen nemzetiségi keveredés eredménye-e, s azt sem, hogy a magyar nyelvet hibátlanul megtanulni képes Kica nagynénémén kívül volt-e a családban szerb- vagy nagyanyám csak a délvidéken megélt ifjúkor emlékei alapján kommunikált olyan könnyen negyvenegy évvel ezelőtt a hozzánk be szállásolt szovjet katonákkal, akik azt akarták, hogy főzzön nekik. (Főzött is, csak előbb felvágta velük a fát, vizet hűztatott, tyúkot kopasztatott, s ha nem csinalták rendesen, úgy letremtette őket, mint a pende-lyes gyereket szokás — arra is csak évek múlva döbentem rá, azok az éppen csak felcsperedett katonafiúk miért fogadták olyan titkolatlan örömmel nagyanyám perlekedéseit. Egy ilyen öregasszony valahol a békét, az otthon jelentette nekik.)

Nagyon sok mindent nem tudtam már megkérdezni, így hát, mikor származásomról szólnam időnként azt mondom: közép-kelet-európai magyar vagyok — mint gondolom, honfitársaim többsége —, arra már nincs biztos válaszom, vajon ez a sok nemzetiségből összeve-rodott család békességben megférte egymással. Valószínűleg, hiszen szép számban vannak utóaik. De a már fel nem tehető kérdések gyakran szünek bennem hiányérzetet, kellene egy-két mozaikkocka, hogy a teljes kép összeálljon.

Mert az ember hosszú időn keresztül csak él, lát, hall, tapasztal, aztán évtizedek elteltével kezd a dolgoknak értelmét is venni. Nagyon sokáig nem tudtam például, mi lehet a titka, hogy a patinás egyházi gimnáziumban az ötvenes évek elején nem éreztem jól magam, de azt a kisvárost, amelyben másodikba jártam semmivel sem jobb anyagi-társadalmi viszonyok között, életem legféltölenebbül boldog időszakának színhelyeként tartja nyilván az emlékeztem. Ma már egyszerű számomra a képlet: Sáros-patakon akkoriban azok a gyerekek sűrűsödtek, akik előtt a rendszerváltozás szűkelt a perspektívát, a kisújszállási gimnázium falait pedig a tanulás lehetősége frissiben megkapott kapocs-bakancsos paraszti világmegehidőt hite feszegette. S ehhez húsz év múltán jött újabb adalék, mikor hajdani igazgatóm és több tanárunk nevét felfedeztem a Márciusi Front tagjai között — ezért mekedtük hát ott soha, hogy a katedrálról elhangzó és a meggyőződés között ellentmondás feszül.

Félig-meddig a véletlen — halára kötelező — adománynak tekinthetem, hogy évekkel ezelőtt megpróbáltam mélyebben ásní magam a felszabadulás utáni történelem tényeiben. Számomra is döbbenetes a megmégülő élmény, hogy megértek dolgokat, amikről személyes emlékeim vannak. Ilyen volt apám kétnapos orrvérzése — ez mentette meg akkor a későbbre hasztódott agyvérzéstől — amikor 1948-ban kézhez kap-

ta a stencilezett papírt, mely szerint a két párt egyesülése után őt, a szociáldemokraták helyi elnökét „harmadik utas”-nak s ezáltal a pártba nem valónak minősítették. Ma már a párt követelményeinek ismeretében magam is azt mondom, az ő mély-séges istenhite valóban ösz-szeegyezhetetlen lett volna a párttagsággal. S talán így látták ezt azok is, akik onnan kizárták, ám kezdettől fogva igényt tartottak egész személyiségét átható közös-ségi érzésére a jársai tanács-tagjaként. Nagy kár, hogy nem érthette meg azt az időt, amikor a nemzeti közmegegyezés vált szocialista élet-tünk szilárd alapjává...

Gyerekkori emlékek közé sorolódna nálam az utazások is. Mentünk két meg-állónyi vonattal, aztán gyalogoltunk, majd himbálódzó komppal átkelünk a Tiszán és újabb végigkutyagolt ki-lométerek után folytatottuk a vonatozást. Az én életemből akkor ez az egyetlen hid hiányzott — de utólag ebből értettem meg az újjáépítés feladatának döbbenetes nagyságát: pontosan ezer hi-dat kellett helyreállítani a vasúti hálózat működtetéséhez, s e munkának zöme a felszabadulás utáni első év-tizedben el is készült.

Minél többet tudok, annál jobban érzem az ismeretek hiányának szorítását. Hiszen mi adhat nagyobb biztonsá-got az ember számára, mint ha ismeri és érti azt az utat, amelyen a mához érkeztél. Saját magáét, családjáét be-leágazva a megélt történe-lembé. Gondolom, ezt nevez-ik manapság divatos szóval identitástudatnak. Amelynek olyan nagy fontosságát tu-lajdonitunk. Vagy talán mégsem? Néha kétségeim tá-madnak. Leginkább akkor, ha a húszas-harmincas éveik-ben járó generáció tagjaival folytatok komoly kérdések-ről meghitt beszélgetést. Olyan elképzelésben keveset tudnak a legutóbbi félészá-zad történelméről! Olyan védtelenül vannak kiszolgá-ltatva a memoárírodalomból egyre nagyobb tömegben rá-juk zúduló szubjektívizmusz-na, esetlegességnek. Pedig tudom, számtalanszor ta-pasztalom, hogy akárcsak én magam, ők is őszintén sze-retnének tisztán látni, s meggyőződésben, neveltük őket olyan dialektikusán gondolkodó embernek, hogy ismeretek birtokában képé-sek is lennének erre. És a lelkiük mélyén arra is vá-gy-nak, hogy becsülhessék az ügy-leiket, nagyszüleiket — aki-ket a divatnak megfelelően sorolnak a sok hibát elköve-tett „ötvenes évekbeli” ge-neráció tagjai közé —, sze-retnének felnézni is rájuk Csak hogy ehhez tudni kelle-ne, mit és miért tett ez a korosztály, milyen öröksé-geket kapott, mi volt a moti-vációk között objektív és miért terhel személyes fele-lősség. Történelemtanításunk bűnéként is felróhatom, hogy annyi homályos pont marad az ifjúi fejekben, a művészeteket is hibáztat-ható — miért, hogy a Húsz órához, a Macskajátékhöz mérhető alkotás oly kevés?

— de azt is megkérdezhem, ebben a „rohanó világ-ban” száunk-e fontosságá-hoz mérten elég időt arra, hogy beszélgessünk az utá-nunk jövőjével családi és nemzeti létünk egyéni életét és történelmet formáló esemé-nyeirel.

Félek, adósságaink van-nak. Félek, azok a gyerekek, akik nem hallgathatnak csa-ládi krónikákat és a törté-nelem ágas-bogas fáját szak-értő módon ismertető szava-kat, magukra hagyva csak nehezen tudják megtalálni helyüket és elrendezni ön-magukban a ma és a holnap jelenségeit. Hiszen a legki-válóbb tájékozódási fűlő is képtelen eligazodni a tér-képben, ha nem tudja, mi-lyen úton jutott el addig a pontig, ahonnan éppen to-vábbindulni akar...

Nagy Zsuzsa

Új típusú tolóhajót bocsátottak vize az óbudai hajógyárban (MTI-fotó — Fehér József)

ÉLVON
Deb
Ipar
KIVÉTE

Iparunk t
fejlettebb on
giánk sem é
nalat. Ez a
csökkenteni v
óta tisztában
sági életünk
gazdaságtala
szerkezet k
megszünteté
zet átalakítá
régi, eladha
termékeket
árakkal kel
rületére érv
latokra, g
szektorra.

Az ipari
bár az utó
őriási fejlődé
resztül, bizony
jótosságotok m
tak olyan lát
nyeket felmu
lalataink. Va
nem, de ki
akadtak. Ilye
ri szövetkez
Debreceni
melynek ko
méltán lehet
múlt évek sik

— Melyek
menyek, ame
bizonyítják,
vetkezeti szek
Defém joggal
élvonalba?

— A számo
nem magyar
maga élé az
múlt öt év
kimutatásat
szövetkezet
elsőként elmo
számokat, s
nem, hogy m
Termelési ért
alatt csakne
lünk növeltük
lünk emelked
idő alatt 45 s
gozóink átlag
számlákkal
nyereségünk
alig haladta n
forintot, a tá
már több mi
könyvelhettün

— E mutat
zonyára orszá
sők közé sorl
kezet. Mi kell
sitáshoz? Mily
tér?

— Nem ind
pokról, számt
méltunk volt,
gazdaságtalan
gyártani. Azt
fontosnak tá
ezen a helyz
sunk. A prof
landóan és fo
pirenden tart
jelen időben
ra kialakult e
mondható
kezet a szöve
rábban példá
csit gyártott
vasipari mun
tünk, dolgozt
nak, a hajógy

Termék

— Mi lett
mékekkel?

— Mindegy
kerestünk. K
zeteknek, ter
ti mellékze
át mindegyik
hát az első
nekünk a két
kompresszorg
ipari gépek
persze kezd
bémunka
mennyiséget
szövetkezet
traktortülése
elő. Az volt
hogy terméke
tását így sze
kítsuk át, h
fejlődés lehe
teremtjük. E

Debreceni Fémmfeldolgozó Ipari Szövetkezet

KIVÉTELES HELYZETBEN

Iparunk technológiai szerkezete elmaradott a legfejlettebb országokhoz képest, és gyártási technológiánk sem éri el sok ágazatban az élen járó színvonalat. Ez a lemaradás megdrágítja termelésünket, csökkenti versenyképességünket. Mindezekkel gazdátá tisztában vagyunk, s azt is tudjuk, hogy gazdasági életünkben nincs fontosabb feladat, mint a gazdaságtalan termelés megszüntetése, a gazdasági szerkezet korszerűsítése. A gazdaságtalan termelés megszüntetése szorosan összefügg a termékszerkezet átalakításával. Pontosabban azt jelenti, hogy a régi, eladhatatlan, vagy csak ráfizetéssel gyártott termékeket a kornak megfelelő, jól értékesíthető árukkal kell helyettesíteni. A terület minden területére érvényes ez a tétel, tehát a nagyobb vállalatokra, gyárakra éppúgy, mint a szövetkezeti szektorra.

Az ipari szövetkezetek, melyek az utóbbi öt évben a gazdasági fejlődésben mentek keresztül, bizonyos okok és sajtóságiok miatt nem tudtak olyan látványos eredményeket felmutatni, mint vállalatok. Vagyis általában nem, de kivételek azért akadnak. Ilyen kivételes ipari szövetkezet például a Debreceni Fémmfeldolgozó, melynek kollektívája ma méltán lehet büszke az elmúlt évek sikereire.

Melyek azok az eredmények, amelyek legjobban bizonyítják, megérik a szövetkezeti szektorban belül a Defém joggal sorolható az élvonalba?

A számok beszélnek, de nem magyaráznak — tette maga elé az asztalra az elmúlt öt év eredményeinek kimutatását Tóth Ödön, a szövetkezet elnöke. — Ezért először elmondanám csak a számokat, s azt részletezném, hogy mi miért történt. Termelési értékünk öt év alatt csaknem 49 százalékkal nőttünk az árbevételünk emelkedése ugyanezen idő alatt 45 százalékos. Dolgozóink átlagkeresete is 55 százalékkal emelkedett. A nyereségünk 1980-ban még alig haladta meg a 34 millió forintot, a tavalyi év után már több mint 48 milliót könyvelhettünk el.

E mutatók alapján bizonyára országosan is az első közé sorolható a szövetkezet. Mi kellett a megvalósításához? Milyen volt a hátter?

Nem indultunk jó alapokról, számtalan olyan termékünk volt, melyet csak gazdaságtalanul tudtunk gyártani. Azt viszont nagyon fontosnak tartottuk, hogy ezen a helyzeten változtassunk. A profiltisztítást állandóan és folyamatosan napirenden tartottuk. Sőt, ez jelen időben is igaz, bár mára kialakult egy korszerűsítés mondható gyártmány-szerkezet a szövetkezetben. Korábban például gyermekkoszt gyártottunk, különféle vasipari munkákat készítettünk, dolgoztunk a MÁV-nak, a hajógyárnak.

Termékváltás

Mi lett ezekkel a termékekkel?

Mindegyiknek gyártót kerestünk. Kisebb szövetkezeteknek, termelőszövetkezeteknek melléküzemként adtuk át mindegyiket. Ez volt tehát az első lépés. Maradt nekünk a két fő profil, a kompresszorgyártás és a faipari gépek előállítás. No persze kezdetben az NDK-ből munka is tekintélyes mennyiséget képviselt a szövetkezet termeléséből: traktorüléseket állítottunk elő. Az volt a feladatunk, hogy termékeinknek a gyártását úgy szervezzük meg és a gyártás feltételeit úgy alakítsuk át, hogy közben a fejlődés lehetőségét is megteremtjük. Először, a kör-

tó berendezés a csavar-kompresszor. Ennek a lelke két egymással szemben forgó kúpos csavar. A szövetkezetben csupán ennek az alkatrésznek a gyártására nincsenek még fölkészülve. Napjainkban ezeket még importból szerezzük be. De ez nem jelenti azt, hogy a Defém szakemberei nem török a fejüket azon, hogyan lehetne ezeket a kúpos csavarokat — még kooperáció segítségével is — előállítani. Ez azonban még a jövő feladatai közé sorolandó.

Gépiparunk az utóbbi években hullámvölgyben van. Hogy lehet, hogy egy gépipari ágazatba sorolt szövetkezet ugyanakkor kiugró teljesítményekre képes?

Nincs titkunk, ha csak az nem, hogy mi mindenkor piacra termeltünk. Tehát olyan üzleteket kötöttünk, amelyek rövid és hosszabb távon biztos piacot, megfelelő hasznot jelentettek.

Jó alapokon

Vagyis a piackutatást is felvették a szövetkezet feladatai közé.

Sajnos, még nem mondhatjuk el, hogy van önálló marketingosztályunk, de azt igen, hogy a jövőben egy-két szakembert szeretnénk ezen a területen foglalkoztatni. Eddig az volt a taktikánk, hogy minden szakmai vásáron és kiállításon megjelenünk, sőt prospektusainkat szétküldtük az ország minden tájára, kínáltuk termékeinket. Külföldi vásárokat és kiállításokat sem sajnáltuk a pénzt, a reklámköltséget. Azt tapasztaltuk, hogy megéri.

Ma tehát van két olyan profilja a szövetkezetnek, mely lehetővé teszi, hogy a jövőben is az élvonalban maradjon. A gyors változásokhoz, az elkövetkezendő évek követelményeihez van-e megfelelő szakmai hátterük?

Evek óta törődünk ezzel, hogy mind a fizikai munkásaink, mind pedig a műszaki vonalon dolgozó kollégáink jól felkészültek legyenek. Vezető posztokra is olyanokat állítottunk, akikről tudtuk, megfelelnek a követelményeknek. Nem titok, a pénzt sem sajnáljuk fölük. Szövetkezetünkben egyébként tavaly az átlagkereset 71 ezer forint felett volt. Szövetkezeti szektorban ezzel a pénzzel az első helyen állunk a megyében.

Van tehát a megyénkben egy szövetkezet, amely a kategóriájából messze kiemelkedik minden területen. Hosszú évek fáradságos munkájával érték el ezt az ott dolgozók. Most csak a szepet, a jót és az eredményeket vetettük papírra, ám azt is tudni kell, a Defémnek is vannak gondjai. Több mint 200 millió forint értékű terméket gyártani zavar és zökkenők nélkül szinte elképzelhetetlen. Minden évben újat alkotni, és azt sikerre vinni, nagyon nehéz. Annak ellenére, hogy jelenleg az ideai kapacitások 80 százalékát már lekötötték, s annak ellenére, hogy tudják, mit akarnak, vannak gondjaik. Am az elnök szerint ezek kellemes gondok, mert az új célok megvalósításával függnek össze.

A gyártás fejlesztésével, a technológia további korszerűsítésével. Már megvásároltak — lizingről van szó — több modern esztergagépet, s most még egy megmunkáló központot is szeretnének. Ezeknek a CNC-gépeknek az üzembe állítása valószínű, hogy ugrásszerű minőségi javulást, gyorsabb és termelékenyebb munkát eredményez. A fejlődés tehát nem áll meg.

Iván Gizella

LAKTANYA-LÁTOGATÓBAN

A béke katonái

Ahogy közeledünk a laktanyához, mind éberebben figyel a torony óra. Mondhatnók: célpont lettünk. „Ugyan”, mosolyog a kapus tisztihelyettes, de látni az arcán, hogy figyelmük percre sem lankadhat. Benn a parancsnoki épületben is nagy a sürgős-forgás, holnap ünnepélyes eskütétel lesz. A politikai tiszt kis türelmet kér, röpké eligazítást tart: termelési tanácskozás, a művelődési bizottság ülése, a parancsnok időpontot kér a polgári alkalmazottaktól egy megbeszélésre. Addig a falakat díszítő táblákat nézegetjük: „A mi hadseregünk”, élenjárók s kiválóak képei, friss hírekkel tüzdelt falújság; egy tábla érdeklődően hívja föl a figyelmet a dohányzás ártalmaira. A szekrényekben könyvek, a vizuális kultúráról, foglalkoztatáspolitikánkról, a demokráciáról. Az ablak alatt elvonuló szakasz patogó ritmusban énekl, hogy „gyöngy élet a katonaelet...”

Valóban az? — fordulunk Gál István tizedeshez, aki már egy éve, hogy „angyalbörbe” bűjt, s nemskára bekövetkezik búcsúja a fegyverektől, mivel hamarosan megszületik második gyermeke.

Megvan a szépsége. Persze, nem holmi könnyed kirándulás — mondja —, pláne az elején, hiszen szokatlan is. De három hónap után... A mindennapi életünk? Természetesen napirend szerint, célszerűen zajlik minden, a kiképzés, a szolgálat, a délutáni szabad idő... Egyáltalán nem mindegy, hogyan hajtjuk végre, ugyanis itt is „viszszaköszön” a civil életből ismert fogalom, a szocialista munkaverseny. Ennek jegyében teljesítjük a katonaidőt, hiszen nálunk is az eredményektől függ a szabadságolás, a kimenő, az előléptetés s a havi illetmény.

Hogy mások mellett Gál István is mennyire komolyan veszi mindezt, tanúsítja: még nem volt fenytive, tizedesi rangban rajparancsnok, már ő képezte másokat. A KISZ-titkára funkcióját a minap adta át utódjának, hogy még lezserelése előtt megfelelő kezbe kerüljön az alapszervezet. Aztán így nyugodtabban mehet haza, Zsákára, s munkahelyére, a Biharkeresztesi Állami Gazdaság kutasai üzemébe, ahol autószerelőként dolgozott.

Milyen a kapcsolat a katonáimmal? Rajparancsnokként „sarok sarokkal találkozik”, azaz egyértelműen meghatározott a kapcsolat, hiszen parancsokat osztok ki, hajtatok végre. Katonátrásként — kis idő múltával — közvetlenebb az érintkezés, bizalmasabb beszélgetésekben is elmélyedünk. Ahhoz, hogy jól dolgozzunk, ismernünk s természetesen tisztelnünk kell egymást.

Mit ad a katonaelet?

Mindenekelőtt: emberismeretet. Főleg „éles” helyzetekben. Az „igazodj!” nem pusztá parancsszó, hanem azt is jelenti, hogy a gögősebb leszál a magas lóról, a visszahúzódóbb megbátorodik. A beszélgetések kapcsán sok mindent megtudunk egymásról. Akár egy harci gyakorlat, akár egy klubdelután tulajdonságokat, tudást, értékeket hoz felszínre. Kétségtelen: erősödik az izomzat, a kitartás, a fegyelemre való készség. Az egymásrautaltság kialakítása bennünk a bajtársiasság másutt nemigen megszerezhető érzést. Ez alól talán csak a bányászati, a hajózás s a repülés kivétel. Sokan jönnek be mászáról, komolytalank, azután a politikai-világneveti nevelés, a technikai és más ismeretek megérik a személyiségük. Otthon gyakran mondogatják majd, hogy „amikor én a seregben...”, szóval, büszkék. És élményekkel teltek.

Gál István 8 kilóval nehezebben megy haza, az újonc Pór Sándor viszont fogott néhány kilót februártól. „Nem volt könnyű megszoknom, hogy azonnal és pontosan mozduljon a kezem s a lábam a vezényszavakra. De mint mindenkinél, később nekem is „beállt” a szervezetem az új életmódra. Na és az első két-három nap — mindig otthon járt az eszem.” Nem csoda, tavaly nyáron nősült, fiatal feleségét s öt hónapos kislányát hagyta otthon. Hadháztálgáson. Egyébként az MGM-ben dolgozott mint betanított gépköször.

Rögtön a bevonulásomkor segített a honvédség, hogy hamarabb kapjam meg az elmaradt béretem. Remélem, utána is számíthatok támogatásra. Ezért persze nekem is le kell tennem valamit az asztalra. Máris hasznosíthatom azt, amit a szakmunkásképzésben tanultam, vagyis a szobafestést, néhány helyisé-

get rendbe hoztunk már a bajtársaimmal. Egy-két napja kóstoltam bele a szakmai kiképzésbe, de nem félek a műszaki feladatoktól sem, hiszen a gyárban is komoly automata berendezésekkel dolgoztunk. Itt szinte mindent magunknak kell megoldani, ez igen fejlesztő az önállóságunkat, a fegyelmünket, a felelősségünket és az összetartozásunkat.

Ót is riogatták a bevonulás előtt, akik kedvüket lelik ebben, hogy majd így lesz, úgy lesz... Aztán, mint mondja, kiderült, nem eszik olyan forrón a katonaeletet. Vállalni s teljesíteni kell itt is, ahogy mindenütt! Szavait szövegőve csak visszatér a családjára. „A feleségem minden hét végén meglátogat, de a szüleim is többször eljöttek már. Holnap teszek esküt, most arra készülök.” Így csak a tréfa kedvéért kezdem meg, hány napja van még hátra, mire ekként válaszol: „Annyi, mint macin a szőr.”

Szót ejtünk még természetesen az éjjeli-nappali szolgálatokról, a harci gyakorlatokról s a parancsnokokról. Nehézségekről, próbatételekről és eredményekről, amelyeket napirancsban, az egységek előtt nyíltan ismertetnek — és elismernek. Jutalomszabadsággal, eltávozással, előléptetéssel. S ha nem sikerül? Akkor ezek elmaradnak, ha pedig netán a hanyagság, a felelőtlen-ség játszik közre — nos, akkor fenytéssel próbálják sarkallni a katonát.

Mikor megkérdem, gondol-e már bevonulásakor arra a katonára, hogy mit kell védelmeznie, Pór Sándor (mint minden honvéd, még a legkritikusabb szemléletűek is) határozottan válaszolja, hogy természetesen. A hazát, az otthonát, a családot, a békét s a munkát. S akinek még nincs családja, az óvja a már elért vagy elérendő tervét, vágyait.

Ugyanerről kezd beszélni Krajcsirik János is. Csak hogy nála egészen másról van szó: ő hivatású választotta a katonaeletet. Igaz, az általános iskolából nem tanácsolták neki a katonai kollégiumot az eredményei miatt. Így a Levél közsgébeli (Mosonmagyaróvár mellett van) fiú először a szerszámkészítő szakmát tanulta ki, aztán ismét a „vállalati” világ felé fordult. A vizsgálatok, tesztek tanúsága alapján felvették a tisztihelyettesi iskolába.

Tavaly szeptemberben nagyon örültem, amikor megkezdhettem a tanulmányaimat. S az érdemjegyek sem olyan rosszak.

Szerényen hangzik a mondat, hiszen egyetlen négyes miatt lett „csak” élenjáró.

Ha elvégzem, szeretnék katonai főiskolán tovább tanulni. Erre tettem fel az életem. Miért? Bár manapság mintha szegyélnék a nagy szavakat, én mégis azt mondom: a hon- és békevédelem, a hazaszeretet e kézzelfogható útja miatt. Szeretem a szervezett, fegyelmzett életmódot, a határozott, egyértelmű dolgokat, melyekhez az általános iskola kollégiumában hozzászóltam már. Az sem mellékes számomra, hogy nálunk a műszaki fejlődés is dinamikus.

A hétköznapjairól így beszél: — Ez évtől számos korszerűsítést vezettek be a hadseregben, ennek folytán arányosabb az oktatás, kevesebb teherrel tanulunk ugyanolyan szinten. Több az illetményünk, több a szabad időnk. Alapszervezeti titkárságot szervezem a KISZ-életet, falújságot szerkesztek, programok rendezésében veszek részt. Gazdag, színes órákat biztosít a Helyőrségi Művelődési Otthon is. Testvérosztályunk van az egészségügyi szakközépiskolában, gyakran összegyűjünk a lányokkal, beszélgetünk, vetélkedőket szervezünk, táncolunk... Én nem érzem laktanyának a laktanyát, hisz elég csak körülnézni — mintha egy lakótelepen élnénk.

Csak a rend, a tisztaság nagyobb, mint egynemely helyen. Amint a fegyelméből, a felelősségből is átvihető egy adagot egy-két civil termelőüzem. Gondolkodunk együtt félhangosan. Mert a ma katonája a béke és társadalmunk életének katonája, aktív résztvevője mindennapjainknak. Elég, ha az út-s vasútépítésekre, helyi társadalmi vagy mezőgazdasági munkákra, óvodák, iskolák támogatására, tűz-, árvízvédelemre, földrendésre teszünk említést. És nyilvánvaló: nem csupán parancsszóra engedelmességek a katoná, hanem azért is, mert ember, állampolgár és magyar. Mert a hadseregben fölébresztik, tovább erősítik benne a békés, biztonságos élet vágyát, a munkahelyen s a családban kiteljesedő célokat.

Sz. Tamás Tibor

Nem csorgott el a nyereség

Biztos kenyér a fővállalkozás a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalatnak

Meglepetésekkel is számolhat, aki a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat múlt évi teljesítménye iránt érdeklődik, mégpedig kellemes meglepetésekkel, mert bár korántsem törvényszerű, hogy az ágazat csődbe jutott szervezeteit a Hajdú megyei is kövesse (ilyesfajta veszély nem is fenyegetett), azért mégiscsak meglepő az a kondíció, amellyel a Kálvin tériek a mögöttünk levő építőipari szemszögből egyáltalán nem nehéz — esztendőből kikeveredtek.

Mire emlékszünk ugyanis? Arra, hogy a romló piaci pozíciót a hatodik ötéves terv éveiben a munkáslétszám folyamatos és tartós veszteségei súlyosították, amelynek következtében a vállalat kénytelen volt évről évre módosítani az eredetileg kimunkált tervet. Ami azután, természetesen, oda vezetett, hogy — noha az éves tervek rendre teljesültek —, maga az ötéves terv nem teljesülhetett. Öt év alatt a vállalat ipari tevékenysége az eredetileg tervezett 6,5 milliárd forintról kerekén

A szükségletekhez igazodó korszerűsítések eredményeként a debreceni házigyár ma is kapacitása fölött termel

A Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat egyik legnagyobb munkája a debreceni, Bartók Béla úti kórházbővítés

egy milliárdal, építés-szerelési termelése pedig ennél is nagyobb mértékben, az eredetileg tervezett 8,2 milliárd forintról 1,2 milliárdal maradt el. Igen, mert miközben a terv 0,5 százalékos létszámcsoökkentéssel számolt, valójában több mint tízszer ennyit hagytak ott a vállalatot, legfőképpen a kritikus kivitelezői területet. Nem akármilyen újságszámba mérhető fejlemény ezek után, amikor a napokban értesültem a vállalat vezetőitől, hogy egy ideje — kerekén öt hónapja — megfordult az irányzat, a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat létszáma újra gyarapodik. A tendenciára, gondolom, kívül és belül egyaránt lelünk magyarázatot. Kívül azt, hogy talán apad a vásárlóerő, ami pár évvel ezelőtt még kisvállalkozásra csábított, belül pedig az, hogy a vállalat továbbra is eredményesen gazdálkodik, nyereséget fizet, tökéletes szervezettel bizonyul, amelyet kellőképpen alátámasztanak biztonságot nyújtó tartalékok, továbbá az a tény, hogy saját finanszírozásra terve át, bankhitelt alig-alig vesz igénybe.

Vékassy István vezérigazgató ezzel kapcsolatban egyszerűen, de annál meggyőzőbb filozófiát vall magának: — Az a cég életképes, amelynek van tartaléka. Alapelvünk ezért, hogy minden évben meg kell élnünk az az évi nyereségből.

Am ahhoz, hogy valakinek tartaléka — mondjuk kamatozó bankbetétje — legyen, nem akármilyen teljesítményt kellett s kell nyújtani. A hatodik ötéves tervi termelés-csökkenést a tervezettnél nagyobb (ugyancsak ötéves tervi) nyereségtömeget vetve egybe kimagaslóan jó gazdálkodást kell sejtünk. A „rejtvényt” Kovács József, a vállalat gazdasági igazgatója segít megfejteni, aki előjáróban leszögezi, hogy 1986

vállalatnak 10 százalékkal a kevesebb a készlete az öt évvel ezelőtől.

Forintok millióit takarítja meg a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat a saját autóbusszparkkal végzett munkásszállítással is.

— Amíg nálunk 16 millió forintba kerül a dolgozók utaztatása, mások, például a kecskeméti vagy a veszprémi — akik a Volántól bérelt autóbusszokkal oldják meg a személyszállítást — ennek a többszörösét fizetik ki egy-egy évben — mondja a gazdasági igazgató, hozzátéve, hogy az anyagszállítást is igyekeznek minél nagyobb hányadban saját gépkocsiparkkal véghezvinni, hiszen a vállalat szállítási tevékenységének mintegy 28 százaléka a nyereségtartalma. 1985-ben az anyagszállítás több mint ötven százalékát saját magáoldotta meg a vállalat.

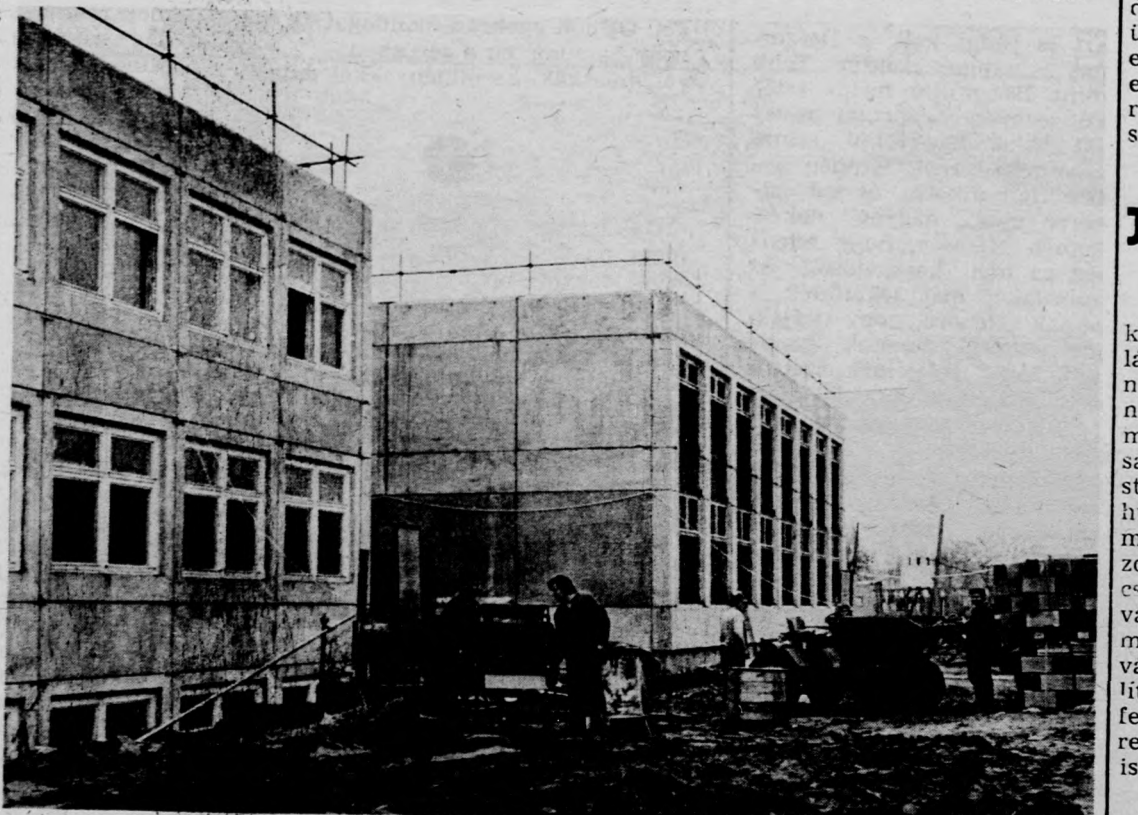
Kedvezően hatottak az eredményre azok a korábbi licenc- és know-how-vásárlások is, amelyek nyomán új, anyagtakarékos technológiák épültek be a műveletsorokba, s amelyek most már meghozták az árukat. A házigyárban például csupán vasból 14 millió forintnyi megtakarítást sikerült talány elérni egy találmány bevezetése nyomán.

Azt hiszem, a nyereségség e néhány kiragadott tényezője is elégséges alapunk lehet a következtetéshez, hogy a Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat nem

nézte tényleg a piac és a közgazdasági környezet erőteljes módosulását. A háttér rendezett, a sokszor és sokféleképpen emlegetett tartalékok „műben” vannak. Az meg különösen nem közömbös a vállalat dolgozóinak, hogy ezután is bőven lesz munkájuk. Vékassy István úgy fogalmaz, hogy 1988 végéig már látják, mi a feladatuk. Egy biztos: megnőtt és talán tovább nő a jelentősége a budapesti munkának. A vállalat részt vesz a főváros középiskola-építési programjában, egyelőre két középiskola (egy gimnázium és egy közgazdasági szakközépiskola) építésével. Versenytervezésen elnyert, fővállalkozásban végzett munkák ezek, amelyeknek többek között az a nagy előnyük, hogy a kivitelezőt előleg felvételére jogosítják, ami megint csak közvetlenül hat a nyereségre; a vállalat — amely ily módon az idén 200 millió forint előleget vesz fel — mentesül a súlyos kamatterhektől, önfianszírozó maradhat. Ez azonban csak egyik következménye a budapesti fővállalkozásnak. Nem kevésbé fontos, hogy a kivitelezői jelenlét a saját házigyári termék piacra vitelét is megkönnyíti. Bizonyos, hogy a vállalat Budapestben is megkezdte a sorház jellegű lakások építését.

Gulyás Imre

(Fotó: Kőszeghy György)

Új szakmunkáshépző épül Debrecenben a Sétakert utcán

1986-90 KÖZÖTT

Hogyan fejlődik az élelmiszeripar?

A hazai élelmiszer-fogyasztás az elmúlt öt esztendőben a tervnek megfelelően, egyes termékekből az élelmiszeripari ágazat azt meghaladó mértékben alakult. Az egy főre jutó hús- és tejtermékfogyasztás több mint tíz százalékkal emelkedett. Nem csökkent viszont a táplálkozásélettani szempontból kedvezőtlen cérealiák — liszt- és zsírtartalmú ételek — és a különböző zsiradékok fogyasztása. Ugyancsak kedvezőtlen, hogy zöldségekből keveseb-

Az egészségesebb táplálkozásért

Burgonyából, lisztes áruból a fogyasztás csökkentése a cél, zöldségekből és állati zsírokból szinten tartás, míg gyümölcsökből és növényi zsírokból növekedés várható.

A VII. ötéves tervidőszak első éveiben a külső piacokon jelentős mértékű javulásra nem lehet számítani. A nem rubel elszámolású exportpiacokon továbbra is az erős kínálati pozíció a jellemző. Spanyolország és Portugália belépésével az eladási lehetőségek tovább szűkülnek. Az élelmiszer-világkereskedelemben általános helyzetnek némi javulása csak a tervidőszak második felében várható.

Elélmiszer-kivitelünkben a szocialista export súlya tovább nő, így — ezen a területen — számottevő exportnövelés prognosztizálható. A szocialista piacokon a kereslet növekedése egyben a minőségi követelmények erősödésével, egyenlőbb szállítási igényekkel párosul. Ez — különösen a termékek gyártásánál, csomagolásánál — kíván az eddigénél nagyobb gondosságot, csak következetes szakmai munkával, a központi ellenőrzés fokozásával valósítható meg.

A gabonaiiparban a felvásárlás, a tárolás, a lisztminőség javítása a legfontosabb feladat; gyorsítani kell a malmok átfogó rekonstrukcióját, és javítani az ömlesztett liszt tárolásának, szállításának feltételeit. A keveréktakarmányok gyártásánál az elért szint megtartása a cél.

A borászatban — a fel-dolgozó kapacitások megőrzése mellett — folytatni kell a tárolóberendezés, a műveléstechnika fejlesztését, a minőségjavítást szolgáló berendezések beszerzését. Elegendhetetlen a háttérpar és a csomagolóanyag-ellátás mennyiségi és minőségi szintjének emelése, a versenyképesség javító palackozás, a gépsorok beszerzése, a meglévő üzemek rekonstrukciója. A borászatban az el-következő öt esztendőben az export és a belföldi fornyek erősödésével, egyenlőbb gyártás szintjével, illetve minimális növekedéspárossal. Ez — különösen a vel számolnak. Ez a feladat termékek gyártásánál, csomagolásánál — kíván az eddigénél nagyobb gondosságot, csak következetes szakmai munkával, a központi ellenőrzés fokozásával valósítható meg.

Újjászülető gyárak

A sörtermelésben mintegy 10 százalékos bővülés várható, így a jelenlegi 90 literes személyenkénti fogyasztás mintegy 10 literrel nő majd. A termelés zavartalanítása igényli a Pécsi Sörgyár rekonstrukcióját és a malátagyártó kapacitás bővítését. A szesziparban a hazai gyártást kubi és szovjet import egészíti ki, ami fedezetet nyújt a belföldi igények kielégítésére, a tervezett tőkés export teljesítésére. Az aszári keményítőgyár rekonstrukciójának folytatásán kívül indokolt a sűrítőesztendő-gyártás technológiai fejlesztése is. A minőségi italválaszték bővül, az égetett szeszes italok gyártásánál viszont csökkenéssel számol a terv 1990-ig.

Az ásvány- és üdítőitalgyártásban további növekedés várható. A palackozó üdítőkből 10 literrel nő az egy főre jutó fogyasztás, s ezzel elérjük a 68 literes kömürű szintet. Az egészségügyi szempontoknak megfelelően a szénsavas vizek fogyasztásán belül az ásványvíztermelés jelentős emelése a cél: 1990-re mintegy 4 literes fogyasztás elérése látszik reálisnak.

A dohányipar a lakossági fogyasztás csekély növekedésével számol. Ennek kielégítéséhez korszerűbb, jobb termékességű, betegségeknek ellenálló fajtákra van szükség. A mintegy 2000 hektáros területnövekedés elsősorban a kisgazdaságokban valósítható meg.

A húsupari feldolgozást a vágómarha- és vágósertéstermelés fejlesztésével szoros összhangban határozta meg a terv. Ennek megfelelően nem indokolt új húskombinátó építeni, ugyanakkor növekszik a világbanki hitelekkel is támogatott rekonstrukciók jelentősége. Az exportpiacokon a magas feldolgozottságú termékekkel lehet sikert elérni.

Jobb minőség

De megnöttek a minőségi követelmények a belföldi el-látásban is, ugyanakkor nagy figyelmet kell fordítani az olcsóbb húsupari termékek iránt is. A legmagasabb feldolgozottságú — 75 millió liter kerül majd a stratégiai jelentőségű — húsupari termékekből származó növekedést irányított elő a terv. Am mindez csak akkor érhető el, ha tovább megmunkálódik és csomagoló gépeket sikerül megvásárolni és termelésbe állítani. De szükség van a felvásárlás és a minősítési rendszer további javítására is.

A tejipari fejlesztések középpontjában a minőség emelése, az eltartathóság

növelése, és a költségek csökkentése áll. A kedvelt Party vajkrémből az eddigi 2500 tonnával szemben 1986-ban már 6000 tonnát gyártanak. Feltartás tejből évi 75 millió liter kerül majd a boltokba. Fontos változást jelent a tejipari fagyaltmottó növekedést irányított elő a terv. Am mindez csak akkor érhető el, ha tovább megmunkálódik és csomagoló gépeket sikerül megvásárolni és termelésbe állítani. De szükség van a felvásárlás és a minősítési rendszer további javítására is.

A tejipari fejlesztések középpontjában a minőség emelése, az eltartathóság

Cseh János

Amiről neveztek Debrecen

Ibolya

Az Ibolya bol-dani Libakert Új Élet parkba róla utat. A Nagyerdőnk kö-ga, de kerekelt sőt a régi Ibolya teken is tenyés-gyógyóvénny, mesterségesen állítani. Az Ibolya szimból-ják, s valóban cserjék közötti vel mintha a tás, a hivalkodkzna.

Ecsedi István-jos Hortobágyi betyárúrtak c. ben (1927) ta-tobágyon kivinc népdalt. S va-tobágy-pusztá-nagon sok sa-terem, amire ben Ecsedi Is-Ugancsak az-gyűjtemény ma-ban az ismereti is személyesíti „Kik Ibolya bü-fejít, Gyenge ha-csojja a tövít, mat kik Ibolya-re, Most akadtá-szeretőre.”

Igen kedvelik-nóták szerzői ránd, a nótás k-szerzeményének adta: „Ibolyák” Minek is jön k-Ibolyák közt öh-jával „kék ég a-ni.” Balázs Árp-szavakkal hívje-ideálját: „Gyer-erdőbe kék ib-Jelen van az i-rectekben is. Ká-egyik híres op-cimét kapta: „A-Ibolya.” Szirma-zeskalács c. „Ibolyák, fény-gszám. Vény-gszambat delutá-jének hőse ke-nek mosoly-Ibolya”-ként em-la-Szenes szer-fenyegeti a ke-„ahol senki se-megcsókolsz ma-Ibolyát.” Szer-e a komoly zene-Mozart, Cornel-laiban találko-z

Tekintélyes-herd felkeltlik-ivshadhatatlan-Tompa Mihály-gék) még beszé-„Nem jön ént-napsugár. A p-tam átrepül.” Március a kör-ben az „integ-jelképezi a tava-ras körülön...-integtet.) Gulyá-Ibolya és Tava-verseiben a vill-fénylő zápor, a-gő mellől nem-kék Ibolya sem-

Napoleonról-hogy amikor e-nagy szerelmé-ségével megim-neki adta a ru-Ibolyacsokrot-tól kezdve ö-jelképe lett. Ak-borúzott Napó-lévfordulójukon-lyát küldött-Amikor Elba sz-űzték, kísérőit-zott: „Mire tav-lyák nyílnak, rek”. Ígérété b-sza is tért, és Josephine sírja-hintette be. Mí-magánál hord-aranyselelencé-t, halt, megtalál-ta-fakult Ibolyas-tele. Annnyira-a császár Iboly-zalma, hogy bu-vei Ibolyát tűz-ra, hogy könny-merjék egymá-halálának híre-ők Ibolyacsokr-tek az utcákon. Régi magyar-sonló virágnév-(becéző formá-Ibolyácska).

Dr. Ny

Amiről utcaí
neveztek el
Debrecenben

Ibolya

Az Ibolya bokornév, a hajdani Libakert helyén épült pari ágazat neveztek el róla utca. A névadó Ibolya Nagyerdőnk közismert virága, de kertekben is ültetik, sőt a régi Ibolya a nedves réteken is tenyészik. Illatszert, gyógynövény, illanó olaját mesterségesen is elő tudják állítani. Az Ibolyát a szépség szimbólumának tartják, s valóban a bokrok, cserjék közötti rejtőzködésével mintha a magamutogatás, a hivalkodás ellen tiltakozna.

Ecsedi István—Bodnár Lajos Hortobágyi pásztor- és betyáróttak c. gyűjteményében (1927) találjuk a Hortobágyon kivirult az Ibolya c. népdalt. S valóban, a Hortobágy-pusztai egyes helyein nagyon sok szép vadibolya terem, amire gyűjteményében Ecsedi István is utal. Ugyancsak az Ecsedi-féle gyűjtemény másik népdalában az ismeretlen szerző meg is személyesíti az Ibolyát: „Kik Ibolya búnak hajtya a fejét, Gyenge harmat nem lo-csolja a tövét, Szájj le harmat kik Ibolya lombos tövire, Most akadtam egy igaz szeretőre.”

Igen kedvelik az Ibolyát a nótás szerzők is. Fráter Loránd, a nótás kapitány egyik szerzeményének ezt a címet adta: „Ibolyák”. Fröss Béla Minék is jön k. nótájában Ibolyák közt óhajtanja a párjával „kék ég alatt andalogni”. Balázs Árpád ezekkel a szavakkal hívja erdei sétára idejait: „Gyere velem az erdőbe kék Ibolyát szedni.” Jelen van az Ibolya az operettekben is. Kálmán Imre egyik híres operettje ezt a címet kapta: „A montmartrei Ibolya”. Szirmai Albert Mézesláts c. daljátékában „Ibolyák, violák...” a slágerszám. Fényes Szabolcs Szombat délután c. operettjének hőse kedvese szeméjének kék mosolyát „egy szál Ibolya”-ként emlegeti. A Kóla-Szenes szerzőpár azzal fenyegeti a kedvest, hogy „ahol senki se lát, szászor megcsókolsz majd egy szál Ibolyát.” Szeretik az Ibolyát a komoly zene művelői is, Mozart, Cornelius stb. daljaiban találkozzunk vele.

Tekintélyes lírikusainknál is fel-felkéklik az Ibolya, de hervadhatalan változtatban. Tompa Mihálynál (Virágre-gék) még beszél is hozzánk: „Nem jön énhozzám szellő, napasugár. A pillangó is rajtam átrepül.” Szabó Lőrinc Március a körúton c. versében az „intégető” kék Ibolya jelképezi a tavaszt. (A sugaras körúton... kék Ibolya intéget.) Gulyás Pál Tavasz Ibolya és Tavasz tánc c. verseiben a villámzó mező, a fénylő zápor, a csattogó levegő mellől nem hiányzik a kék Ibolya sem.

Napóleonnól mondják, hogy amikor egy bálon első nagy szerelmével, első feleségével megismerkedett, az neki adta a ruháját díszítő Ibolyacsokrot. Az Ibolya etől kezdve összetartozásuk jelképe lett. Akárhól is háborúzott Napóleon, házassági évfordulójukon mindig Ibolyát küldött hitvesének. Amikor Elba szigetére száműzték, kíséretől így búcsúzott: „Mire tavasszal az Ibolyák nyílnak, újra visszatérek”. Igéretét beváltva, vissza is tért, és amint tette. Josephine sírját Ibolyákkal hintette be. Mindig, haláláig magánál hordott egy kis aranyszalvétát. Mikor meghalt, megtalálták nála, megfakult Ibolyaszirmokkal volt tele. Annnyira közismert volt a császár Ibolyák iránti vonzalma, hogy bukása után hívei Ibolyát tűztek kabátjukra, hogy könnyebben felismerjék egymást. Napóleon halálának híreire ugyancsak ők Ibolyacsokrokkal tüntettek az utcákon.

Régi magyar névadás a hasonlító virágnévvel az Ibolya (becéző formája: Ibolyka, Ibolyácska).

Dr. Nyakas László

Magazin - Magazin - Magazin - Magazin

AZ ORVOS TANÁCSA

A vakok személyi járadékáról

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) felmérése szerint 1980-ban Földünkön 28 millió vak és 43 millió csökkentlátó élt. Ma már több. — Sajnálatosan az A-vitamin hiánya, a trachoma és a baleset miatt gyakori a gyermekkori vaktság is. A csaknem 3,5-4 milliót kitevő szürkehályogos (Hajdú-Bihar megyében is a vakok 16,4 százaléka) szeme műtéttel csaknem rizikó nélküli gyógyítható lenne, a zöldhályogosok egy része pedig diagnosztizálatlan marad, s vaktsághoz vezet. Az ipari-lag fejlett országokban a cukorbetegség (megyéinkben 15,6 százalék), a zöldhályog (megyéinkben 16,2 százalék) és az éleslátás helyének degenerációja okozza a legtöbb vaktságot. Tudományos értelemben vak a fényérzés nélküli szem. Gyakorlatilag vak a 0,005-0,05 (0,25-2,5 m-ről olvas ujjakat) közötti vízsz. Nagymértékben csökkentlátók, illetve alig látók, nagytárgy-látók, akiknek látóélessége 0,05-0,1 vagy a látótér beszűkülése 20 fokos a centrumtól.

A Hajdú-bihari Napló 1982. február 27-i számában írta Csengeri József, a Vakok és Gyengénlátók Szövetsége megyei titkára, hogy „nem sajnálatot, segítségét várunk”. A megyében és Debrecenben 2000 (0,3 százalék) vak és gyengénlátó él, akik közül 340-en aktívan dolgoznak, 60-an telefonközpontban. Javult anyagi helyzetük is, amiben az állam nagy segítséget nyújtott. Az egészségügyi miniszter 6/1971. (XI. 30.) EüM számú rendelete a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/71. (VII. 14.) korm. számú határozata alapján azon vakoknak, akik látásukat legalább 95 százalékban tartósan (1 év), illetőleg véglegesen elvesztették, 1971-től egységesen havi 500 Ft-ban állapította meg a személyi járadékot.

A járadék megállapítását kérheti maga az érdekelt személy, illetőleg kezdeményezheti azt bármely állami, szövetkezeti vagy társadalmi szerv és állampolgár is. A járadéka való jogosultság megállapítása, illetve megszüntetése az érdekelt személy állandó lakhelye szerinti illetékes tanács (városi, községi) végrehajtó bizottság szakigazgatási szervének hatásköre.

Az egészségügyi miniszter 2/1976. (I. 20.) EüM számú rendelete módosítást írt elő, pontosan meghatározva, hogy kit kell vaknak minősíteni, illetve mikor adható meg a személyi járadék.

Azok, akik gyakorlatilag vakok, megkapják a járadékot, még a százalékot sem kell közölni.

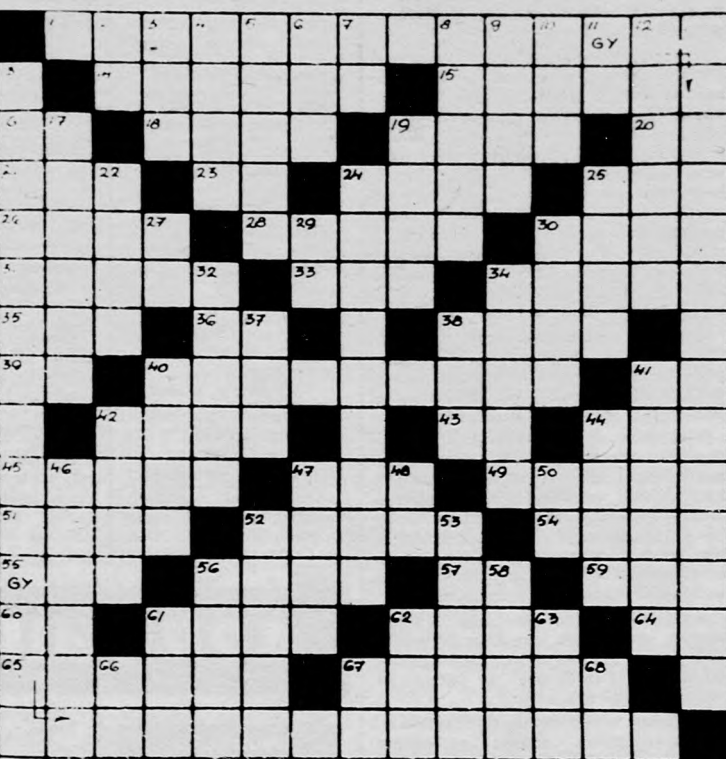
Javasoljuk, hogy a személyi járadék igénybejelentésekor — a sok feleslegesen utánaírási elkerülése végett: a gyakorlatilag vak személy először az illetékes tanács szakigazgatási szervénél jelentkezzen, ahonnan az ügyintéző levélben kéri a területi vezető szemész főszakorvost (Hajdú-Bihar Megyei Tanács Kórház-Rendelőintézete, szemészeti osztály, 4031 Debrecen, Bartók B. u. 4.), hogy meghatározott időben (minden héten szerdai napon 12 órától) rendelje be az alig látó beteget, és az előírt nyilvántartási lapon küldje meg, hogy az illető jogos-e vaktsági segélyre. A kérelmezőnek egyidejűleg jelentkeznie kell a lakóhely szerinti illetékes szemészeti szakrendelésen (Berettyóújfalui Kórház Rendelőintézete, püspökladányi, hajdúböszörményi, hajdúszoboszlói, hajdúnánási, megyei, városi, debreceni, MÁV szemészeti szakrendelések is, és az ott kapott, valamint addigi vizsgálati eredményekkel kell a megadott időpontban a megyei kórházi felülvizsgálaton megjelenni. Tehát a szemészeti szakrendelést vezető orvos előzőleg az eredményt megküldi a megyei területi szakfőorvosnak.

A megyei szemész szakfőorvos a rendelt 4. számú melléklete szerinti nyilvántartási lapon állapítja meg és igazolja a vaktság tényét vagy jogtalanságát és az eredeti példányt megküldi az illetékes szakigazgatási szervnek. A nyilvántartási lap másolatát irattárban kell elhelyezni. Ezenkívül egyidejűleg a vak személyt ellátó területileg illetékes szakrendelés vezetőjét értesíti a nyilvántartásba vételről.

A megyei szakfőorvos által megállapított orvosi vélemény felülvizsgálatát az Országos Orvosszakértői Intézetnél (Budapest, VIII. Mező Imre u. 19. sz.) lehet kérni.

KERESZTREJTVÉNY

ÁPRILIS 4.

Hol Don robog,
Onnan jöttek ők...

Fodor József Piros fejfék című verséből idézzük: folytatása a rejtvény vízszintes 1. és függőleges 13. számú sorában.

FÜGGŐLEGES: 2. Oltalmaz. 3. Község Kaposvár közelében. 4. Lent. 5. Kis szertelen. 6. Indítéka. 7. Kínai hosszmeték. 8. Szoprán szerep Donizetti Szerelmi bájjal című operájában. 9. A rádió hőskorának bemon-dója volt (Árpád). 10. Mint a vízszintes 44. számú sor. 11. Lőbiztatás. 12. Még akad hely ott a részére. 13. A versidőzet befejező része (zárt betűk: A, K, R, Y, T). 14. Diplomát jelző rövidítés. 18. Népi hangszere. 19. Becézett Gedeon. 20. A meglepetés hangja. 21. Jöjj, költőiesen. 22. Dolgos állat. 24. Mesealak. 25. Tóth Árpád verse. 26. Hízékény. 28. Útközet. 30. Életének részéket eltölt. 31. A templom... (Fodor László színházi műve). 33. László helynév. 34. Ujjongó felkiáltás. 35. Rába parti község Vas megyében. 36. Folyó Szibériában. 38. Japán óslakója. 39. Szovjet repülőgéptípus. 40. Könyvirodalmány. 41. Háziallat. 42. Sáv. 43. Vonatvég! 44. ... mode. 45. E. S. Gardner nyomozó-ügyvédje (Perry). 47. A nővény élet hordozója. 49. A társadalmi érintkezés szabályainak összessége. 51. ... megtette köteletségét, ... váló. 52. Matematika a diákok nyelvén. 54. Összekötött növényzárak csomója. 55. Hosszú torkú rovarevő hüllő. 56. Férfinév. 57. Zene-művek rövidített jelzése. 59. Rostnövény. 60. Rangjelző. 61. Vezényszó. 62. Szellem-alak a vihar-ban. 64. Gyaparréteg. 65. Kockázat. 67. ... élete (Maeterlinck írása).

V. Jenes:

A kifacsart ötlet

Egy gyönyörű napon hűmoreszket írtam. Harminc-aldalmnyit. Aztán a hónap-alá dugtam, és elindultam Ajvajvajba, a járási szék-helyünkre, hogy leadjam a Reszelt Torma c. szatirikus lapnak.

— Az ötlet jó — mondták a szerkesztőségben. De hosszadalmas. Facsarja ki belőle a fölösleges vizet, úgy jobb lesz.

Hazamentem. Sokáig dolgoztam. Kihúztam mennyire szót. Többet, bármennyire is akartam, nem tudtam.

Egy hét múlva újból megjelentem a szerkesztőségben.

— Aztán teljesen szabad-dá kell ám tenni a lefo-lyót, hogy ne maradjon egy csepp víz sem vissza! — mondta a szerkesztő, aki másodállásban nyilván víz-vezeték-szerelő.

Megsértődtem. Minek azt rövidíteni, amikor minden szó a helyén van?!

Néhány hét múlva tele-fonhoz hívtak.

— Üdvözlöm. Itt a Reszelt Torma. Gondolom, azóta átdolgozta a hűmoreszket. Igen? Kitűnő! Maradt helyünk. Azonnal kérjük, már várja a nyomda. Postán? Nem! Adja fel táviratként!

Elmentem a postára.

— Ezt?!... — szörnyülködött a postásasszony. — Ezt mind kéri? Tudja, mennyibe fog ez kerülni?

Hozzáálltam a rövidítés-hez. Ez a mondat nem mond semmit. Ez nem fontos... Ez sem... A harminc oldalból csak néhány mondat maradt.

Másnap a szerkesztő is-mét felhívott:

— Gratulálok, fiatal-em-ber! Küldjön csak máskor is — táviratot!

(Ford.: S. A. V.)

Bélyeg-gyűjtőknek

Labdarúgó VB

Április 2-án a Magyar Posta blokk- és hatértékű sorozat kibocsátásával köszönti a hazai futballisták legjobbjait, akik kemény csatákban harcoltak ki a világbajnokság döntőjében való részvételi jogát. A megemlékezés egyben felhívja a figyelmet a rövidesen kezdődő döntő mérkőzésorozatra. A 22 forint névértékű sorozat Svindt Ferenc grafikumszervíz tervrajza alapján labdarúgó-jeleneteket ábrázol. A 20 forint névértékű blokkon a győztesek ünneplése, a világbajnokság kupája és a FIFA (nemzetközi futballszövetség) emblémája látható. A mexikói helyszínrre utal egy X. századból származó ótméteres labdarúgó-jeleneteket ábrázoló katonai birodalmat jelképez. Az új kiadványt az Állami Nyomda készíti előzeteljárással. A példányszám: 400 300 fogazott és 6800 vágott sorozat, továbbá 255 300 fogazott és 7800 vágott blokk. Az utóbbiakat mind fogazottan, mind vágottan 1-től kezdődő sorszámmal látták el.

A filatelisták, közöttük nem csekély számú sportrajongó bizalommal reméli, hogy a korábbi labdarúgó-sorozatokot ezúttal sikerül felülmúlni. Hazánk ugyanis nemcsak a futballban, hanem az ilyen témájú bélyegek kiadásában is élen jár. Már 1925-ben lőnek kapura bélyegeit, és azóta sokszor láthatunk sportrajongó egy-egy címlettel a bórlejtőn. A Magyar Posta a magyar sportfilatelisták kedvelt kincse az évszázad mérkőzését megörökítő, 6,3 felülmóssal ellátott kétförös címlet. Gazdag gyűjteményt lehet összeállítani a labdarúgással kapcsolatos filatéli emlékekből, hiszen a Magyar Posta 1992 négy blokkot és öt sorozatot (40 címlettel) bocsátott ki kizárólag a legnépszerűbb sportág világ-, illetve Európa-bajnokságai alkalmából.

Sport

Versenyeiket, izgalmas sport-eseményeket megörökítőket másutt is. A labdarúgásnál maradvá Görögország, mint házigazda 2 dr névértékű bélyeggel tiszteli meg a fiatalok Európa-bajnokságának döntőjét. Ez a címlet hétértékű sorozat része, amely az olimpia újjászülését, az 90. évfordulóját köszöntő bélyegben csúcsosodik ki. Két antik szobor képe az ifjúsági atlétika EB-t hirdeti, ókori művész alkotása, szől a birizkók erőpróbjáról. A sorozat népszerűsíti még a görög földön tartandó kerékpáros körútra és a röplabdázók világbajnokságát.

150 millió forintnak megfelelő összeggel támogatták a sportot az NSZK filatelistái. A múlt évben elért rekordot az idén szereztek túlszárnyalva, ezért feláras címleteket adnak ki az atlétikai EB és a bób VB tiszteletére. A berlini változatot díjugratást és a fiatal úszók versengését láthatjuk. A sorozat névértéke nagy marika, de ezenfelül még két marika felarat kell fizetni sporttevére.

Olimpia csak két év múlva lesz. A téli világversenyeket Calgaryban rendezik majd. A kanadai posta stílizált térképén már most bemutatja a téli olimpia öt (egymástól távol esőnek látszó) színhelyét.

Szomszédolás

Jugoszláviában bélyegpár köszönti az autósok és motorosok szövetségének 40 éves fennállását. A 10 dináros címlet a technikai segítséget nyújtó sárga angyalt, a szerelőköcsöt ábrázolja. A 70 dináros címleten a szövetség mentő helikopterje indul bevetésre. — A természetvédelem jegyében büszkén adnak hírt Európa egyik legtités-több folyójáról. A 14 kilométer hosszú Tara környéke, élővilága védett. A táj szépségéből két bélyeg ad izeltőt.

Románia nyolc bélyege felfedezők, természetkutatók előtt tiszteleg. Az egyes címletek többek között a Wright fivérek, a repülés úttörői, valamint az első óceánrepülő, Lindbergh és Amelia Earhart arcképe díszítik. Bélyeget kaptak a sarkkutatók, Byrd és Peary, valamint Hillary, a Mount Everest első megmászója. Cousteau kapitány az óceán titkainak fellebbentéséért, Armstrong a Holdra lépéséért került a sorozatra.

SZOMBATON DÉLUTÁN A NAGYERDEI STADIONBAN DMVSC-Videoton

Szombaton délután fél öt-kor, a nagyerdei stadionban játszotta a következő NB I-es bajnoki mérkőzést a DMVSC labdarúgócsapata. A játékosok Hajdúszoboszlón készültek az összecsapásra. A hét közben Tatabányán lejátszott mérkőzéséből a következőket mondta dr. Puskás Lajos vezető edző.

— Nem utaztunk túlzott reményekkel a bányászvárosba, hiszen ellenfelünk az utolsó két bajnokiján kilenc gólt rúgott. Ráadásul a bajnokságot kezdő húszas keretünkben hét játékosra betegség, sérülés miatt nem számíthatunk. Így juniorokkal kiegészítve volt teljes a cserepad.

En magam reménykedtem, hogy nem mindig az esélyesebb nyer, és biztam abban, hogy a csapat nemcsak bent akar maradni, hanem előkelőbb helyre is pályázik. Természetes, amit a játék képe is tükrözött, hogy megfelelő előkészület-

tel léptünk pályára. Nem a két csapat közötti játéktudás, hanem az önbizalom különbsége döntött. Mig a Tatabánya kihasználta helyzetét, addig például Szűcs lövését a gólvonalon álló háttér szerencsével hártotta. Így végül a Tatabánya mégiscsak megérdemelte a két pontot, mert a döntő pillanatban jobban összpontosított. A játékosaimat is bosszantotta a mérkőzés után, hogy a helyzetkihasználással hadilábban állunk.

A Videoton elleni szombati mérkőzésen sajnos a gondjaink — a betegségek miatt — változatlanok. Mindenképpen szeretnénk azonban, ha jó mérkőzést látna a közönség, és pontot vagy pontokat szereznénk.

A DMVSC várható összeállítása: Mező — Zsupos, Nagy L., Borsányi, Duró — Cseke, Szűcs, Szabó J., Kurucz — Mörtel, Benyó. Jó idő esetén a juniorok mérkőzését is (14.30) a nagyerdei stadionban rendezik meg.

Pásztor egyhetes eltiltása lejárt, Pásztor újból helyet kap a kezdő tizenegyből, viszont Bruder sérülése miatt nem szerepelhet.

A területi labdarúgó-bajnokság Tisza-csoportjában április 5-én játszották a következő forduló. A listavezető DUSE a Jászberényt fogadja, a Hajdúszoboszló pedig a Honvéd Asztalos SE-t látja vendégül. A Hajdúböszörmény Tiszavasváriban, a Balmazújváros Rákcócsfalván, a Püspökkladány pedig Miskolcon a Honvéd Papp József SE ellen mérkőzik. Kezdet: fél 4-kor.

A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-bajnokságban vezető Hajdú Vasas Debrecenben a Volán ellen játszik.

sport

Sportrovat-ügyeletes:
FÜLEP KORNÉL
Ügyelet: 9-16 12-1g
Telefon: 17-152

Nagykanizsán a D. Kinizsi

A labdarúgó NB II-ben a következő, a 25. forduló mérkőzéseit ma, pénteken bonnyolítják le. A D. Kinizsi ezúttal is kiesési rangadót vív, mégpedig Nagykanizsán. A két csapat jelenlegi helyzete:

15. D. Kinizsi 24 6 8 10 29—35 20
18. N.-kanizsa 24 5 8 11 30—38 18

A D. Kinizsi számára szinte létfontosságú a mai mérkőzés kimenetele. Makray Balázs vezető edző elmondta, hogy Leiszt és

Színvonalas rendezvények a jubileum évében

Debrecen 625 éve város. Az évforduló alkalmára, hogy áttekinthessük városunk sportmozgalmát. Napjaink sikereiről és gondjairól ültünk le beszélgetni Harangi Györggyel, a városi tanács testnevelési és sportosztály vezetőjével, aki hazánk felszabadulásának 41. évfordulója alkalmából a Minisztertanács által adományozott Testnevelési és Sport Erdemérem bronz fokozata kitüntetéssel kapt.

— Először egy személyes kérdést engedjen meg. Ön hogy lett sportvezető?

— Már diákkoromban kézilabdáztam, amit később a D. Spartacus NB II-es csapatában folytattam. Így kezdődött, és az életem része lett a sport. Megszereztem az edzői és játékvezetői képesítést, majd elvégeztem a Testnevelési Főiskola sportszervezői szakát. 1975-ben hívtak a Debreceni Járás Sportfelügyelőségére dolgozni, amit örömmel elvállaltam. 1980-ban kerültem át a városi sporthivatalhoz, amelynek 1983-tól a vezetője lettem. (Időközben átalakult a hivatal testnevelési és sportosztálya.)

— Kérem, röviden értékelje Debrecen sportmozgalmát.

— A versenysport területén az utóbbi időben előbbre léptünk. Különösen a kiválasztás és az utánpótlásnevelésben biztatóak az

eredményeink. Vannak sportágak — atlétika, cselgáncs, labdarúgás, salakmotor, kézilabda, röplabda, tollaslabda — amelyeknek a debreceni képviselői a hazai élvonalhoz tartoznak, míg néhány nagy hagyományokkal rendelkező sportágunk — birkózás, súlyemelés — gondokkal küzd.

— Kicsit a jövőbe tekintve: milyen változások szeretne elérni Debrecenben?

— Egy olyan évet, amikor a sportegyesületek a költségvetést könnyen és gondtalanul készíthetnék el, és így zavartalan lenne a működésük. Eredménynek tartom, hogy egyesületeink az utóbbi időben saját gondjaikon könnyítve gazdálkodni kezdtek. Azt szeret-

nénk, ha városunk sportmozgalmában (egyesületek, szakosztályok) olyan személyi feltételek lennének, amelyek képesek megoldani a megyei párhuzarokban és tanácsintézkedések tervekben foglaltak végrehajtását. Debrecenben jó tárgyi feltételek között dolgozhatnak, készülhetnek a sportolók, de további fejlesztést akarunk megvalósítani. Célkitűzésünk, hogy a DMVSC az országos kiemelt sportegyesülethez méltó helyet foglaljon el, és ez a kiemelés nem csak szakmai téren, hanem anyagi támogatásban is megvalósuljon. Ezt csak a sport szakmai munka hatékonyságának növelésével lehet elérni.

— Milyen rendezvények között válogathatnak Debrecen lakosai 1986-ban?

— Több magas színvonalú országos versenynek adunk otthont. Ezek között kiemelkedőek a már hagyományos salakmotorversenyek, atlétika- és kézilabda-küzdelmek. Ev végén remélhetőleg a városi sportcsarnokban kerül megrendezésre az NB I-es labdarúgócsapatok teremtoránájának döntője.

A sport társadalmi jellegéből adódóan nemcsak a főállású dolgozóknak, hanem a társadalmi aktíváknak is múlik városunk sportmozgalmára.
H. K.

Töltött káposzta a „svéd asztalon”

A vereség nem törte le a tyresói kézilabdázó lányokat, mert az Új Vigadó étteremben ugyancsak jó hangulatban fogaszották a mérkőzést követő ünnepi ebédjüket. Egy-egy ízes fogás között vidám svéd nótákkal énekelve emelgették bortal telt poharaikat. Dícsérték is sűrűn a tokaji hegy levét, és a magyar konyhaművészetet, a debreceni ízeket.

— A magyarok nagyon jók voltak, kitűnően löttek kapura. Mi nem játszottunk eléggé keményen. Amikor 19—16-ra feljöttünk, megcsillant a remény, de csak rövid időre.

— Kinek a játéka rá figyelte a legjobban a hazai együttest?

— Nagyon tetszett a szélső Szilágyi — aki megsérült —, rajta kívül a beállított játszó szöke lánya (Tóth Rózsa), aki ugyanazon a posztján szerepelt mint én.

— Mi várható az április 6-i svédországi visszavágón?

— Szorosabb eredmény, de a döntőre jutásra a Debrecen az abszolút esélyes.

— Járt-e már Magyarországon?

— Nem, de nagyon sok jót hallottam az országukról és a híres magyar emberekről. Tudósokról, művészekről.

— Hogyan tetszett a mi városunk, Debrecen?

— Sajnos keveset láttam belőle — Nagytemplom, egyetem —, és nem udvariasságból mondom, de nagyon szép város. Az emberek kedvesek, a szurkolók csodálatosak, a vendéglátás pedig kitűnő volt. A két nap során többet ettem, mint otthon egy hét alatt.

— Minek az ízet viszi hazra a legszívesebben?

— A töltött káposztát.

— És miét nem?

— A nyolcgólos vereségét.

— Köszönöm a beszélgetést.
Szentgyörgyi János

A TANÚ

— Jól emlékszem 1945. április 4-ére — elcsendesedtek a fegyverek Magyarországon, felszabadult hazánk. Akkor én a DVSC atlétikai, kézilabda- és kosárlabda-szakosztályának voltam a vezetője. Abban az időben az egyesületben működött még a labdarúgó-, birkózó- és az ökölvívó-szakosztály is. Szilárd Elek, Orosz Mihály, Tarányi József, Szabó Gyula és még jó néhányan segítettek.

Balogh Ferenc — róla van szó — 1941. szeptember 29-én, huszonkét esztendőskorában került a Jármiújvitóba, mozdonylakatosnak. Akkoriban atletizált, középtávú futóként versenyzett és megbízták a DVSC atlétikai szakosztályának a vezetésével.

— Az ország felszabadulásának napjaiban már élénkült a sportélet Debrecenben, nemcsak a DVSC szakosztályai „éltek”, hanem a DMTE, a DKSE, a D. Postás, a Villanygár sportolói is edzettek, mérkőztek. Egyre több és több dolgozó jelentkezett a szakosztályokba, használható állapotba hoztuk a Vágóhid utcai sportcsarnokot. Viszont igen nagy gondot jelentett a felszerelések hiánya.

Balogh Ferenc volt a megalapítója a ma már 41. éves kézilabda- és kosárlabda-szakosztálynak Debrecenben. Hetenként gyűlte össze a Rákóczi utca 30. szám alatti székházban, ott volt a labdarúgó-szövetség is.

Balogh Ferenc — a nagy idők tanúja — több mint negyven esztendője sportvezetőként részt vállalt és vállalt a Hajdú-Bihar sportéletének terebényítéséből. Már 1946-ban főtitkára volt a megyei kosárlabda-szövetségnek (dr. Kiss Sándor volt az elnöke), „ráadásul” 1949-től 1952 végéig a DVSC elnöke volt. Később, 1954-ben a kosárlabdázóktól „átnyergelt” az atlétikához, a megyei szövetség főtitkára lett, 1965-ig. Ezután versenybíróként tevékenykedett, mígnem 1981 januárjától újból főtitkára a megyei atlétikai szövetségnek, s ezt a tisztséget betölti napjainkban is, 67 évesen — közmegegyezésre.

— Az elmúlt hosszú-hosszú évtizedekben a legnagyobb szórakozást, a legkellemesebb időtöltést jelentette számomra a sport. Szívvel-lélekkel segítő társam volt a feleségem, aki Juhász Joliktól, tanítóképzős diákként magasztalt, magyar ifjúsági válogatot is volt, Atády Kálmán tanítványként. Két lányom is atlétikai versenyző, I. osztályú minősítéssel, Judit és Éva.

Hajdanán volt Debrecenben futóiskola, dr. Rajkai Tibor és id. Aradi János voltak az alakítói, fejlesztői. Viszont most hiányoznak a közép- és hosszútávú futók. Szeretném, ha közelesem saját célfőt és elektromos időmérő berendezése lenne a DMVSC nagyerdei műanyag atlétikai pályájának. Még az lenne az óhajom, hogy Debrecenben, e nagy alföldi metropolisban létesítsenek sportmúzeumot. Ezt kívánja sportéletünk gazdag múltja, még szebb jelene és biztató jövője.

Fülep Kornél

Aranysípbal

Vajon milyen sporthírekről írt az újság az ország felszabadulásának napján? — furdalt a kíváncsiság valamelyik egyesületet keresve 1945. április 4-ével kapcsolatban.

Az archívumban visszala-poztam az akkori Néplap oldalait, és „felmértem”, hogy az említett napon mindössze huszonkét soros „sportoldal” jelent meg, de négy eseményről is tájékoztatta az olvasókat. Mégpedig arról, hogy a DMTE labdarúgói 1—0 arányban legyőzték Miskolcon a DIMÁVAG-ot, az MMTE-vel pedig 2—2-t játszottak. A DMTE ökölvívói szintén Miskolcon 11—5-re verték az MMTE-t, a birkózók ellenben 4—2-re kikaptak. Végül pedig egy debreceni futballmeccsről olvashattuk az alábbiakat:

„DVSC—Nyíregyháza válogatottja 9:1 (3:0). DVSC-pálya. Vezeté: Kiss F. A DVSC a remekül játszó Szilágyi révén biztosan győzött. Góllövő: Szilágyi 7, Kovács (öngól), Szilágyi I. (öngól), illetve Gobár (aki a II. félédben Serfőző helyett játszott a nyíregyházi válogatottban).”

Jó lenne a kis hírcsokorban felsoroltak közül valakivel beszélgetni „azokról az évekről” — támadt a hírletem ötletem, s figyelembe vettem, hogy az idő múlásával is számolnom kell. Vagyis azzal, hogy vannak, akik azóta már elhunytak, netán Debrecenből elköltöztek, vagy teljesen kivonva magukat a sportéletből élnek nyugdíjas éveiket.

És lám, kivételek mindig akadnak! Ilyen a nyolcvan éves Kiss Ferenc, aki játékvezetője volt az említett futballmeccsnek. Ő kivételes egyéniség, hiszen bátran letagadhatna korából húsz évet is — s amit ilyen korukban már csak tényleg kevesen mondhatnak el magukról az országban — még mindig vezet futballmeccseket!

A tőgyökéres debreceni Kiss Ferenc már 1920-ban rúgta a labdát a DMTE-ben, huszonegy évig „csentersztár” volt, de közben 1939-ben játékvezetői vizsgát is tett.

— Feljegyzéseim szerint azóta több mint 2600 mérkőzést vezettem — emlékezik. — Ezek közül hét volt nemzetközi, 16 NB I-es, legalább 200 NB II-es találkozó. Az 1940-es, 50-es években sokat vezettem és lengettem Puszkásék meccsein is, ami a labdarúgás akkori szépsége mi-

att csodálatos feladat volt számomra. Engedtem a kebabulását napján? — furdalt a kíváncsiság valamelyik egyesületet keresve 1945. április 4-ével kapcsolatban.

— Arra is vissza tud még emlékezni, hogy hol fújta a sípot a felszabadulás előtt és után? — invitáltam az idős bírót, akinek a játékvezetői bronz-, ezüst- és aranyjelvény, no meg az aranysíp is megvan már régóta.

— A szatmárnémeti hid felrobantása miatt csak kerülővel jutottam el Nagybanyára, ahol 1944. június 2-án vezettem a Nagybanyá-Goldberger mérkőzést. Néhány nappal később Kassára kaptam „küldést”, a Kassai Rákóczi—Miskolci Vasutas találkozóra, amelyre már nem jutottam el, mert az utolsó pillanatban táviratot kaptam, hogy az utáesős tiszafüredi hidat is felrobbantották. A front is hamar Debrecenbe ért, így a sportélet néhány hónapig szünetelt, majd Debrecen felszabadulása után, 1944 decemberében kezdtük újraélesztetni. 1945. január 28-án hét fő részvételével már játékvezetői tanfolyamot indítottunk. A volt DMTE — néhány DVSC-s játékosal kiegészítve — barátságos mérkőzést vívott a szovjet hadsereg egyik alakulatának csapatával. Az 1945. április 4-i Néplapban szereplő találkozó is az elsők közé tartozott a felszabadulás után.

Azok közé, amelyekre leg-többször kerékpárral vagy a vonatok tetején, peronján utaztak a szurkolók és a játékvezetők, köztük Kiss Ferenc is akkoriban. A tőgyökéres debreceni munkásember szobafestő-mázolóként kereste kenyerét, s ilyen minőségben húsz évet töltött a Hajdú Megyei Állami Építési Vállalatnál is, vonult onnan nyugdíjba 1968-ban. Közben lelkismeretes munkájával háromszor kérde-melte a Kiváló Művezető kitüntetését. Az 1921 óta munkaszolgálatban és 1934-től pártban is aktív Feri bácsi közéleti munkáját régebben éppen egy április 4-ével kapcsolatos kitüntetéssel ismer-ték el, a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremmel. Az síp idős mestere erre az év-vezettem és lengettem Puszkásék meccsein is, ami a labdarúgás akkori szépsége mi-

att csodálatos feladat volt számomra. Engedtem a kebabulását napján? — furdalt a kíváncsiság valamelyik egyesületet keresve 1945. április 4-ével kapcsolatban.

Azok közé, amelyekre leg-többször kerékpárral vagy a vonatok tetején, peronján utaztak a szurkolók és a játékvezetők, köztük Kiss Ferenc is akkoriban. A tőgyökéres debreceni munkásember szobafestő-mázolóként kereste kenyerét, s ilyen minőségben húsz évet töltött a Hajdú Megyei Állami Építési Vállalatnál is, vonult onnan nyugdíjba 1968-ban. Közben lelkismeretes munkájával háromszor kérde-melte a Kiváló Művezető kitüntetését. Az 1921 óta munkaszolgálatban és 1934-től pártban is aktív Feri bácsi közéleti munkáját régebben éppen egy április 4-ével kapcsolatos kitüntetéssel ismer-ték el, a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremmel. Az síp idős mestere erre az év-vezettem és lengettem Puszkásék meccsein is, ami a labdarúgás akkori szépsége mi-

Csubák Zoltán

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése)	Népsport	Sportfog.	Rádió	Napló
1. Schalke 04 (13)—Bochum (9)	1	1,x	x,1	1
2. 1. FC Köln (11)—Uerdin. (7)	1,2	1,2	1,2	1-
3. Saarbrück. (17)—Düsseld. (15)	x,1	1	x,1	1
4. Kassel (10)—FC Homburg (2)	x,2	2,1	1	x
5. Bayreuth (17)—Stuttg. K. (9)	1	1,x	2	x,2
6. Fortuna Köln (1)—Bielef. (6)	1,x	1,2	1,x	1,x
7. Fiorentina (6)—Juventus (1)	x,2,1	x	x,2	2,x
8. Internaz. (7)—Milan (4)	2,x,1	1,2	2,1	1
9. Lecce (16)—Pisa (13)	2,x	x,2	2	x,2
10. Brescia (2)—Empoli (4)	1,x	1,x	1	1
11. Cagliari (16)—Campobas. (13)	1,x	1,x	1	1
12. Catanzaro (19)—Samben. (11)	2,1	x,1	1,x	x
13. Perugia (14)—Cremoneze (8)	x,1	x	1,x	x
14. Hannover (18)—Mannheim (8)	2,1	x,2	x	x,2
15. Ascoli (1)—Lazio (12)	1,x	1	1	1
16. Cesena (6)—Bologna (8)	1,x	1,x	x,1	1

Piaci árak

Table with columns for location (Debr., H.-bössz., H.-nánás, B.-újf., H.-szob., P.-lad.) and various goods (Burgonya, Sárarépa, Petrezselyem, etc.) with their respective prices.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Főként a nyugati megyékben növekszik meg időnként erősen a felhőzet. Eleinte egy-két helyen, később szórványosan, elsősorban a Dunántúlon várható eső, zápor. Az élénk délnyugati szelet a Dunántúlon időnként erős szellőkészek kísérik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5 és 10 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken nyugaton 17, keleten viszont 22 fok körül alakul.

1986. APRILIS 4., PÉNTEK A FELSZABADULÁS ÜNNEPE A Nap két 6.20 - nyugszik 19.15 órákor

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Kilencven évvel ezelőtt született Tristan Tzara (1896-1963) román származású francia költő.

A KÖLCSEY FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT PROGRAMJÁBÓL

A művelődési központ nyitva: 10-22 óráig. Szerdán a nyilvános programok szünetelnek. Közösségszolgálat és információ: 19-647. Jegypénztár nyitva: hétköznap 13-19 óráig. Szombaton és vasárnap 9.30-12 óráig, illetve 14.30-19 óráig. Kiállítások: Április 9-ig: Szép szekrények a Déli Múzeum anyagából - Kislágéria. Április 7-től 20-ig: Lehetetlen tárgyak - előcsarnok. Új tantolyamaink: Április 8-tól május 13-ig: Bacsó kezdő tantolyam a videó és számítástechnikai központban. Jelentkezni a 13-977-28-as telefonon vagy a helyszínen. Részvételi díj: 650 Ft.

A forradalmi

ifjúsági napok

mai programja

Debrecen 8 óra: A Magyar Néphadsereg 9127-es alakulatának fegyverszerelési városi piHENŐKÖZPONTBAN. Hajdúböszörmény 9 óra: Felszabadulási sportverseny a sportszarnokban. Berettyóújfalu 14 óra: XI. bihari vers- és prózamonó verseny döntője az MSZMP-székházban.

HIBAIGAZÍTÁS. A Napló április 3-1. csütörtöki számának második oldalán a Gulyás György kitüntetés című tudósításban a nyomda hibájából tévesen jelent meg a Debrecen Városi Tanács elnökeinek neve. A név helyesen: dr. Ács István. KITÜNTETÉS. Hazánk felszabadulásának 41. évfordulóján Szocialista Kultúráért kitüntetésben részesült Boda István, a Hajdú-bihari Napló főszerkesztő-helyettese, aki a kitüntetést szerdán Budapesten vette át.

BALESETI ÜGYELET. Április 4-én, pénteken az Ortopéd Klinika, 5-én, szombaton pedig a megyei kórház a baleseti ügyeletet. LELEKISEGÉLY-SZOLGÁLAT. Éjjel-nappal mindennap hívható Debrecenben a lelkesegély-szolgálat a 12-165-ös telefonszámon.

ÁLLATORVOSI ÜGYELET. Április 4-én, pénteken reggel 6 órától szombaton reggel 6 óráig dr. Zsupos Sándor (Végh Dező) u. 22., telefon: 12-199), április 5-én, szombaton reggel 6 órától vasárnap reggel 6 óráig dr. Molnár István (Varga) u. 11., telefon: 21-301) lesz az ügyeletes állatorvos.

SÚLYKORLÁTOZÁS. A Közúti Igazgatóság közli, hogy a 4802 jelű Kaba-aranyosi összekötő 1+600-12 +287 km-szelvények közötti szakaszán - az útburkolat téli megrongálódása miatt - 10 tonna összsúlykorlátozást vezetnek be. Az összsúlykorlátozás bevezetésének ideje április 6.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIÓ

MOZI

Tiszteletbeli konzul (angol). Vig ma, szombat hn. 4, 6, n. 9. Apolló ma, szombat n. 12, hn. 2. Meteor ma, szombat n. 6, n. 8. Azon a tavaszon nem sütött a nap (lenyél). Apolló ma, szombat 4. Kilmak ma 5. Naramaja balladája (japán, 16). Művész ma 1. 8. szombat 5. 1. 8. Arany a tó fenekén (ausztrál). Vig kamara ma f. 3. f. 5, f. 7. Csillagok háborúja I-II (amerikai). Meteor ma, szombat 3. Egy szoknya, egy nadrág (magyar). Meteor mese ma, szombat n. 6. Fantom az éjszakában (amerikai). Híradó ma, szombat 2. 10. f. 12, hn. 8. Hugó, a vízló (magyar). Vig ma, szombat hn. 2. Kék lagúna (amerikai). Alfa ma f. 4. f. 7. Klute (amerikai, 16). Delta ma f. 4. f. 8. Oltások hihetetlen kalandjai Leningrádban (szovjet). Delta szombat f. 6. Pöttöm Panna (szovjet). Meteor mese ma, szombat 3. Piskótz tizenkét I-II (amerikai). Filmzsemet ma, szombat 3. 5. 7. Seriff és az idegenek (olasz). Vig kamara szombat f. 5. f. 7. Szindbád (magyar). Híradó ma, szombat hn. 2, hn. 4, hn. 6. A tüz háborúja (kanadai, 16) Vig ma, szombat n. 10, n. 12. Apolló ma, szombat 6. 5. f. 7. Vízilók-csodapók (magyar). Alfa szombat f. 6. Zártkörű ea.: Művész ma 5. Berettyóújfalu: Ágyúgolyó futam (amerikai) ma, szombat 3. 5. 7. Hajdúszoboszló: Mi lenne, ha... (szovjet) ma f. 4. f. 6. A föld árnyéka (tunézai) ma f. 8. A kicsi kocsi újra száguld (amerikai) szombat f. 4. Embriók (magyar) szombat f. 6. 8. Hajdúnánás: Csak egy mozi (magyar) ma 3. Hány az óra Vekker úr? (magyar) ma 5. Vaskos tréfa (olasz) ma, szombat 7. A hízedes meg a többiek (magyar) szombat 5. Püspökudány: Te már nagy kistű vagy (amerikai) ma, szombat 5. Kelly hírek I-II (amerikai) ma, szombat 7.

SZÍNHÁZ

4. péntek Csokonai Színház 6 óra: Mária főhadnagy - Debreceni AFÉSZ részére. Művelődési Központ 11 óra: Tom Sawyer mint detektív - A Csokonai Színház és a Hajdú-bihari Napló közreműködésével nyertes részére. 5. szombat Csokonai Színház 7 óra: A windsori vig nök Biogal-bérlét.

Pódiumszínház

Fél 8 óra: Stílusgyakorlat - bérletiszűnet.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST 1.: 8.38 Műsorismertetés. 8.40 Tévétorna. 8.45 Mese a tűzpiros virágról. Mesejáték két részben. 9.45 Arany kagyló. Tévéfilm. 16.20 A 10.20 Negyvenedik tavasz. Magyar dokumentumfilm. 10.50 Forradalmi ifjúsági napok 1986. 12.30 Képzőművészet. 15.05 Műsorismertetés. 15.05 Hírek. 15.10 Bécsi Lajos-sorozat. Ivan Iljics halála. Tévéfilm. 16.20 A győzelem stratégiája. Szovjet dokumentumfilm-sorozat. XV. 10. rész. Támadás a fő irányba. 17.35 Három nap tévéműsora. 17.40 Vasas-Szpartak Kijev BEK női kézilabda-mérkőzés. 19.05 Képzőművészet. 19.10 Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Híradó. 20.00 Katonadolog. Szovjet film. 21.25 Szó, zene, kép. 22.55 Híradó. 3. 23.05 Hírnusz. BUDAPEST 2.: 17.48 Műsorismertetés. 17.50 Képzőművészet. 17.55 Tau bácsi. Cseh-szlovák NSZK-osztrák filmsorozat. XX.9. rész (ism.). 18.30 Apríliás. 19.10 A grönlandi foka. Szovjet kistűfilm. 19.30 Nyári zenei fesztivál. Amerikai film (ism.). 20.00 „Mi, muzikusok lelkük...” Zenes anekdotikus játékok. Zerkovitz életéről (ism.). 21.05 Híradó. 21. NSZK dokumentumfilm, feliratos. 23.10 Képzőművészet. POZSONY 1.: 9.20 A Napocska. 9.40 Kék fény (ism.). 10.20-11.35 Tévététel (ism.). 11.35 Róvidfilmek. 17.15 Róportműsor. 17.45 Fozsonyi magazin. 18.20 Esti mese. 18.30-19.10 Mezőgazdasági magazin. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Az életünk krónikája. Dokumentum-sorozat. 20.30 Férjhez mentem Klonok. Kanadai tévéfilm. 1. rész. 21.20 Vételkés. 22.00 Zenes műsor. POZSONY 2.: 17.00 Vitaműsor. 17.50 Tévététel. 18.20 Dokumentumfilm. 19.00 Tévétorna. 19.10 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Fataleok tévéklubja. 21.00 Nemzetközi táncverseny. 21.30 Híradó. 22.00 Világhíradó. 22.10 Társak. Tv-film. BUKAREST: 19.00 Tv-híradó. 19.15 Gazdasági gyűlés. 19.30 Képző Magyarországról. 19.40 Képzés. 19.55 Fórum. 20.15 A tudomány világából. 20.35 Riportfilm. 20.50 Tv-híradó. MOSZKVA 1.: 12.30 Hírek. 12.30 Magyar népdalok. 13.45 Orosz nyelv. 14.15 Hírek. 14.20 Ravel baletzenéje. 14.40 A kisebbik nő utcaja. Film. 16.15 A szót tett követi. 16.45 Világhíradó. 17.00 Népcsook. 17.13 Rajzfilmek. 17.55 Hírek. 18.00 A Magyar Tévé műsorából: 19.00 Vremja. Híradó. 19.40 Hrennyikov: Dorothea. 21.40

Világhíradó

21.55 Ott, túl a láthatáron. 2. rész. 22.58 Hírek. 23.03 Esztrádműsor.

SZOMBAT

BUDAPEST 1.: 8.23 Műsorismertetés. 8.25 Tévétorna. 8.30 Unser Bildschirm (ism.). 8.50 Óvodások filmmuosora. 9.40 Tizen Tüliak Társasága (ism.). 10.20 Hírek. 10.25 A pármái kolostor. NSZK-olasz-francia tévéfilm-sorozat. VI.8. rész (ism.). 11.20-11.40 Auto-motor sport (ism.). 13.32 Műsorismertetés. 13.35 Képzőművészet. A közönségszolgálat tájékoztatója. 14.45 Deryné útján. 14.25 Nézzük együtt - Kaposy Miklóssal. 14.50 Zene-bona. 15.35 A fűszerek világa, a viláág fűszerei. Angol ismeretterjesztő rövidfilm. Bors. 16.00 Legyen szerencsénk! 16.45 zót. Már nem adózhatom. 20.10 Derrick. NSZK bűnügyi tévéfilmsorozat. Végzetes találkozás. 21.10 Tutti-frutti. Könyvnyüzene nem csak fiataloknak. 21.40 Aruházak ajánlata. Reklam. 21.45 Telesport. Teleniszbenutató. Szózi. Günthard-Westphal. Szózi. 23.05 Hírek. 23.10 Hírnusz. BUDAPEST 2.: 15.18 Műsorismertetés. 15.20 Képzőművészet. 15.25 Angol nyelv. 15.40 Francia nyelv. 15.55 Mafilm-magazin. 16.05 Fessék választani! I. rott. NSZK bűnügyi tévényár, jó estét, szerelmem! Az a szép, fényes nap. 19.05 A bolygó hollandi. Holland ismeretterjesztő film. 19.55 Képzőművészet. 20.00 Száz híres festmény. 20.00 A szardínia temetése. 20.10 Krétakör. Tévéjáték (18 éven felülieknek). 21.45 Reklam. 21.45 A hét (ism.). 22.45 Képzőművészet. POZSONY 1.: 9.00 Honvédelmi magazin (ism.). 9.40 Kanadai tévéfilm (ism.). 10.20-11.20 Csak nőknek. 15.45 Utörök magazinja. 16.45 Találkozás barátokkal. 17.25 Vételkés. 18.05 Válasz a nézők leveleire. 18.20 Esti mese. 18.30-19.10 A Tv-híradó sajtókonferenciája. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Az NDK Televízió zenes szórakoztató műsora. 22.00 Sportklub. 22.15 Útes esernyővel. Francia film. 23.55 Dzessz. POZSONY 2.: 15.00 Asztaltelenítés. EB. 18.00 Látogatás a világűrben. 18.50 Az élet útja. 19.10 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Az ezüst jagúár. Tévététel. 22.00 Nemzetközi táncverseny. 22.50 A Tv-híradó szerkesztőségében. 23.00 Zenes műsor. BUKAREST: 12.05 Hétvégén. 13.45 A hét politikai esemé-

MOSZKVA 1.

12.30 Hírek. 12.45 Egyenlőségi örökös. Film. 14.15 Nyilvánvaló? Hihetetlen! 15.15 Csendes Don. 1-2. rész. 16.20 Fregia. Híradó. 19.40 Szombat este. 20.45 Hírek. 20.50 Filkoncert. 21.30 Tévédokumentum. Film. 22.52 Hírek. 22.57 Á. Alekszandrov-együttes műsora.

RÁDIÓ

KOSSUTH: 6.00-7.30 Jó reggelt! 7.30 Vallomás a homokról... 7.55 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Időjárás. Sport. 8.10 Az Állami Népi Együttes műsora. Híradó. 19.40 Szombat este. 20.45 Hírek. 20.50 Filkoncert. 21.30 Tévédokumentum. Film. 22.52 Hírek. 22.57 Á. Alekszandrov-együttes műsora. 3. MŰSOR: 6.00 Népszerű muzika - koránkezőknek. 8.00 Hírek. Időjárás. Sport. 8.10 Az Állami Népi Együttes műsora. Híradó. 19.40 Szombat este. 20.45 Hírek. 20.50 Filkoncert. 21.30 Tévédokumentum. Film. 22.52 Hírek. 22.57 Á. Alekszandrov-együttes műsora. KÖSSUTH: 6.00-7.30 Jó reggelt! 7.30 Vallomás a homokról... 7.55 Műsorismertetés. 8.00 Hírek. Időjárás. Sport. 8.10 Az Állami Népi Együttes műsora. Híradó. 19.40 Szombat este. 20.45 Hírek. 20.50 Filkoncert. 21.30 Tévédokumentum. Film. 22.52 Hírek. 22.57 Á. Alekszandrov-együttes műsora. NYIREGyhÁZA: 9.00 Hírek. Lapszemle. Évfordulónaptár. Kőszöntés. Ungvári aniz (Antal István) Az én slágerem. Vendégszékben. Tóth László karnagyánál. Riporter: Matyasovszky Edit - Műsor-előzetes. 19.30-20.00 Hírek, tudósítások. Sportösszefoglaló. Eszék-Tiszántúli sporteseményeiről (A nap szerkesztője: Haskó József). Szombat KÖSSUTH: 6.00-7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mai kulturális programok. 8.25 Találkozások. 8.55 Reklam. 9.00 Színes népi muzika. 10.00 Híradó. 12.00 Déli krónika. 12.30 Déli zenepártya. 13.30 Népzenei példatár. 13.30 Kukurica-termesztésünk jelene és jövője. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 A hét embere. 14.20 Mindennapi irodalmunk. 14.50 Régi híres emberek műsorából. 15.10 Új Hírek. Időjárás. Sport. 18.45 Bocsánat, téves kapcsolás. Rádiójáték. 19.20 Örökzöld dalok. 20.10 Shakespeare mindenkinek. 20.40 Népdalet. 21.25 Erdel Ferenc levelezése. 21.50 Hírek. Időjárás. 22.10 Sport hírek. 22.25 Európa hangversenytermeiből. A Salzburgi Mozartem kamara-zenekarának hangversenye. 23.10 Rómeó és Júlia. Operarészlet. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Hírnusz. 0.15-4.20 Éjféli után.

nyel. 18.00 Tv-híradó.

18.50 Tavasz szórakoztató műsor. 20.00 Nyestvirágok. Játékfilm. 21.20 Tv-híradó.

MŰSOR

6.00 Népszerű muzika - koránkezőknek. 8.00 Hírek. Időjárás. Sport. 8.10 Az Állami Népi Együttes műsora. Híradó. 19.40 Szombat este. 20.45 Hírek. 20.50 Filkoncert. 21.30 Tévédokumentum. Film. 22.52 Hírek. 22.57 Á. Alekszandrov-együttes műsora. NYIREGyhÁZA: 9.00 Hírek. Lapszemle. Évfordulónaptár. Kőszöntés. Ungvári aniz (Antal István) Az én slágerem. Vendégszékben. Tóth László karnagyánál. Riporter: Matyasovszky Edit - Műsor-előzetes. 19.30-20.00 Hírek, tudósítások. Sportösszefoglaló. Eszék-Tiszántúli sporteseményeiről (A nap szerkesztője: Haskó József). Szombat KÖSSUTH: 6.00-7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mai kulturális programok. 8.25 Találkozások. 8.55 Reklam. 9.00 Színes népi muzika. 10.00 Híradó. 12.00 Déli krónika. 12.30 Déli zenepártya. 13.30 Népzenei példatár. 13.30 Kukurica-termesztésünk jelene és jövője. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 A hét embere. 14.20 Mindennapi irodalmunk. 14.50 Régi híres emberek műsorából. 15.10 Új Hírek. Időjárás. Sport. 18.45 Bocsánat, téves kapcsolás. Rádiójáték. 19.20 Örökzöld dalok. 20.10 Shakespeare mindenkinek. 20.40 Népdalet. 21.25 Erdel Ferenc levelezése. 21.50 Hírek. Időjárás. 22.10 Sport hírek. 22.25 Európa hangversenytermeiből. A Salzburgi Mozartem kamara-zenekarának hangversenye. 23.10 Rómeó és Júlia. Operarészlet. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Hírnusz. 0.15-4.20 Éjféli után.

HAJDÚ-BIHARI NAPLO - A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja - Főszerkesztő: dr. Benyey József - Főszerkesztő-helyettes: Boda István - Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10. 4024 - Telefon: 12-144, nyomdai ügyelet: 16-995 - Kiadja a Hajdú-bihari Napló vállalat, Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Postacím: Debrecen, Postafiók 72. 4001. - Telefon: 12-144 - Felelős kiadó: dr. Szabó Imréné - Terjesztő a Magyar Posta - Előfizethető: a hírlapkiadású postabizalmi díj és kézbesítőknel - Előfizetési díj egy hónapra 43 forint, negyedévre 129 forint, egy évre 515 forint - Index 25 027 - ISSN 0133-1051 - ALFöldi Nyomda, Debrecen - Felelős vezető: Benkő István vezérigazgató

A hajdúbihari KISZ-bizottság ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti. A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti. A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.

A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.

A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.

A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.

A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.

A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.

A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.

A nagyközségi KISZ Bizottságának első ülése a megyei KISZ Bizottságának előtti.